

Α. Π. 3030. Φίλοι αναγνώσται!

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1871.—ΤΕΥΧΟΣ ΚΕ΄.

ΕΠ' αἰσιωτάτοις αἰωνοῖς ἀρχόμεθα τοῦ Γ' τόμου τοῦ Μέντορος, οὗτινος πρῶτιστον μέλημα ὑπῆρξε καὶ θὰ ὑπάρχη ἡ εἰς τὴν πᾶτριον θρησκείαν ἐνίσχυσις τοῦ Ἑλληνος νεανίου. Ὅτε πρὸ δύο ἐτῶν ἐγράψαμεν τὸ προοίμιον τοῦ περιοδικοῦ τούτου (τόμ. Α' σελ. Β'), νεκρώσιμος καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν θρησκείαν ἐπεκράτει σιγὴ καὶ περὶ παντός ἄλλου νὰ γράψωσι καὶ νὰ ὁμιλῶσιν ἤθελον οἷτε σοφοὶ καὶ ὁ τύπος ἢ περὶ πραγμάτων μεσαιωνικῶν καὶ ἐώλων, ὡς ἀπεκάλουν τὰ τὴν θρησκείαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀποδιδέποντα. Σήμερον ὅμως ἤλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, σήμερον θρησκευτικὸς κρατεῖ τὴν Εὐρώπην παροξυσμός· σήμερον διατρέφει ὁ κόσμος ἐλπίδα ὅτι προσεγγίζει ἤδη ἡ ἡμέρα τῆς ἀληθοῦς ἀδελφικῆς ἀγάπης, οἷαν ἐδίδαξεν ὁ Ἰησοῦς λόγῳ τε καὶ ἔργῳ, καὶ ὅτι ἡ γῆ θὰ παύσῃ οὔσα κοιλὰς κλαυθμῶνος εἰς τοὺς πλείστους. Ὁ 19ος αἰὼν πρὶν ἢ ἀποχαιρετίσῃ τὴν ἀνθρωπότητα, θ' ἀδελφοποιήσῃ, φαίνεται, αὐτὴν ὑπὸ τὸν ἕνα καὶ μόνον συνταγματικὸν χάρτην, ὅστις εἶνε τὸ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ. Ὁ παρὰ τοῖς χριστιανοῖς ἐν γένει τύπος καὶ ἡ δημοσιογραφία οὐδὲν ἄλλο σήμερον θεωροῦσιν οὐσιωδέστερον ἢ τὴν παλινῶρθωσιν τῶν κακῶς κειμένων καὶ τὴν ἐπανάκαμψιν τοῦ χριστιανισμοῦ εἰς τὴν προσήκουσαν αὐτῷ περιωπὴν, ἀφ' ἧς οἰκτρότατα καὶ κρίμασιν οἷς μόνος Κύριος οἶδεν ἐξέπεσεν. Ἀφορμὴν τῆς θέσεως ταύτης ἐπέπρωτο νὰ δώσῃ αὐτὸς ἐκεῖνος, ὅστις ἐπὶ αἰῶνας ἐλυμαίνεται τὴν μεγαλειέταν μερικὰ τῆς φερούσης τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ ἀνθρωπότητος. Ἡθελήσεν ἐν ὑπερμεσοῦντι 19ῳ αἰῶνι ν' ἀποκαλέσῃ ἐαυ-

τὸν Θεόν· ἀλλ' ἡ ἀπαίσιος αὕτη φωνὴ ὡς βαρῦβρομος κεραυνὸς ἐξῆπνισεν ἀπὸ τοῦ βαθυτάτου ληθαργοῦ αὐτοῦ τοὺς καθολικοὺς, οἱ ὅποιοι διαρρηγνύουσι τὰ ἱμάτια αὐτῶν καὶ, ὅλως ἀψηφούντες τοὺς ἀφορισμοὺς τοῦ Βατικανοῦ, συνελύσεις ἐπὶ συνελύσειν συγκροτοῦσι πρὸς τὴν τοῦ κακοῦ θεραπείαν. Ἡ καθολικὴ μάλιστα Γερμανία, ἀνανήψασα κινεῖται σύσσωμος ἀπὸ τοῦ ἐνδὸς ἄκρου μέχρι τοῦ ἄλλου. Ἐπίσημοι καθηγῆται ἐν ταῖς περὶ τοῦ χριστιανισμοῦ μελέταις γηράσαντες συγγράφουσι καὶ δημοσιεύουσι φυλλάδια πλείστου λόγου ἀξία καὶ πραγματείας σπουδαιστάτας.

Ἀπέναντι λοιπὸν τῆλικαύτης κινήσεως μόνη τοῦ Ἑλληνος ἡ καρδιά θὰ διατελῇ εἰσέτι ψυχρὰ πρὸς τὸ θρησκεῦμα; Μόνος ὁ Ὀρθόδοξος Ἑλληὴν θὰ ἐξακολουθῇ θεωρῶν ὡς μητριαν τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν καὶ θὰ μυκτηρίζῃ αὐτήν, ἀφοῦ οἱ Καθολικοὶ αὐτοὶ φωνάζουσιν ὅτι ἡ Ὀρθόδοξος Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία οὐ μόνον διεφθάρη, σχετικῶς ἀγνότερον πάσης ἄλλης, τὸ πολίτευμα καὶ τὰς ἀρχαίας παραδόσεις τοῦ χριστιανικοῦ θρησκευματος ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ πνεῦμα τοῦ χριστιανισμοῦ ὑπὸ τὴν ἀκραιφνεστέραν αὐτοῦ ἐκφάνσιν περιέσωσεν; ἀφοῦ ὁ ἐπισιμότερος τῶν Προτεσταντῶν θεολόγων, ὁ πολυμαθὴς Στράους, διακηρύττει ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία εἶνε ἡ ἐκκλησία τῶν ὀκτῶ αἰῶνων τοῦ χριστιανισμοῦ, ὅτι αὕτη καὶ σήμερον εἶνε ἐκκλησία τῶν ἐπὶ τὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων, ὅτι ἡ ἀνάπτυξις αὐτῆς ἐσταμάτησεν ἀπὸ τῆς ἐβδόμης Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἐπομένως ὅτι αὕτη εἶνε ὁ ΜΟΝΟΣ ΤΥΠΟΣ τῆς ἀρχαίας διδασκαλίας καὶ τῶν ἀρχαίων ἐθίμων; (ἴδε Α' τόμ. Μέντ. σελ. 504).—Ἀναγνώ-

σκοντες τὰ τοιαῦτα ἐν ταῖς ἐφημερίσιν, οὐδόλως ὄνειροπολοῦμεν βέβαια λέγοντες ὅτι ἤλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, καθ' ὃν οἱ χριστιανοὶ τοῦλάχιστον, ἂν ἔχι πᾶσα ἡ ἀνθρωπότης, γενήσονται μία ποίμνη ὑπὸ ἓνα καὶ μόνον ποιμένα, τὸν Ἰησοῦν. Ἀλλὰ τούτου γενομένου, τίς ἀμφιβάλλει ὅτι καὶ τὰ ἔθνη τὰ ἄλλα, ἔχοντα σηματοφόρους αὐτοὺς τοὺς σταυρωτὰς τοῦ Ἰησοῦ Ἰουδαίου, δὲν θὰ προσέλθωσιν ὑπὸ τὸ σκῆπτρον τοῦ μόνου τούτου θεοῦ ποιμένος; Ἀλλὰ τότε τίς θὰ τολμήσῃ νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ ἡμέρα δὲν διηγύρασε καὶ ὅτι ὁ φωσφόρος δὲν ἀνέτειλεν (ἴδε Πέτρος τοῦ Ἀποστόλου Ἐπισ. Καθολ. Β' ἀ. 19), ὃ ἐστὶν ὅτι ἡ ἀνθρωπότης δὲν ἔφθασεν εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς εὐδαιμονίας τῆς;

Δύο ἐπίσημοι Γερμανοί, χριστιανοὶ τῆς Αὐτικῆς Ἐκκλησίας ἀμφοτέροι, οἱ κύριοι Φραγκίσκος Βάαδερ καὶ Φ. Χόφμαν, ὁ μὲν καθηγητὴς τῆς φιλοσοφίας τοῦ ἐν Βυρσβούργῳ τῆς Βαυαρίας πανεπιστημίου, ὁ δὲ εἷς τῶν ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς αἰῶνι βαθυνουστέρων φιλοσόφων ἢ θεοσόφων τῆς Γερμανίας, εἰσι κατὰ τὸ παρὸν οἱ δύο φωστῆρες τῆς ἡμέρας. Ὁ Καθολικὸς Βάαδερ πρὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν ἐξηκολούθει γράφων φιλοσοφικά τε καὶ κοινωνιολογικά συγγράμματα, δι' ὧν ἐπέδρασεν οὐ μικρὸν εἰς τὴν φιλοσοφικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ γερμανικοῦ πνεύματος, ἀλλ' αἱ περὶ τοῦ ἀρχαίου πολιτεύματος τῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ πνεύματος τοῦ χριστιανισμοῦ θεωρίαι του μόλις σήμερον προσέλαβον τὴν ἀπαιτουμένην αὐθεντίαν, βραδύτερον μὲν τοῦ δέοντος ἀλλ' οὐχὶ καὶ κατόπιν ἐορτῆς ὁ δὲ κ. Χόφμαν σταχυολογήσας τὰ πυριφλεγέστερα χωρία τῶν συγγραμμάτων τοῦ γηραιοῦ Βάαδερ, συνέγραψεν αὐτὰ εἰς φυλλάδιον, τὸ ὁποῖον ἐξέδωκε κατ' αὐτὰς ὑπὸ τὸν τίτλον «κεραυνὸς κατὰ τῆς Ῥώμης», κοσμήσας αὐτὸ μετὰ ἰδίου προλόγου καὶ σημειώσεων.

Ὁ «κατὰ τῆς Ῥώμης κεραυνὸς» ἐξεδόθη δις μέχρι σήμερον καὶ ὁ γερμανικὸς τύπος πολλὴν ἐποίησατο περὶ αὐτοῦ λόγον, μάλιστα δὲ ἡ «*Αὐγουσταία ἐφημερίς*».

Τὸ οὐσιωδέστερον ὅμως δι' ἡμᾶς τοὺς Ὀρθοδόξους εἶνε ὅτι ἐν τοῦ συγγράμματος τοῦ καθολικοῦ Βάαδερ δυνάμεθα νὰ πορισθῶμεν, φιλε ἀναγνώστα, τὰς φιλοσοφικωτάτας καὶ κρατίστας τῶν ἀποδείξεων ὅτι ἡ Ὀρθόδοξος Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία οὐ μόνον διεφύλαξε, σχετικῶς ἀγνότερον πάσης ἄλλης, τὸ πολίτευμα καὶ τὰς ἀρχαίας παραδόσεις τοῦ χριστιανικοῦ θρησκευματος, ἀλλὰ καὶ **ΑΥΤΟ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ** ὑπὸ τὴν ἀκραιφνεστέρην αὐτοῦ ἔκφρασιν περιέσωσεν. Ἴδου οἱ ἀληθῶς πεπαιδευμένοι τί φρονοῦσιν, ἴδου οἱ ἀληθῶς φιλόσοφοι τί διδάσκουσιν. Ἀλλ' οὗτοι μὲν μορφοῦνσι Γερμανούς, οἱ δὲ Ρενὰν μορφοῦνσι Γάλλους, ἤτοι ἐκεῖνοι μὲν λαὸν εὐσεβῆ, φιλόχριστον καὶ ἀήττητον, οὗτος δὲ λαὸν ἄθεον, ἀντίχριστον καὶ τὰ πάνδεινα πεπονθότα. Ὅποσον ζωηρὰ ταῦτα τὰ παραδείγματα διὰ τοὺς μὴ νωθρὸν τὸ πνεῦμα ἔχοντας καὶ μὴ τὴν καρδίαν πεπωρωμένους! Ἄς παύσωμεν, πρὸς Θεοῦ, ἄς παύσωμεν πλέον μυκτηρίζοντες τὸ θαῦμα τῆς ἱστορίας, τὸν χριστιανισμόν, διότι ἐπληθύνθη ἡδὴ ἡ γυνῶσις ἄς μὴ ὀκνῶμεν ν' ἀναγινώσκωμεν τὰ τοσαῦτα σχετικὰ πρὸς τὸν χριστιανισμόν σοφὰ καὶ διδακτικώτατα συγγράμματα, ἅτινα καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἀλλὰ καὶ ἐν ξέναις πρὸ πάντων γλώσσαις γραφέντα φιλογενῶς καὶ ἀξιεπαίνως παρ' ἀληθῶς σοφῶν ἁμογενῶν εἰς τὴν ἐλληνικὴν μετηνέχθησαν. Πῶς, δι' ἀγάπην τοῦ μεγάλου Ἀρχιτέ-

κτονος τοῦ σύμπαντος, πῶς τοσοῦτον ἀπαθῶς ν' ἀποφαινόμεθα κατὰ ὑποθέσεως ἢ τὴν ζωὴν εἰς ἡμᾶς χορηγούσης ἢ τὸν θάνατον, χωρὶς νὰ μελετήσωμεν πρότερον ἐπ' αὐτῆς; τῇ ἀληθείᾳ μεγαλειτέραν ἀδικίαν ν' ἀδικήσῃ ἑαυτὸν ὁ ἄνθρωπος δὲν ἠδύνατο. — Πιστεύω, δὲν πιστεύω ἴδου οἱ δύο περίβολοι, ἐν οἷς διανέμεται ἡ ἀνθρωπότης ἅπασα: ἀλλὰ πόσον ἀράγε ὁ πρῶτος εἶνε μικρότερος τοῦ δευτέρου! «Πίστευσον, ἀδελφέ, καὶ σωθήσῃ» εἶπε τὸ γλυκύτατον στόμα τοῦ Ἰησοῦ. Διατί τὸν ὑβρίζεις; διατί τὸν ἀποκαλεῖς ψεύστην καὶ πλάνον; ἐκεῖνοι, οἵτινες τὸν εἶχον σταυρώσει, δὲν εἶχον οἱ τάλανες ὑπ' ἔψιν τὴν μαρτυρίαν 19 αἰῶνων ἀλλὰ σύ, ὅστις ὀνομάζεσαι χριστιανὸς (χωρὶς μάλιστα νὰ ἐρυθρίξῃς καὶ δικαίως) διατί λέγεις «ὁ Χριστὸς δὲν ἦτο ὁ Θεός· ἦτο ἄνθρωπος.» δὲν τὸν ἀποκαλεῖς οὕτω ψεύστην; βέβαια, διότι ὁ ἴδιος περὶ ἑαυτοῦ εἶπεν «ἐγὼ καὶ ὁ πατήρ ἐν ἑσμεν» (Ἰωάν. ι. 30), καὶ ἀλλαχθῶ «πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς μου καὶ οὐδεὶς ἐπιγινώσκει τὸν υἱόν, εἰμὴ ὁ πατήρ, οὐδὲ τὸν πατέρα τις ἐπιγινώσκει, εἰμὴ ὁ υἱὸς καὶ ὃ ἐὰν βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι» (Ματθ. ια', 24) (*). «Δὲν πιστεύω, λέγει, διότι ὁ Θεὸς δὲν εἶχεν ἀνάγκην νὰ γίνῃ ἄνθρωπος». Καὶ πῶς πιστεύεις ὅτι ὁ μέγας τῆς Σπάρτης βασιλεὺς Ἀγησίλαος ἔππευεν ἐπὶ καλάμου καὶ συνέπαιζε μὲ τοὺς παῖδάς του; Πῶς πιστεύεις ὅτι ὁ μέγας βασιλεὺς τῆς Μεγ. Βρετανίας Κάρολος ὁ Β', πληρῶν τῶν πλόν του κεγχροῖο μετέβαινεν εἰς τὸν ὀρνιθῶνα καὶ ἐτάριζεν ὄρνιθας; «ὦ! αὐτὰ εἰσὶν ἀνθρώπινα, ἀποκρίνεται μὴ τοσοῦτον ἐξευτελίξης τὸν Θεόν, παραβάλλων αὐτὸν πρὸς τὸν μηδὲ μινδὸν ἄνθρωπον». Καὶ διατί δὲν λέγεις ὅτι ὅσον ἀνώτερος εἶνε ὁ Θεὸς τοῦ ἀνθρώπου, τοσοῦτον ἀνωτέρα εἶνε καὶ ἡ ἀγάπη αὐτοῦ πρὸς τὸ πλάσμα του παρὰ ἢ τοῦ Ἀγησίλαου πρὸς τὸν υἱόν του ἢ ἢ τοῦ Κάρολου πρὸς τὰς ὀρνιθῆάς του; Ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστὶ, λέγει ὁ ἐπιστήθιος μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ ἐν τούτῳ ἐφανερώθη ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐν ἡμῖν, ὅτι τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἀπέσταλκεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν κόσμον, ἵνα ζήσωμεν δι' αὐτοῦ ἐν τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀγάπη, οὐχὶ ὅτι ἡμεῖς ἠγαπήσαμεν τὸν Θεόν, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς καὶ ἀπέστειλε τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἰλασμόν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν κ.τ.λ. (Ἰωάν. ἐπισ. καθολ. Α' δ'. 10). Βλέπετε τίς ἡ αἰτία, δι' ἣν ἔγινεν ὁ Θεὸς ἄνθρωπος; ἵνα ζήσωμεν δι' αὐτοῦ, ἵνα γένηται ἰλασμός περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν. Ἀλλὰ θέλεις καὶ νὰ πολυπραγμονήσῃς καὶ νὰ μικρολογήσῃς ἐπὶ τοῦ μυστηρίου τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας; Μὴ, ἀδελφέ, παράβαλε τὸν ἑαυτὸν σου πρὸς μαθητὴν μικροτάτης τάξεως καὶ ἐν τούτοις θέλοντα νὰ πολυπραγμονῇ καὶ νὰ προσπαθῇ νὰ νοήσῃ μαθήματα ἀνωτέρων παλῶ τάξεων καὶ θὰ πεισθῆς ὅτι πράττεις ἄτοπα. Ὁ Χριστὸς εἶπε καὶ τὸ «εἰρεῦνα τὰς γραφάς» καὶ τὸ «πίστευε καὶ μὴ ἐρεῦνα». Ὑπάρχουσι λοιπὸν τὰ ἐρευνητέα, τὰ ὁποῖα ἀφείλωμεν νὰ ἐρευνῶμεν, ὑπάρχουσι ὅμως καὶ τὰ ἀνεξερεύνητα, τῶν ὁποίων τὸ μυστηριώδες ὀφείλομεν νὰ σεβῶμεθα.

Εἶνε ἀληθές ὅτι ὁ Ἰησοῦϊτισμὸς ἰδρυθεὶς ἐν τῇ Δύσει ἐπότισε καὶ ἡμᾶς μὲ τὰ δηλητηριωδέστατα αὐτοῦ νάματα, ἅτινα οὐδὲν ἄλλο ἐσχόπουν εἰμὴ δι' ὑπόυλων, δολίων, καταχθονίων καὶ συγερῶν μέσων νὰ καταστρέψωσι τοῦ Ἰησοῦ τὴν θρησκείαν καὶ ἀντ' αὐτῆς

(*). Περὶ τούτων ἀνάγνωθι πλείοτερα ἐν τομ. Α'. Μέντορος σελ. 25—30 καὶ 81—84.

ν' ανεγείρη τὴν μουσάραν ἀνθρωπολατρείαν· ἀλλ' ὁ κ. Χόφμαν παρρησίᾳ εἶπε ἀδύνατον νὰ παραταθῆ εἰσέτι ἐπὶ μακρὸν ἢ ὑπαρξίς κτιρίου ἐκ διαμέτρου ἐναντίου πρὸς τὴν Ἁγίαν Γραφήν, πρὸς τὴν παράδοσιν, πρὸς τὴν ἱστορίαν καὶ πρὸς τὴν λογικὴν.

Εἴπομεν λοιπὸν ὅτι ἐπ' αἰσιωτάτοις οἰωνοῖς ἀρχόμεθα τοῦ Γ'. τόμου τοῦ Μέντορος, διότι σήμερον ἐπ' ἀκριβὲς οἱ πολυμαθέστατοι Καθολικοὶ θεολόγοι τῆς Γερμανίας συνεδριάζουσιν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Μονάχου Φρίδριχ ἐν Εἰδελδέργη καὶ συσκέπτονται περὶ ἀνακαινίσεως τοῦ καθολικοῦ θρησκευματος καὶ ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ἐπιδόσεως τοῦ ἠθικοῦ βίου τῆς ἀνθρωπότητος, ἕστις μόνος εἶνε ὁ ἀληθὴς πολιτισμός. Σήμερον λοιπὸν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι εὐρισκόμεθα ἴσως εἰς τὰς παραμονὰς τῆς ἠθικῆς παλιγγενεσίας τῆς Ἀνατολῆς· διότι ἀπὸ τῆς Δύσεως ἦλθον τὰ δηλητηριώδη τῆς ἀπιστίας νάματα, ἐκεῖθεν ἔπρεπε νὰ ἔλθῃ καὶ ἡ παλινόρθωσις. Τοιοῦτοι κατέστημεν σήμερον ἡμεῖς οἱ Ἀνατολίται, τυφλοὶ τοῦτέστι μιμηταὶ τῶν Εὐρωπαϊκῶν, δυστυχῶς ὅμως εἰς τὰς κακίας των ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον· ἀλλ' ἂς ἐλπίσωμεν ὅτι ὁ ἀρχίζομεν νὰ μιμώμεθα αὐτοὺς καὶ εἰς τὰ καλά.

Ἡ γερὰρ ἐκεῖνη συνέλευσις, ἀνωτέρα βεβαίως πασῶν τῶν προαιωνίων προλήψεων, θὰ ἔλθῃ ἀναμριβόλως εἰς ἐπαφήν, ἐὰν μὴ καὶ ἐπιμιξίαν, πρὸς τὴν ὀρθόδοξον χριστιανιστὴν, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἔχουσι νὰ παραλάβωσι τὰ κεφαλαῖα δόγματα τῆς χριστιανικῆς πίστεως τοιαῦτα, ὅσα ἐθέσπισαν αὐτὰ αἱ κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους τοῦ χριστιανισμοῦ συγκροτηθεῖσαι οἰκουμενικαὶ σύνοδοι· ἡμεῖς δὲ θὰ πορισθῶμεν παρὰ τῶν Γερμανῶν τὰ ἠθικὰ ἐκεῖνα ἐλατῆρια, τὰ ζωοποιούντα τὴν πίστιν καὶ καθιστώντα αὐτὴν ἀληθῆ πρωτοῦργον αἰτίαν τῆς ἡμερώσεως τῶν ἡθῶν καὶ τῆς καθάρσεως τοῦ κοινωνικοῦ βίου.

Ἴδου πῶς τελειώνει τὸ κύριον ἄρθρον τοῦ ἀρ. 528 τῆς Τεργεσταίας Κλειοῦς.

«Τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα, ὅπερ ἄλλοτε ἦτο ὁ ἰσχυρότερος μοχλὸς τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως, ἀπεναρκώθη μὲν ὡς μὴ ὄφελον ἐνίκαχού τῆς Ἀνατολῆς, διεφθάρη δὲ σχεδὸν ἄρδην πολλαχού τῆς Ἑλλάδος. Τίς πταίει ἐὰν ἦδη φυλορροεῖ τὸ πρῶν εὐανθὲς δένδρον τῆς ὀρθοδοξίας; Ἐνθα προίστανται. . . .»

Ἀλλὰ τὰ ἄλλα πονεῖ ἡ ψυχὴ μας νὰ μεταγράψωμεν καὶ ἐπιθυμοῦμεν τὴν ἀνασκευὴν μὲν αὐτῶν, ἐὰν ἦνε ψεύδη, τὴν ἄρσιν δὲ αὐτῶν, ἐὰν ἦνε ἀληθῆ.

Ἐν τούτοις καιρὸς εἶνε πλέον καὶ οἱ τὴν Ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν πηδαλιουχοῦντες νὰ συναισθανθῶσι τὸ βῆρος τῆς εὐθύνης, ἣν ἀπέναντι αὐτῆς ἔχουσιν· εἶνε καιρὸς πλέον ν' ἀφίσωσι τὴν μερίδα τῆς Μάρθας, ἣν ἀπεδοκίμασεν ὁ Σωτὴρ, καὶ νὰ πεισθῶσιν ὅτι «ἐνὸς μόνου ἐστὶ χρεία»· εἶνε καιρὸς πλέον νὰ ἐκλέξωσι τὴν ἀγαθὴν τῆς Μαρίας μερίδα, διότι ἀπ' αὐτῶν ἐξήρηται τὸ πᾶν, ἀπ' αὐτῶν ἐξήρηται ἡ εὐδαιμονία τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. Ἡμεῖς δὲν εἰμεθα οἱ ἀρμόδιοι νὰ εἴπωμεν ταῦτα· τὸ συναισθανόμεθα· ἀλλὰ τί νὰ κάμωμεν, ἔταν βλέπωμεν τὴν σεβαστὴν ἡμῶν Μητέρα, τὴν μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, ἐμπιστευομένην ἐνίκαχού τοὺς οἰκάς τῆς χριστιανικῆς τινος τῶν τέκνων· τῆς ἀγωγῆς εἰς ἄνδρας πάντη πρὸς τοῦτο ἀναρμοδίους;

Πῶς θὰ σταυρώσωμεν τὴν σάρκα, πῶς ὁ ἀπαρνηθῶμεν ἑαυτούς, πῶς θὰ ἄρωμεν τὸν σταυρὸν ἡμῶν καὶ ν' ἀκολοθησώμεν τῷ Ἰησοῦ, ἔταν βλέπωμεν τοὺς διδασκάλους ἡμῶν ὅλως τὰ ἐναντία πράττοντας; «Διδάξω ἀνόμους τὰς ὁδοὺς σου καὶ ἀσεβεῖς ἐπὶ σὲ ἐπιστρέψουσιν» λέγομεν προσευχόμενοι· ἀλλὰ πῶς θὰ διδάξωμεν ἀνόμους, ἔταν ἡμεῖς αὐτοὶ ἡμεθα ἄνομοι; Ἡ οὐρανόπεμπτος τοῦ Ἰησοῦ θρησκεία κατήντησε πράγματι τύπος ἀπλοῦστατος παρὰ τοῖς μὲν, μωρία παρὰ τοῖς δέ, καὶ θρησκεία τῆς κατσαρόλας παρὰ τῷ χυδαίῳ ὄγλι. Ἡ κατάστασις αὕτη εἶνε κατάστασις πραγμάτων ὑποφερτῆ;

Δίδοντας δὲ πέρας εἰς τὰ οὐχὶ τοσοῦτον εὐάρεστα ταῦτα, χρέος ἡμῶν θεωροῦμεν νὰ εἴπωμεν, ὅτι καὶ πολλοὶ τῶν μητροπολιτικῶν θρόνων διέπονται παρ' Ἀρχιερέων, οἵτινες ἂν ὡς ἄνθρωποι ἔχουσι καὶ αὐτοὶ τὰ ἐλαττώματά των, ἀλλὰ προσπαθοῦσιν ὁ μὲν μᾶλλον ὁ δὲ ἤττον ὅπως ἀφικθῶσιν εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο, πρὸς ὃ ὁ Ἀρχιερεὺς ὀφείλει νὰ ταῖνει. Ἐπὶ παραδείγματι τίς δὲν δύναται ν' ἀγαπᾷ καὶ εὐκρινῶς νὰ σέβεται τὸν ἀληθῶς ἀξιοσέβαστον Μητροπολίτην Σμύρνης, ὁ ὁποῖος ἀφ' ἧς στιγμῆς ἀνέλαβε τὰς ἡνίας τῆς ἐπαρχίας Του οὐχὶ μόνον τοῖς ἐνταῦθα πασίν ἑαυτὸν ζῶν παρέχει τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς ἀρετῆς πρότυπον καὶ τοὺς περὶ ἑαυτὸν πάντας τοιοῦτους ἐξέλεξεν, ἀλλὰ καὶ πῶς ἔσον ἔνεστι μᾶλλον νὰ ὀρθοτομῇ τὸν λόγον τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀληθείας κηδεταί; Ὅτι δὲ οὐδόλως κολακεύομεν ἀλλ' ὅτι ἀληθειαν γυμνῆν λέγομεν, μαρτυρεῖ σύσσωμος αὐτὸς ἀπαξάπας ὁ ἐγγύριος τύπος, ἀναφέρων τὰς καθ' ἐκάστην ἀρχιερατικὰς πράξεις Του, τὰς ὁποίας νὰ ἐπαναλάβωμεν περιττὸν θεωροῦμεν. Τοιαῦτα δὲ πολλὰ ἀναγινώσκομεν εἰς τὰς ἐφημερίδας καὶ διὰ πολλοὺς ἄλλους τῆ ἀληθείᾳ λαοφιλεῖς καὶ τῷ ὄντι σεβαστοὺς Ἀρχιερεῖς ἡμῶν. Ἐν τούτοις καὶ πάλιν ἡμεῖς ἔχομεν δίκαιον νὰ καρδιαγῶμεν.

Ἀλλὰ περὶ τούτων ἀρκείωσαν ταῦτα, φιλιτατοὶ ἀναγνώσται. Ὅφελομεν βεβαίως νὰ μεταβιβάσωμεν ὑμᾶς καὶ ἐπὶ τι ἄλλο ἀνάγνωσμα. Ὁ Μέντωρ θὰ προσπαθῇ πάντοτε, ὡς καὶ ἄλλοτε εἴπομεν, νὰ τέρπῃ διὰ τοῦτο καὶ τὴν ὕλην θὰ ἐκλέγῃ καὶ εἰκόνας ὠραίας θὰ παρενεῖρη καὶ χάρτην καλῆς ποιότητος θὰ μεταχειρίζεται καὶ τυπογραφικὴν καλλομένην θὰ ἐπιδιώκῃ· ἀλλ' ἂν ἐνίοτε φαίνηται ἀσθενῆς τὴν σάρκα, ἐνῶ τὸ πνεῦμα διατελεῖ πάντοτε πρόθυμος, ἐπικαλεῖται τῶν εὐγενῶν ἀναγνώστων του τὴν ἐπιείκειαν. Ἀγαπᾷ πάντας καὶ ἐπιθυμεῖ νὰ τὸν ἀγαπῶσι πάντες, ἀλλ' οὐχ ἤττον ἐπιθυμεῖ καὶ νὰ λέγῃ ἐλευθέρως ἐκεῖνο τὸ ὅποιον αὐτὸς νομίζει ἀλήθειαν, πεποιοῦς ὅτι οὐδεὶς καλὸς θὰ μισήσῃ ποτὲ τὴν ἀλήθειαν, ἔστω καὶ ὅτι πικρὰν αὐτὴν ἀπεκάλεσαν.

Μὴ θέλοντες νὰ ἐπαναλάβωμεν ὅσα ἐν τῷ ἐπιλόγῳ τοῦ Β' τόμου ἐγράψαμεν, περιοριζόμεθα μόνον εἰς τὸ νὰ ἀναγγελωμεν καὶ αὐθις ὅτι ἡ συνδρομὴ μένει· ἡ αὐτὴ, ἦτοι δύο μετρίτια διὰ τοὺς ἐν Σμύρνην καὶ ἡμίσεια λίρα ὀθωμ. διὰ τοὺς ἐκτός, ἀλλὰ προπληρωτέα. Ὅστις ἔχει τι καλὸν νὰ δημοσιεύσῃ, ἐλευθέρως δύναται νὰ τὸ στέλλῃ πρὸς τὴν Διεύθυνσιν εἰς γλῶσσαν καθαράν καὶ εὐληπτον, καθαρογεγραμμένον καὶ ἐλευθέρων ταχυδρομικῶν τελεῶν, ὁδὸς Μετζίτιε ἀριθ. 7. Τοῖς κυρίοις συνδρομηταῖς

δωρηθήσεται περί τὰ τέλη τοῦ ἔτους εἰκὼν ὠραία ἐπὶ ἰδιαίτερου χαρτοῦ ὑπὸ τοῦ Ξυλογράφου τοῦ Μέντορος, τοῖς δὲ φίλοις πράκτορσιν, οἱ ὅποιοι παρακαλοῦνται νὰ προσπαθῶσιν ὅπως οἱ συνδρομηταὶ λαμβάνωσιν ἐγκαιρῶς τὰ φύλλα καὶ ἀσφαλῶς, προσφέρεται ἀμοιβὴ 20 ἐπὶ τοῖς 100 καὶ συλλογὴ εἰκόνων εὐρωπαϊκῶν, ἂν ὁ ἀριθμὸς τῶν συνδρομητῶν αὐτῶν ὑπερβαίῃ τοὺς εἴκοσιν, ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως.

Τὸ ἔμβλημα ἐκρίθη καλὸν νὰ ἀλλαχθῇ καὶ ἐφέτος, διότι καὶ

θέσιν πολλὴν κατελάμβανε τὸ τοῦ περαιωθέντος τόμου καὶ τὸ Ξυλογράφημα εἶχε σχεδὸν καταστήσει ἄχρηστον. Παριστάνει δὲ τὸ νέον τοῦτο τὴν Ἀθηναῖν, ἣτις ὑπὸ τὴν μορφήν τοῦ Μέντορος εἶχε συνοδεύσει τὸν Τηλέμαχον εἰς τὰ πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ πατρὸς Ὀδυσσεὺς ταξείδιά του. Περὶ τῆς Ἀθηναῖς, τῆς ὁποίας καὶ τὴν εἰκονογραφίαν κατεχωρίσαμεν ἐν σελ. 151 τοῦ Α΄ τόμου, εἰχομεν γράψαι ἐκεῖ τὰ δέοντα καὶ εἰχομεν εἰπεῖ ὅτι ἀλληγορεῖται εἰς τὴν φρόνησιν.

ΔΩΡΑ ΙΣΤΡΙΑΣ.

Τοιοῦτοι ἐνίστε ἀνατέλλουσιν ἀστέρες εἰς τὸν ὀρίζοντα, ὥστε καὶ παννύχιόν τις θεωρῶν αὐτοὺς δὲν κορύννυται, καὶ ἀπὸ πρωίας μέχρι ἐσπέρας τὰ περὶ αὐτῶν διηγούμενος δὲν ἀποκλίνει. Ἐπὶ τῆς σκηπῆς ἐνίστε παρουσιάζονται πρόσωπα, τῶν ὁποίων τὴν ἐμφάνισιν ἐκ δευτέρου καὶ ἐκ τρίτου καὶ πολλαχῶς, εἰ δυνατόν, οἱ θεαταὶ ἐπιμῶνως ζητοῦσιν. Ἀστὴρ τοιοῦτος, ὅστις ἀνέτειλε καὶ μεσουρανεῖ ἐπὶ τὸν γυναικεῖον ὀρίζοντα—πρόσωπον τοιοῦτον, ἐφ' ᾧ νὰ σεμνύνηται ἅπας ὁ Ἑλληνικὸς θῆλος ὄμιλος δικαιοῦται, εἶνε ἡ γυνὴ ἐκεῖνη, ἥς τὸ εἶς ἀγάλματος ὁμοίωμα εἶδον καὶ σύντομον βιογραφίαν ἀνέγνωσαν οἱ ἀναγνώσται ἡμῶν ἐν σελ. 149 τοῦ Β΄ τόμου τῆς ἀνὰ χεῖρας συγγραμμάτου.

Τῆς ἐξόχου ταύτης γυναικὸς καὶ εἰκόνα ὠραιότεραν καὶ βιογραφίαν μᾶλλον λεπτομερῆ καταχωρίζομεν σήμερον, ἣν εὐκαίθευτος νέος, ὁ κ. Α. Σιμιτόπουλος, ἐπεξεργάσθη καὶ ἐν τῷ καθ' ἡμέρας Ἑλληνικῷ Συλλόγῳ Ἑλικῶν τὴν 21 Μαΐου ε. ε. ἀπήγγειλεν ἐν μέσῳ πολυπληθοῦς καὶ εὐγενοῦς ὁμηγύρευς.

Ἐχει δὲ ἡ περὶ ἥς ὁ λόγος ὁμιλία ὡς ἔπεται:

Φιλόμουσον καὶ εὐγενὲς ἀκροατήριον.

Ἡ εἰς ἀπάντων ἡμῶν τὰ βλέμματα ἀπαστρέπτουσα χαρὰ, τὸ ἐπὶ πᾶσι χεῖλεσιν ἐπικαθήμενον μειδίαμα, ἡ λιγυρὰ φόρμιγγς, οἱ ἀνταλλασσόμενοι ἀδελφικοὶ χαιρετισμοὶ καὶ περιπτύξεις, ἡ ἐν μέσῳ ἡμῶν παρουσία τοῦ Θεοφίλ Ἀγ. Μυρέων, τοῦ Κυρ. Προξένου καὶ Γραμματέως τοῦ ἐνταῦθα Ἑλλ. Προξενείου, τῶν ἐπαξίως ἀντιπροσωπευόντων τὴν Ἑλλ. Κυβέρνησιν, καὶ τοῦ φιλογενεῦς Κ. Χατζῆ Ν. Γιαννάκογλου, μεγάλῃν καὶ χαρμόσυνον μαρτυροῦσι τὴν σημερινὴν ἐορτὴν τοῦ ἱεροῦ τούτου Τεμένου τοῦ Ἑλλ. Συλλόγου Ἑλικῶνος, ὅστις πρώτην φορὰν συνέρχεται ἵνα ἐορτάσῃ δύο ὑψηλὰς ἐορτάς, τὴν τοῦ Διαδόχου τοῦ Ἑλλ. θρόνου καὶ τὴν τῆς Ἡγεμονίδος Ἑλένης Γκίκα (Δώρας Ἰστριάδος), ἐπιτίμου προέδρου αὐτοῦ. τὰς δὲ ἐορτάς ταύτας ἐορτάζει ὁ Ἑλικῶν σήμερον, διότι συναισθάνεται ὅτι ἐν μὲν τῇ πρώτῃ συγκεντροῦνται οἱ πόθοι καὶ αἱ ἐλπίδες τοῦ Ἑλλ. ἔθνους, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ ἐορτάζεται ἡ μεγαλοφυΐα, τὸ μεγαλεῖον τῆς ψυχῆς, τὸ ὕψος τῶν ἰδεῶν. Καὶ περὶ μὲν τῆς πρώτης κατόπιν θέλει λαλήσει ὁ καλλιπέης Παράσχος, περὶ δὲ τῆς δευτέρας ἀνετέθη εἰς ἐμὲ νὰ ὁμιλήσω καὶ τὴν βιογραφίαν αὐτῆς νὰ ἀφηγηθῶ καὶ τοὶ δὲ ἡ ἐντολὴ ὑπερβαίνει τὰς δυνάμεις μου—καθόσον προκειμένου

περὶ τοιαύτης ἐνδόξου γυναικὸς, ἣτις πολλῶν ἀνδρῶν συγγραφέων τὴν ὑπόληψιν ἐπεσκίασε καὶ ἥς περ τὰ ἀθάνατα συγγραμμάτα τὸν γενικὸν ἐπισύρουσι θαυμασμὸν παντὸς τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, προκειμένου περὶ τοιοῦτου δαιμονίου πνεύματος καὶ μεγαλοφυΐας δυνάμεως, περὶ τοιαύτης ψυχικῆς ἀγαθότητος, εὐαγγελικῆς χάριτος καὶ ἀρετῆς νὰ ὁμιλήσῃ τις, ἔπρεπε καὶ ἀναλόγους νὰ ἔχη τὰς γνώσεις καὶ τὴν μάθησιν—ἐν τούτοις ἡ πρὸς τὸν Σύλλογον τοῦτον ἀγάπη μου, τὴν ὁποίαν πᾶς Ἕλληγν ὀφείλει νὰ ἔχη πρὸς πᾶν ὅ,τι συντείνει εἰς τὴν πρόδον καὶ κοινωνικὴν βελτίωσιν, μὲ ἔκαμε καὶ τὰς τυχόν γενησομένης ἐπικρίσεις ν' ἀψηφίσω. Ἀλλ' ἵνα ἀκριβῶς τις εἰκονίσῃ τὴν γυναῖκα ταύτην, εἶνε ἀνάγκη ἐκ τῶν ἰδίων αὐτῆς συγγραμμάτων καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς ἐκτεθειμένων εἰκόνων νὰ συλλέξῃ τὰ χρώματα καὶ τὰς γραμμὰς τῆς εἰκόνης αὐτῆς. Ἐπειδὴ δὲν εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ γινώσκωμεν ἅπαντα τὰ ποικίλα καὶ ὑψηλὰ θέματα τὰ ἐν τοῖς συγγραμμάσι τῆς Δώρας Ἰστριάδος ἐκτυλισσόμενα, ἵνα δυνηθῶμεν νὰ περιγράψωμεν ἀκριβῶς καὶ ἅπαντα αὐτῆς τὰ ἠθικὰ πλεονεκτήματα, ἐδέησεν ἵνα λάθωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν παρὰ τοῦ Βαρθολομαίου Τσεκέτη Βιογραφίαν αὐτῆς.

I.

Ἡ Ἑλένη Γκίκα γεννηθεῖσα ἐν Βουκουρεστίῳ τὸ 1828, εἶνε θυγάτηρ τοῦ ἡγεμόνος Μιχαὴλ Γκίκα, χρηματίσαντος ὑπουργοῦ τῶν ἐσωτερικῶν ἐν Βλαχίᾳ, ἀδελφοῦ τοῦ Ἀλεξάνδρου Χ. καὶ διαδεχθέντος ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Βλαχίας τὸν Γρηγόριον Δ. Γκίκαν κατὰ τὸ 1834. (*)

Ἡ τῆς Ἑλένης μήτηρ Ἡγεμονίς Αἰκατερίνη ὑπῆρξεν ἡ πρώτη γυνὴ ἡ εἰς τὴν Ρουμουνικὴν γλῶσσαν δημοσιεύσασα διάφορα συγγραμμάτα.

Κατὰ τὸ 1841 ὁ ἡγεμὼν Μιχαὴλ ἐγκατέλειπε τὴν πολιτικὴν, ὁ δὲ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀλέξανδρος ὁ Χ. ἀφειδὸς εἰς ἑαυτὸν δὲν ἠδυνήθη νὰ διαφύγῃ τὴν καταστροφὴν ἐκείνην, ἣν περ πολιτικὴ σύνεσις καὶ πείρα καὶ ἀδελφικαὶ συμβουλαὶ εἶχον ἐμποδίσει μέχρι τοῦδε.

Ἡ ἀνατροφή τῆς Ἡγεμονίδος Ἑλένης ἐνεπιστεύθη τῷ πολυμαθεῖ καὶ σοφῷ Ἑλληνι Καθηγητῇ Γρηγορίῳ Παπαδοπούλῳ ὅστις, κάτοχος τῶν ἀρχαίων κλασικῶν καὶ τῶν νεωτέρων γλωσσῶν καὶ

(*) Σημ. Ἀρχηγὸς τῆς οἰκογενείας τῶν Γκίκα τῆς ἐξ Ἠπείρου καταγομένης εἶνε ὁ Γεώργιος I, προσκληθεὶς κατὰ τὸ 1658 παρὰ τοῦ φίλου του Βεζύρου Μεχμέτ Κυπριολῆ, ἵνα καταλάβῃ τὸν θρόνον τῆς Μολδαβίας καὶ μετὰ ἔν ἔτος τὸν τῆς Βλαχίας.

φιλολογικῶν, εὐρύων δὲ νοῦν μέγαν καὶ σπανίαν μεγαλοφυΐαν, ἐκράτουν ἐνωρὶς αὐτὸν δι' ἀναγνώσεων σπουδαίων καὶ ὑγιῶν καὶ ὑψωσεν αὐτὴν εἰς τὰς ἀνδρικοτέρας μελέτας.

Παιδιόθεν δὲ ἐφαίνετο ὅποια τις μέλλει νὰ κατασταθῆ· διότι μόλις ἑνδεκαετῆς συνέγραψε γλαφυρότατον διήγημα. «Ἡ πρόωρος
» ἀναφανείσα ἐν αὐτῇ δαιμονία μεγαλοφυΐα, λέγει ὁ διδάσκαλος,
» ἡ ἀγγελικὴ αὐτῆς καρδιά, ἡ ἐπιλάμπουσα χάρις, καθίξων αὐτὴν
» ἀντικείμενον συγγενικῆς λατρείας καὶ ἀγλαΐσμα τῆς αὐλῆς τοῦ

» Ἡγεμόνος Ἀλε-
» ξάνδρου, ἐνῶ ἡ
» ἀνήκουσα τῷ φύ-
» λῳ αὐτῆς γυμνα-
» στικῇ ἐναρμονί-
» ως διέπлатτε τὸ
» μετὰ στοργῆς ὑ-
» πὸ τῆς φύσεως δη-
» μιουργηθὲν αὐτῆς
» σῶμα· διότι ἡ ἐ-
» ξοχος αὐτῆ γυνή,
» εἶνε οὐχ ἦττον
» γυνή, πάσας τὰς
» τελειότητας καὶ
» τὰς χάριτας τῆς
» ἑαυτῆς φύσεως
» κεκτημένη. Ὁ
» νοῦς αὐτῆς οὕτω
» θαυμασίως ἀνε-
» πτύσσετο, ὥς οἱ
» τὴν διδασκαλίαν
» τῆς ἐπιτετραμ-
» μένοι ἠναγκά-
» ζοντο νὰ μεταχει-
» ρίζωνται ἕντα-
» κτον τινὰ μέθο-
» δον, τῆς μεγαλο-
» φυΐας μὴ ὑποκει-
» μένης εἰς τοὺς
» συνήθεις κανό-
» νας.» Ἡγεμονίς
» πλήρης χαρίτων, ἔ-
» χουσα ἅπαντα τὰ μέ-
» σα τῆς ὑλικῆς εὐ-
» ζωίας, ἠδύνατο ἐν
» μέσῳ τοῦ πλοῦτου,
» τῆς χλιδῆς καὶ τῆς
» πολυτελείας νὰ δι-
» ἔλθῃ τὸν βίον αὐτῆς
» ἐντροφῶσα εἰς τὰς
» ὑλικὰς ἡδονάς, ὅ-
» πως αἱ πλείσται, ἀλλ-

λὰ τὴν ἀποστολὴν αὐτῆς καλῶς ἐννοοῦσα ἀπέφυγε πᾶσαν ὑλικὴν ἀνάπαυσιν καὶ ἐμφιλοχωροῦσα εἰς τε τὰς ἀρχαίας καὶ νεωτέρας φιλολογίας συνῆγεν ὕλην ἐπιστημονικὴν, ἡ δὲ φαντασία αὐτῆς ἀπέκτα τὰ ζωηρὰ ἐκεῖνα χρώματα, ἅπερ πάντες θαυμάζουσι.

Ἐπεσκέφθη ἀκολούθως μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς τὰς Αὐλὰς τῆς Βιέννης, Βερολίνου καὶ Δρέσδης· κατὰ δὲ τὸ 1849 νυμφεύεται τὸν Ρῶσον Ἡγεμόνα Ἀλέξανδρον Κολτάρ Μασσάλκην, ἐκ μιᾶς

τῶν τριῶν ἐνδόξων οἰκογενειῶν τῆς Ρωσσίας καταγόμενον (αἱ ἄλλαι δύο οἰκογένειαι εἰσὶν ἡ τῶν Ὀδογούσκη καὶ τῶν Γορτζακῶφ).

Τὸ μὴ ὠφέλιμον διὰ τὴν ὑγίαν τῆς ψυχρῶν τῆς Ῥωσσίας κλίμα καὶ αἱ πρὸς τὰ φιλελεύθερα αἰσθήματα αὐτῆς ἀντίθετοι τῆς τότε Ρωσ. Κυβερνήσεως ἀρχαί τὴν ἠνάγκασαν νὰ ἐγκαταλίπῃ τὴν Ρωσσίαν, ἧς πολλὰς περιηγήθη χώρας ἀποθησαυρίσασα μέγαν πλοῦτον ἀκριθῶν παρατηρήσεων καὶ ἐμβριθεστάτων μελετῶν.

Ἀπὸ τοῦ 1855—τοῦ 1860 ἔζησεν εἰς τὸ Βέλγιον καὶ εἰς

τὴν Γερμανίαν, Ἰταλίαν, Γαλλίαν καὶ Ἑλβετίαν, ἐνθα ἐσπούδασε μετὰ προσοχῆς τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα καὶ τὰς διαφόρους νομοθεσίας τῆς Ὀμοσπονδίας. Ἐντεῦθεν ἤρξατο σειρὰς ἐνδόσεων ἀρθρῶν καὶ βιβλίων ἐμβριθῶν τὴν ἔννοιαν καὶ ἰσχυρῶν τὴν ἔκφρασιν, καὶ ὧν ἕκαστον ἤρκει νὰ χορηγήσῃ ἐπισήμου συγγραφέως ὑπόληψιν, καὶ ἔπως τιμήσῃ τὸν ἀνδρικοτέρον καὶ μᾶλλον ἐξησκημένον τῶν καλῶν ὑπὸ τὸ πλάστον ἔνομα τῆς Δώρας Ἰερριάδος.

Κατόπιν περιηγήθη ὅλην τὴν Ἑλλάδα, ἐνθα ἐγένετο δεκτὴ μετὰ τῆς ἀνηκούστης αὐτῆς δόξης καὶ τῇ ἐδόθη καὶ ἡ Ἑλληνικὴ ἐθνικότης παμψηφεί παρὰ τῆς βουλῆς· τὸ δὲ 1861 ἐπέσφραψεν εἰς τὴν Ἰταλίαν. Κατὰ τὴν ἀφιξίν τῆς ὁ Γαριβάλδης τὴν παρεκίνησε νὰ μεταχειρισθῇ τὴν ἐπὶ τῶν Ρουμούνων μεγάλην αὐτῆς ἐπιρροήν

ΔΩΡΑ ΙΣΤΡΙΑΣ.

κατὰ τῆς Αὐστρίας. Εἰς τὴν περίφημον καταστάσαν τοῦ μεγάλου τούτου πατριώτου ἐπιστολὴν τῆς 16 Ἰουλίου 1861 ἀναφέρονται τὰ ἑξῆς. «Οἱ Μολδο-Βλάχοι πρέπει νὰ πράξωσι τὸ αὐτὸ (νὰ ἐμψυχώσωσι δηλονότι τοὺς Μαΐαρους)· ἐλπίζω πολὺ εἰς τὴν ἐπὶ τῶν συμπατριωτῶν ὑμῶν ὑψηλὴν ἐπιρροήν, ἵνα συσφίξωμεν αὐτοὺς τοὺς δεσμούς, οἵτινες ὀφείλουσι τοῦ λοιποῦ νὰ ἐνώσωσι τὰς Ἀνατολ. φυλάς μετὰ τῶν ἐν τῷ κέντρῳ καὶ ἐν τῇ δύσει τῆς Εὐρώπῃς διεσκορπισμένων ἀδελφῶν τῶν.»

Ἡ Δώρα Ἰστριὰς γινώσκει κατὰ βάθος τὴν Ἑλληνικὴν, Ἱταλικὴν, Ἀγγλικὴν, Γερμανικὴν, Γαλλικὴν, Ρουμανικὴν, Λατινικὴν, Ρωσσικὴν καὶ Ἀλβανικὴν. Περὶ τῆς ἀρχαίας Ἑλλ. γλώσσης μνημονεύεται ἐν πασίγνωστον γεγονός. Εἰς τὴν Αὐλὴν τοῦ Βασιλέως τῆς Πρωσίας ὁ Ἀλέξανδρος Οὐμβόλδος προσκληθεὶς παρὰ τοῦ Φριδερίκου Γουλιέλμου ἵνα τῷ ἐρμηνεύσῃ Ἑλληνικὰς τινὰς ἐπιγραφὰς ἐπὶ τισὶ ἀναγλύφοις γεγλυμμένας, προσέτρεξεν εἰς τὴν Ἡγεμονίδα Ἑλένην, ἥτις εὐχερῶς ἠρμήνευσε ταύτας. Δύναται τις ὅθεν νὰ ἐπαναλάβῃ περὶ αὐτῆς ὅτι ἄλλοτε ἡ Ἰσαβέλα Θεοτόκη ἔλεγε. «Γινώσκει καὶ γράφει πολλὰς νέας γλώσσας καὶ ὁμιλεῖ » ταύτας μετὰ τοσαύτης εὐχερείας καὶ ταχύτητος, ὥστε ὁ ἀκούων » αὐτῆς νομίζει ὅτι εἶνε ἡ μητρικὴ αὐτῆς γλώσσα.»

II.

Ἐκεῖνο ὅπερ μᾶλλον χαρακτηρίζει τὸν φιλολογικὸν βίον τῆς Δώρας εἶνε ἡ ἐνδελεχὴς καὶ δραστήριος προσπάθεια εἰς τὸ νὰ ἀναγεννήσῃ παρὰ τοῖς Ἀνατ. Λαοῖς τὸ τοῦ ἐθνισμοῦ αἶσθημα, εἰς τὸ νὰ διαδώσῃ διὰ καταλλήλων συγγραμμάτων τὰς παραδόσεις τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ εἰς τὸ νὰ διδάξῃ τοὺς κυβερνῶντας ὡς καὶ τοὺς κυβερνωμένους τὸ δικαίωμα, ὅπερ ἔχουσιν ἅπαντες οἱ λαοὶ ὡς πρὸς τοὺς φιλελευθέρους θεσμοὺς, τὰς πολιτικὰς διατάξεις καὶ αὐτοὺς τοὺς νόμους.

Βλέπομεν ὅθεν τὴν ἐνδοξον ταύτην γυναῖκα τὴν γενομένην ὑπόδειγμα τῆς Ἀλβανικῆς, Σερβικῆς καὶ Ρουμανικῆς ἐθνικότητος λαμβάνουσαν μέρος, ὅσον τὸ ἐφικτὸν ἕνεκα τῆς ἡλικίας, εἰς τὰ πρῶτα Ἱταλ. κινήματα τοῦ 1846.

Ἐνόησε μετ' ὀλίγον ὅτι εἰς τοσοῦτον δίκαιον καὶ ἅγιον τοῦ ἐθνισμοῦ ἀγῶνα οἱ λίβελλοι δὲν ἤθελον ἐπιφέρει ἀσφαλῆς καὶ ὠφελίμων ἀποτελέσματα, καὶ ἐπειδὴ μετὰ τὰ μεγάλα γεγονότα, ἅτινα ἠνέωξαν μετὰ τοῦ χθὲς καὶ σήμερον βαθεῖαν ἄβυσσον, αἱ διπλωματικαὶ αὐταὶ ἐπιστολαὶ εἶχον συνήθη τινὰ ἐντολήν, ἐνόησεν ὅτι ὠφελε νὰ ἀνακαλέσῃ τὸ παρελθόν, νὰ θέσῃ ὑπὸ τὴν ἀληθῆ αὐτῶν ὄψιν τὰ ἐν ἐνεργείᾳ πολιτικὰ ζητήματα, νὰ καταβάλλῃ τὰς δεισιδαιμονίας καὶ προλήψεις, παλαιὰ ράκη τοῦ παρελθόντος, ἅτινα ὀφειλομένη νὰ καταστρέψωμεν ριζηδὸν καὶ ἀποτελεσματικῶς, ὅτι ὠφείλει ἐν ἐνὶ λόγῳ νὰ ἀποκτήσῃ διὰ τῆς γραφίδος πᾶν ὅ,τι δὲν ἠδύνατο διὰ τῶν ὄπλων.

Καὶ ὁ θρίαμβος τοῦ ἐθνισμοῦ ἤρξατο.

Ἡ ἰδέα τῆς ἀνεξαρτησίας εἰς τὸ πρῶτον Ἱταλ. κίνημα ἐξηγέρθη ἐν τῷ νῷ τῆς Δώρας Ἰστριᾶδος καὶ ἔκτοτε βασανίζει τὸ πνεῦμα αὐτῆς. Περιφρονήσασα ὅθεν τὰ οἰκογενειακὰ θέληγγρα ἀπέναντι τῆς ὑψηλῆς ἐντολῆς, εἰς τὴν ἠσθάνετο ὅτι προσεκληθῆ, ἔγκραταλείπει τὴν Ρωσ. Αὐλὴν, περιηγεῖται τὴν Ἱταλίαν καὶ τὴν Ἀνατολήν, εἰς οὐδὲν λογιζομένη τοὺς καὶ τὴν ἀνδρικωτέραν γενναϊότητα δυναμένους νὰ κλονίσωσι κινδύνους· οὐδόλιως δὲ φροντίζουσα περὶ μόχθων, ταλαιπωριῶν καὶ ἀσθενειῶν, προσπαθεῖ νὰ σπουδάσῃ ἀπὸ τὸν φιλόσοφον καὶ τὸν τεχνίτην τὰ θαυμάσια τῆς φύσεως, τὰ ἤθη τῶν λαῶν, τὰς ἀνάγκας αὐτῶν, ἵνα ἐπαναφέρῃ ταῦτα μὲ τὴν χαρακτηρίζουσαν αὐτὴν ἀκρίβειαν καὶ ἀλήθειαν εἰς τὰς συγγραφαὶς καὶ βιβλίου αὐτῆς εἰς τὰς μᾶλλον ζοφερωτέρας περιόδους τῆς Εὐρώπης, Ἀσίας καὶ Ἀμερικῆς.

Γεννηθεῖσα ἐν Ρουμανίᾳ, ἔνθα οἱ πρόγονοι αὐτῆς ἤρξαντο νὰ

βασιλεύωσιν, ὡς εἴπομεν, κατὰ τὸν 17 αἰῶνα, δὲν ἠδύνατο νὰ βλέπῃ ἀπαθῶς τὸν Νικόλαον Α΄ εἰσβάλλοντα ἐκ νέου εἰς τὴν χθῶραν ταύτην, τὴν τοσαύτας ὑποστάσαν ἐπιδρομάς καὶ ἀφ' ἧς ἡ μὲν Ρωσσία ἀφῆρσε τὴν Βασσαραβίαν ἡ δὲ Αὐστρία τὴν Βουκοβίαν.

Ἡ ἀποστολὴ τῶν Γάλλων εἶνε ἡ μέχρι τοῦ τελευταίου ὑπεράσπισις τῆς Ρουμανικῆς ἀνεξαρτησίας. Ἡ Ἡγεμονὶς Ἑλένη εἶνε ζωσα ἀπόδειξις τῆς ἀποστολῆς ταύτης, συναδούσης τῇ δικαιοσύνῃ, τῷ δικαίωμάτι τῶν ἐθνικοτήτων καὶ ταῖς ἰδέαις τοῦ αἰῶνος ἡμῶν. Ἐγγίνωσκε πρὸς τούτοις καλῶς νὰ διακρίνῃ ἐν τῷ πολιτικῷ τοῦ πατριωτικοῦ καὶ γενναίου πόθους ἀπὸ τῶν ἀγῶνων ἐνεργειῶν.

Μέχρι τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν ὁ Αὐτοκράτωρ Νικόλαος ἠπειλεῖ τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς πατρίδος τῆς, διεμαρτύρετο κατὰ τῶν σχεδίων του· ἄμα δὲ τῇ ἀπομακρύνει τῶν Ρώσων, τὰ στρατεύματα τοῦ Φραγκίσκου Ἰωσήφ, κατέχοντα τὸ Ρουμανικὸν ἔδαφος ἐφαίνοντο ὅτι ἤθελον νὰ διακονίσωσι τὴν κατοχήν, μεταβάλλοντα αὐτὴν εἰς ἀληθῆ κατάκτησιν, ἤρξατο γράφουσα ἐντόνους καὶ δραστηρίους διαμαρτυρήσεις κατὰ τοῦ Αὐστριακοῦ προσηλυτισμοῦ, αἴτινες εὗρον οὐ μικρὰν ἠχώ ἐν τῇ Δύσει.—«Ὅτε δὲ ἐπῆλθεν ὁ κίνδυνος, προσελθὼν εἴτε ἐκ τῆς Ἀνατολῆς εἴτε ἐκ τῆς Δύσεως, εὐρέθη πάντοτε εἰς τοὺς πρώτους στίχους τῶν ὑπερασπιστῶν τοῦ ἐθνικοῦ ἐκείνου ἀγῶνος, ὑπὲρ οὗ ὁ ἐνδοξος θεὸς τῆς Γρηγόριος ὁ III ἔχυσε τὸ αἷμα αὐτοῦ.

III.

Ὅλιγα ἔτη παρήλθον ἀφ' ὅτου ἐφημέροσθη εἰς τὰς ἱστορικὰς ἐπιστημὰς τὸ τὸν αἰῶνα ἡμῶν διακρίνον ἀναλυτικὸν πνεῦμα.

Ὁ ἄνθρωπος ἀποκαμῖν ἀπὸ τὴν τυφλὴν πίστιν ζητεῖ νὰ εἰσχωρήσῃ διὰ τοῦ νοῦς εἰς τὸ παρελθόν πρὶν ἢ παραδεχθῆ τὰς παραδόσεις καὶ στηριχθῆ εἰς τὴν μνήμην καὶ ὑποβάλλῃ πᾶν γεγονός καὶ πᾶσαν περίστασιν ὑπὸ τὴν κριτικὴν καὶ λογικὴν ἀνάλυσιν, ἀνατρέχων εἰς τὰς ἀληθεῖς πηγὰς. Ἐκ τῆς καρτερικῆς ταύτης ἀνατομίας ἀνεκαλύφθησαν πολλὰ σφάλματα καὶ μετεβλήθη ἡ διήγησις πολλῶν ἱστορικῶν περιόδων, καὶ οἱ ἄνθρωποι ὡς καὶ τὰ γεγονότα, μετὰ τὴν διάρρηξιν τοῦ περικαλύπτοντος αὐτὰ ψευδοῦς πέπλου ἐφάνθησαν ἐν τῇ πραγματικότητι αὐτῶν.

Τὴν ἀνάγκην ταύτην τοῦ ἀνατρέχειν εἰς τὰς πηγὰς, τὴν παρὰ παντὸς τιμίου ἱστορικοῦ ἤδη διαγνωσθεῖσαν, κατενόησεν ἡ τὴν ἐθνικότητα συγγράψασα, ὅθεν ἀπὸ τὰ συγγραμμάτια αὐτῆς δὲν λείπει ἔστω καὶ ἡ ἐλαχίστη σημεῖωσις τῶν πηγῶν, ἐξ ὧν ἀρύεται καὶ ἐφ' ὧν στηρίζει τὰς γνώμας αὐτῆς.

Εἰς τὴν καρτερικὴν σπουδῇν καὶ μελέτην τῶν ἀρχαίων συγγραμμάτων ἀποδεικνύει εὐρείαν καὶ ἀκριβῆ πολυμάθειαν καὶ κρίσιν, τοσοῦτον δὲ γινώσκει τὴν χρονολογίαν, ὥστε αἱ ἐπιστολαὶ αὐτῆς βρῖθουσαι ἡμερομηνιῶν καὶ ἱστορικῶν σημεῖωσεων, ἠδύνατο νὰ δημοσιευθῶσι χωρὶς νὰ μειώσωσι τὸ ἐλάχιστον τὴν ἐπιστημονικὴν αὐτῆς φήμην.

Εἶνε τῷ ὄντι, ὡς ἐρρέθη, «Ζῶσα Ἐγκυκλοπαιδεία.»

III.

Τὰ πρῶτα μαθήματα τῆς ζωγραφικῆς ἔλαβε παρὰ τοῦ Κάουφαν καὶ τοῦ Εὐτυχίου Ταβόνη, τὰς δὲ πρώτας αὐτῆς εἰκόνας ἐξέθεσεν εἰς Δρέσδην κατὰ τὸ 1845, ἔνθα ἐπωλήθησαν ὑπὲρ τῶν πτωχῶν. Ὡς θυγάτηρ τῆς Ἀνατολῆς προσάγει τὰς ὠραιότητας αὐτῆς· εὐγε-

νης ιδέα τῆ ἐμπνέει δύο χαρίεσσας εἰκόνας « τὴν Ἑλλάτην καὶ τὸν Φοῖνικα ».

« Ἑλλάτη τις . . . ἔρημος ὑφούται ἐπὶ ξηροῦ καὶ ἀποτόμου » ὄρους τοῦ βορρᾶ . . . Κοιμάται . . . ὁ πάγος καὶ ἡ χιῶν » τὴν περικαλύπτουσι μὲ τὸν λευκὸν αὐτῶν μανδύαν. »

« Βλέπει κατ' ὄναρ Φοῖνικα, ὅστις μακρὰν ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἀναγεννώμενος, μονήρης θλίβεται ἐπὶ τῆς κλιτύος φλογιζομένου » βράχου ».

Τὸ σοβαρὸν μεγαλεῖον τοῦ χειμῶνος τῆς Ἀρκτου, τὰ ὑπὸ παχείας χιόνος κεκαλυμμένα πεδία, ἡ σιωπὴ τῆς ἐρημίας, ἐμπνέουσιν εἰς τινὰς τῶν ρωπογραφικῶν αὐτῆς ἀλήθειαν, ἣν περ δὲν δύναται νὰ φθάσῃσιν οἱ κοινοὶ τεχνίται.

Ἄλλὰ πλέον ἢ διὰ τὴν ἀξίαν τῆς τέχνης αἱ εἰκόνας τῆς Δώρας Ἰστροιάδος (αἵτινες ἐβραβεύθησαν μὲ ἀργυροῦν βραβεῖον ἐν τῇ ἐν Πετροῦπόλει τῷ 1854 λαβούσῃ χώραν ἐκθέσει τῶν ὠραίων τεχνῶν) θεωροῦνται ὡς ἐνεργὸν παράδειγμα εἰς τόπον καὶ χρόνον, ἐνθα ὁ τῶν τεχνῶν καὶ τῶν γραμμάτων βίος ὑπὸ τὴν συνεχῆ μάστιγα τῶν Ῥωσικῶν, Αὐστριακῶν καὶ ἄλλων ἐπιδρομῶν, εἶχεν ἐκμηδενισθῆ, τὰ δὲ πολιτικὰ καὶ κοινωνικὰ ζητήματα εἶχε διαδεχθῆ ἢ κακῆ πίστις καὶ ἀδράνεια.

V.

Τὴν ἀγγελικὴν μορφήν καὶ τὴν χαρίεσσαν καὶ εὐγενῆ φυσιογνωμίαν τῆς Δώρας Ἰστροιάδος, οὔσης δωδεκαετοῦς, ἐξύμνησε δι' ὠραιότατων στίχων ὁ Ρουμουνοὺς ποιητῆς Ἡλιάδης Ραδουλέσκης.

Ἡ ἡρεμος καὶ γλυκεῖα φυσιογνωμία, τὸ ἀξιοπρεπὲς μεγαλεῖον, τὸ χάριεν καὶ εὐγενὲς τῶν τρόπων καὶ τοῦ ἤθους αὐτῆς καὶ πρὸ πάντων ἡ ζωηρότης τῶν ὀφθαλμῶν ἐκείνων, τῶν προδιδόντων καὶ τὸν μέγαν αὐτῆς νοῦν, συνενόμενα μετὰ τῆς μεγαλοφυΐας καὶ τοῦ ὑψηλοῦς τῆς διανοίας, παράγουσι τὸ ἐντελὲς ἐν τῇ μορφῇ, ἐν τῇ ψυχῇ καὶ ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτῆς.

Τοιαύτη οὖσα ἡ Ἠγεμονίς Ἑλένη Γκίκα καὶ καθ' ἑκάστην συγγράφουσα καὶ διδάσκουσα ἀρύεται τὰς ἀγαθοτέρας πηγὰς τῆς ἀληθοῦς τοῦ ἀνθρώπου εὐδαιμονίας. Τὰ ἐκ τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν γλωσσῶν ἐμπόδια καὶ τοῦ φύλλου αὐτῆς, ἐκμηδενισθέντα ἀπέναντι τοῦ ἐκτάκτου αὐτῆς πνεύματος καὶ τῆς ἀενάου ἐνεργείας—οἱ φιλολογικοί, ἐπιστημονικοί, καὶ πολιτικοί αὐτῆς θρίαμβοι—ὁ ἔρωσ τοῦ ὠραίου, τοῦ μεγάλου καὶ ὑψηλοῦ, ὃν περ ἀρκούντως ἱκανοποίησεν ἐν ταῖς περιηγήσεσιν, ἐν τῇ ποικίλῃ καὶ καθ' ἑκάστην σπουδῇ τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν γραμμάτων, ἐν τῇ μετὰ τῶν μεγαλειτέρων ἀνδρῶν τῆς ἐποχῆς αὐτῆς ἀλληλογραφίᾳ, τῶν ὑπὸ τὸν ξένων ζυγὸν διατελούντων λαῶν—ταῦτα πάντα δὲν ἀποτελοῦσι τὴν μεγαλειτέραν εὐδαιμονίαν τοῦ ἀνθρώπου; Δὲν λογίζεται ἀληθῆς εὐδαιμονία ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὅστις μετὰ τοσοῦτων προικισθεῖς προτερημάτων ὑποστηρίζει τοὺς ἀγιωτέρους τῶν λαῶν πόθους, ὑπὲρ τῶν ἀπαράγραπτων δικαιωμάτων τῶν λαῶν, μετὰ τῶν ὅπλων τῆς ἱστορίας, τῶν γνώσεων, τοῦ ἀληθοῦς, σαφοῦς καὶ θετικοῦ λόγου, καὶ διὰ τοῦ φωτὸς τῆς ἐπιστήμης εἰσάγων τὸν πλησίον του εἰς τὴν γνῶσιν καὶ κατὰληψιν τῶν κοινωνικῶν, πολιτικῶν, καὶ ἐπιστημονικῶν ζητημάτων, ἀναλόγως τῆς ἀναπτύξεως ἐκάστου μεταχειριζόμενος γλώσσαν, ἰδέαν καὶ ὕφος λόγου, καὶ πράττων τοῦτο μετὰ τῶν ἀγίας ὑπομονῆς καὶ ἀγγελικῆς ἀγαθότητος καὶ γλυκύτητος;

(ΜΕΝΤΟΡΟΣ Τόμ. Γ'. Τεῦχος ΚΕ')

Τὰ συγγράμματα τῆς Ἠγεμονίδος Ἑλένης Γκίκα διαιροῦνται εἰς Ἑθνικά, Κοινωνικά, Πολιτικά, Ἱστορικά, Μυθιστορήματα, Περιηγήσεις κλπ.—Ἑθνικά εἰσὶ τὰ ἑξῆς.

1ον Ἡ Ρουμουνικὴ φιλολογία.

2ον Αἱ Ἴόνιοι Νῆσοι.

3ον Ἡ Ρουμουνικὴ ἐθνικότης κατὰ τὰ δημῶδη ἄσματα.

4ον Οἱ κλέπται τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος.

5ον Ἡ Ἑλληνικὴ ἐθνικότης κατὰ τοὺς Ἱστοριογράφους.

Ἐν τῇ ἀξιολόγῃ πραγματεία ταύτῃ πολεμεῖ τὴν ἀποπὸν ἰδέαν δυτικῶν τινῶν συγγραφέων, ὅτι δῆθεν τὸ Ἑλλ. ἔθνος ἐξηχρειώθη παραδεχθὲν τὸν χριστιανισμόν, ὡς ἂν ἦτο δυνατόν ἡ ἀληθῆς θρησκεία ἢ εἰς τὴν πρόοδον καὶ τὸν πολιτισμὸν ποδηγητοῦσα τὸ ἀνθρώπινον γένος νὰ τὸ ἐξαχρειώσῃ καὶ μεταξὺ ἄλλων ἀποδείξεων ἐπικαλεῖται τὰ ἑξῶς ἔργα τῶν πνευματικῶν πατέρων τῶν πρώτων ἑκατονταετητριδῶν τοῦ χριστιανισμοῦ, ἀναφέρονσα τὸ περὶ αὐτῶν πολυμαθὲς σύγγραμμα τοῦ Καθηγητοῦ Κοντογόνη.—Ἐπίσης καταπολεμοῦσα ἐν αὐτῷ τοὺς παραλογισμοὺς τοῦ Φαλμεράιερ ἀναλύει τὰ περὶ τούτου συγγράμματα τοῦ Κου Παπαρηγοπούλου ἐπαινοῦσα τὴν ἐμβριθίαν τῆς ἰδέας καὶ τὴν ἱστορικὴν σπουδαιότητα αὐτοῦ, ἀποδεικνύει δι' ὕμνων ἱστορικῶν ἀκριβειῶν ὅτι οὐ μόνον τὸν ἐθνισμόν αὐτῶν διετήρησαν καὶ τὸν ἐνέβαλον εἰς τοὺς παρ' αὐτοῖς ἀποικισθέντας ἄλλους λαοὺς, ἀλλ' ὅτι καὶ τὸν ἐθνικὸν αὐτῶν χαρακτήρα γνήσιον διετήρησαν).

6ον Ἡ Σερβικὴ ἐθνικότης κατὰ τὰ δημῶδη ἄσματα.

7ον Ἡ Ἀλβανικὴ » » » »

8ον Ἡ Ἑλλ. ἐθνικότης » » » »

Κοινωνικά.

1ον Ἡ μοναχικὴ ζωὴ ἐν τῇ Ἀν. Ἐκκλησίᾳ.

2ον Ἡ Ρουμανία καὶ ἡ Ὀρθοδ. Ἐκκλησία.

3ον Οἱ Ρουμουνοὶ καὶ ἡ Παπῶσύνη.

4ον Αἱ ἐν τῇ Ἀνατολῇ γυναῖκες (σύγγραμμα μεταφρασθὲν παρὰ τῆς Κυρίας Αἰμιλίας Σκουζέ.)

5ον Αἱ πρὸς Ἀθηναῖον φιλόσοφον ἐπιστολαί.

6ον Αἱ γυναῖκες παρὰ γυναῖκός.

Πολιτικά.

1ον Παρατηρήσεις περὶ τῆς διοργανώσεως τῶν Παραδουναβίων Ἠγεμονειῶν.

2ον Περὶ τῆς ἀδελφότητος τῶν λατινικῶν φυλῶν καὶ περὶ τῆς ἐπιρροῆς αὐτῶν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἀνθρωπότητος.

3ον Εἷς ξένος ἐν τῇ Μολδοβλαχίᾳ.

4ον Ἡ Ρώμη.

5ον Ὁ Αὐστριακὸς προσηλυτισμὸς παρὰ ταῖς παραδουναβίαις ἡγεμονείαις.

6ον Ἡ Ἰταλία ἐγένετο!

7ον Ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἰταλίας.

8ον Ἡ Ρώμη καὶ οἱ Βούλγαροι.

9ον Ἡ Κρητικὴ ἐπανάστασις.

10ον Ἡ νῆσος Κρήτη.

11ον Ἐπιστολὴ πρὸς τὴν Βουλῆν τῶν Ἀθηνῶν. κλπ.

Ἱστορικά.

1ον Οἱ Ἑρῶες τῆς Ρουμουνίας.

2ον Περὶ τῶν ἐν τῇ Δύσει γυναικῶν.

3ον Περὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κλήρου.

4ον Περὶ τῆς ἐθνικῆς ἐπαναστάσεως τῶν Σέρβων, κατὰ τὰ δημῶδη ἄσματα.

5ον Ἡ Βασιλική.

Μυθιστορήματα.

1ον Ὁ ἐξόριστος τοῦ Βιρβεστέιν.

2ον Εἰς τὰς ὄχθας τῶν Ἑλβετ. λιμνῶν.

3ον Ἡ Βενετία. — καὶ λοιπὰ διάφορα ἄλλα ποιήματα καὶ περιηγήσεις.

Περαιῶν τὴν περὶ βιογραφίας καὶ τῶν συγγραμμάτων τῆς ἐνδόξου ταύτης γυναικὸς ὁμιλοῦν νομίζω ὅτι ὀφείλομεν νὰ εὐχαριστήσωμεν τὴν Σεβ. Ὁθωμ. Κυβέρνησιν διὰ τὴν πλήρη ἐλευθερίαν, ἣν περ παρέχει· εἰς τὴν σύστασιν τοιούτων συλλόγων, σκοποῦντων τὴν ἠθικὴν μόρφωσιν καὶ διανοητικὴν ἀνάπτυξιν τῶν ὑπηκόων Αὐτῆς, ὑπὲρ τῆς εὐημερίας τῶν ὁποίων σπουδαίως καὶ ἀκόπως μεριμνᾷ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΩΝ.

(Ἰδε σελ. 356 τομ. Β΄.)

Μέρος Β΄.

Τίμαι καὶ τίτλοι τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας.

Ἐν ἀπολύτῳ κυβερνήσει, οὐδεμίαν διάκρισιν ποιουμένη μεταξὺ εὐγενῶν καὶ ἰδιωτῶν, ὁ ἡγεμὼν ἐστὶν ἡ μόνη πηγὴ τῶν τιμῶν, τίτλων καὶ ἀξιομάτων ἐν τε τοῖς ἀνακτόροις καὶ ἐν ὄλῳ τῷ κράτει, δεσποτικῶς ὑπ' αὐτοῦ χορηγουμένων ἢ ἀφαιρουμένων. Ἐπὶ χίλια περίπου ἔτη, ἀπὸ Βεσπεσιανοῦ μέχρι Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ, ὁ Καῖσαρ ἦτο τὸ δεύτερον πρόσωπον ἢ τοῦλάχιστον ὁ δεύτερος βαθμὸς, ὁ δ' ὑπέρτατος τίτλος τοῦ *Αὐγούστου* (Σεβαστοῦ) ἀπενέμετο ἐλευθεριώτερον τοῖς υἱοῖς καὶ ἀδελφοῖς τοῦ βασιλεύοντος μονάρχου. Ἄλλ' ἢ εὐστροφία τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ὑπήγορευσε τῷ Αὐτοκράτορι Ἀλεξίῳ νέους καὶ πομπῶδεις τίτλων συνδυασμούς. Συνάψας εἰς μίαν λέξιν τὸ Σεβαστός καὶ Αὐτοκράτωρ, ἐδημιούργησε τὸν ἡχητικὸν τίτλον *Σεβαστοκράτωρ*. Οὗτος κατεῖχε τὴν πρώτην τοῦ θρόνου βαθμίδα πρὸ τοῦ Καίσαρος. Ἄνευφημεῖτο δημοσίᾳ, καὶ τὰ διακριτικὰ αὐτοῦ σημεῖα συνίσταντο εἰς ἰδιαιτέρους τινὰς καλλωπισμούς τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν ποδῶν. Ὁ Αὐτοκράτωρ ἠδύνατο μόνος νὰ φορῇ πορφυρᾷ ἢ κοκκινοθαφῇ πέδιλα καὶ τὸ στενὸν διάδημα ἢ τὴν τιάραν, κατὰ μίμησιν τῶν βασιλέων τῆς Περσίας. Ἦτο δ' αὕτη ὑψηλὸς πυραμιδοειδὴς πῖλος ἐριοῦς ἢ μεταξωτός, περικαλυπτόμενος σχεδὸν ὅλος ὑπὸ μαργαριτῶν καὶ ἄλλων κοσμημάτων. Ἡ κορυφή αὐτοῦ ἐσχηματίζετο κυκλοειδῆς μετὰ δύο χρυσοῦν τόξων, ἐπὶ δὲ τοῦ σημείου τῆς διχοτομίας αὐτῶν ἐπέκειτο σταυρὸς, καὶ δύο σύρματα μαργαροκέντητα ἐπεκρέμαντο ἀμφοτέρωθεν τῶν παρειῶν. Ἄντι πορφυρῶν, τὰ σανδάλια τοῦ Σεβαστοκράτορος καὶ τοῦ Καίσαρος ἦσαν πράσινα, οἱ δὲ ἀνοικτοὶ αὐτῶν στέφανοι περιεκοσμοῦντο ἀλλὰ φειδωλῶς ὑπὸ πολυτίμων λίθων. Παρεκτὸς καὶ κατώτερον τοῦ Καίσαρος ἢ ἀρχίνου τοῦ Ἀλεξίου ἔπλάσε τὸν *Παννπερσέβαστον* καὶ τὸν *Πρωτοσέβαστον*, τίτλους σημαίνοντας ὑπεροχὴν καὶ προτερή-

σιν ἐπὶ τοῦ ἀπλοῦ ὀνόματος τοῦ Αὐγούστου, ὅπερ, καθαιρεθὲν οὕτω τῆς ἀρχαίας καὶ ἱερᾶς αὐτοῦ σημασίας, ἀπεδίδετο μόνον τοῖς συγγενεῖς καὶ ὑπηρέταις τῆς Βυζαντινῆς αὐλῆς. Ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἀλεξίου Ἄννα Κομνηνὴ ἀσμένως ἐκθειάζει τὴν τεχνήσασαν ταύτην βαθμολογικὴν σειρὰν τῶν ἐλπίδων καὶ τιμῶν, ἀποκαλοῦσα τὸν ἐαυτῆς πατέρα *Ἐπιστημονόρχην*, ἐφευρετὴν τῆς βασιλικῆς ταύτης τέχνης, τῆς «τέχνης τεχνῶν, καὶ ἐπιστήμης ἐπιστημῶν!» (Ἀλεξ. Βιβλ. Γ'. Σελ. 78, 79). Ἄλλ' ἢ χαρίεσσα αὕτη περὶ λέξεων ἐπιστήμη, προσιτὴ οὕσα καὶ τῇ ἀπλουστάτῃ διανοίᾳ, ἐπλουτίστη λίαν εὐχερῶς ὑπὸ τῆς κενοδοξίας τῶν διαδόχων τοῦ Ἀλεξίου, οὔτινες πρὸς τοὺς εὐνοουμένους ὑπ' αὐτῶν υἱοὺς καὶ ἀδελφοὺς ἀπένειμαν τὸν ὑψηλότερον τίτλον τοῦ *Λεσπότου* μετὰ νέων κοσμημάτων καὶ προνομίων, κατέχοντας τὴν πρώτην ἀμέσως θέσιν μετὰ τὸν Αὐτοκράτορα.

Οἱ πέντε λοιπὸν τίτλοι: *Λεσπότης*, *Σεβαστοκράτωρ*, *Καῖσαρ*, *Παννπερσέβαστος* καὶ *Πρωτοσέβαστος*, περιορίζονται συνήθως εἰς τοὺς ἐξ ἀρχιστείας συγγενεῖς τοῦ ἡγεμόνος, ἐξ αὐτοῦ ἐκπορευόμενοι, ἀλλ' οὐδόλως ἐκπληροῦντες κανονικὰ δημόσια ὑπουργήματα· διὸ ἢ ὑπαρξίς αὐτῶν διατέλει οὕσα ἄσκηπος, ἀσταθῆς καὶ περιττή.

Περὶ τῶν Ἀξιοματικῶν τοῦ παλατίου, τοῦ κράτους καὶ τοῦ στρατοῦ.

Ἐν πάσῃ μοναρχίᾳ αἱ οὐσιώδεις δυνάμεις τῆς κυβερνήσεως ὀφείλουσιν ἐκτελεῖσθαι ὑπὸ τῶν ὑπουργῶν τοῦ παλατίου, τοῦ θησαυροφυλακίου, τοῦ στόλου καὶ τοῦ στρατοῦ. Οἱ τίτλοι μόνον δύνανται νὰ διαφέρωσιν. Ἐν μοναρχίᾳ λοιπόν, πᾶν ἀντικείμενον πρὸς τὸ ἄτομον τοῦ ἡγεμόνος ἀναφερούση, ἢ φροντίς καὶ αἱ ἐθιμοταξίαι τοῦ παλατίου ἀποτελοῦσι τὸ σεβαστότερον ὑπουργήμα. Α'. ὁ *Κουροπαλάτης* ὁ τόσῳ περίδοξος ἐν τῇ ἐποχῇ τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ *Πρωτοβεστιαρίου*, οὔτινες τὸ πρῶτιστον καθῆκον περιωρίζετο εἰς τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ βασιλικῆς ἱματιοφυλακίου. Ἄλλ' ἢ δικαιοδοσία αὐτοῦ ἐξετείνετο καὶ ἐπὶ τῶν ἀπειραρίθμων ὑπηρετῶν τῆς πομπῆς καὶ πολυτελείας, προσήβρευε δὲ κρατῶν τὴν ἀργυρᾶν τοῦ βακτηρίου ἐν ταῖς δημοσίαις καὶ ἰδιαιτέρας ἀκροάσει. Β'. κατὰ τὸ ἀρχαῖον σύστημα τοῦ Κωνσταντίνου τὸ ὄνομα *Λογοθέτης* ἀπεδίδετο τοῖς ὑπουργοῖς ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν. Ἄλλ' ὑπῆρχον καὶ *Λογοθέται* τῶν δημοσίων κτημάτων, τῶν ταχυδρομείων καὶ τῶν στρατιωτικῶν ὁ δὲ *Μέγας Λογοθέτης*, ὁ ὑπέρτατος οὗτος φύλαξ τῶν νόμων καὶ τῶν προσόδων, διεκρίνετο ὡς ὁ Καγκελάριος τῶν βασιλείων τῆς Εὐρώπης· «ὡς ἡ Λατίνων φωνὴ Καγκελάριον, ὡς δ' Ἑλληνες εἶποιεν Λογοθέτην» λέγει ὁ Βυζαντινὸς χρονογράφος Νικήτας. Τὸ δὲ Μέγας προσετέθη ὑπὸ Ἀνδρονίκου τοῦ πρεσβυτέρου. Τὸ δὲξυδερκὲς λοιπὸν ὄμμα τοῦ Μεγάλου Λογοθέτου ἐπηγρῦπνει ἐπὶ τῆς πολιτικῆς διοικήσεως. Εἶχε δὲ καὶ συμβουθούς, ἐν δεούσῃ πειθαρχίᾳ διατελοῦντας, τὸν ἑπαρχον, τὸν πρῶτον γραμματέα καὶ τοὺς φύλακας τῆς ἰδιαιτέρας σφραγίδος, τῶν ἀρχείων καὶ τῆς πορφυρᾶς μελάνης, τῆς διατηρουμένης ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν ἱεράν τοῦ Αὐτοκράτορος ὑπογραφὴν. Οἱ εἰσηγηταὶ τῶν ξένων πρέσβων ἦσαν ὁ *Μέγας Σχιαῖος* καὶ ὁ *Δραγομάνος*, ἀμφοτέρα ὀνόματα τουρκικῆς καταγωγῆς. (ὁ Σουλτάνος ἐπέμψε τῷ Ἀλεξίῳ

ένα Σιαού, γράφει ἡ Ἄννα Κομνηνή, καὶ ὁ Παχυμέρης πολ-
λάκις ἀναφέρει περὶ τοῦ Μεγάλου Τσαού). Γ'. Ἐκ τῆς ταπεινῆς
θέσεως καὶ ὑπηρεσίας φυλάκων, οἱ Δομῆστικοὶ ἀνεπαισθητῶς προ-
ήχθησαν εἰς βαθμὸν στρατηγῶν. Τα στρατιωτικὰ θέματα τῆς Ἀνα-
τολῆς καὶ τῆς Δύσεως, οἱ λεγεῶνες τῆς τε Εὐρώπης καὶ τῆς
Ἀσίας, πολλάκις διμερίζοντο, μεχρὶσού ὁ Μέγας Δομῆστικός
περιεβλήθη ἐπὶ τέλους τὴν γενικὴν καὶ ἀπόλυτον ἀρχηγίαν τῶν
στρατιωτικῶν δυνάμεων τῆς ξηρᾶς. Ὁ Πρωτοστράτωρ, βοηθὸς
ὢν τὸ πρῶτον εἰς τὴν ἐφ' ἵππου ἀνάβασιν τοῦ Ἀυτοκράτορος, κα-
τέστη βαθμηδὸν ὁ τοποτηρητὴς τοῦ Μεγάλου Δομῆστικοῦ ἐν τῷ
στρατοπέδῳ, καὶ ἡ δικαιοδοσία αὐτοῦ ἐξετάθη ἐπὶ τοῦ ἵπποστα-
σίου, ἐπὶ τοῦ ἵππικου καὶ τῶν βασιλικῶν συνοδιῶν τῆς τε κυνη-
γεσίας καὶ τῆς ἱερακοθηρίας. Ὁ Στρατοπεδάρχης ἦν ὁ πρῶτος
δικαστὴς τοῦ στρατοπέδου· ὁ Πρωτοσπαθᾶριος ἠγεῖτο τῆς σω-
ματοφυλακῆς· ὁ Κοδόσταυλος ἢ Κοκτόσταυλος, ὁ Μέγας Αἰτε-
ριάρχης καὶ ὁ Ἀκόλουθος ἦσαν ἀνὰ ἕκαστος οἱ ἀρχηγοὶ τῶν
Φράγγων, τῶν βαρβάρων καὶ τῶν Βαράγγων ἢ Ἀγγλῶν, ἀπάντων
τούτων ὑπομισθίων, ἀπαρτιζόντων τὰ νεῦρα οὕτως εἰπεῖν τῶν Βυ-
ζαντινῶν στρατευμάτων. Δ'. Αἱ ναυτικαὶ δυνάμεις διετέλουν ὑπὸ
τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Μεγάλου Δουκῆ, ἐν ἀπουσίᾳ δ' αὐτοῦ ὑπέ-
κειντο τῇ διαταγῇ τοῦ Μεγάλου Δρονηκαρίου τοῦ στόλου, ἔχον-
τος ὡς τοποτηρητὴν αὐτοῦ τὸν Ἐμίρην ἢ Ἀμιράλλον, ὄνομα Σα-
ρακηνῆς καταγωγῆς, ἀλλ' υἱοθετηθὲν ὑφ' ἀπασῶν τῶν τῆς Εὐρώ-
πης νεωτέρων γλωσσῶν. Ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν τούτων, καὶ ἐκ
πλείεστων ἄλλων, οὓς περιττὸν ν' ἀπαριθμήσωμεν, συνέκειτο ἡ τε
πολιτικὴ καὶ ἡ στρατιωτικὴ ἱεραρχία. Οἱ μισθοί, αἱ τιμαὶ, οἱ ἱμα-
τισμοὶ καὶ οἱ τίτλοι, ὡς καὶ οἱ ἀμοιβαῖοι αὐτῶν χαιρετισμοὶ καὶ αἱ
σχετικαὶ προτιμῖαι ἰσοσταθμίζοντο μετ' ἀκριβεστέρως φιλοπονίας
ἢ ὅση ἀπαιτεῖτο πρὸς τὴν σύνταξιν ἐλευθέρου τινὸς πολιτεύματος.
Ὁ δὲ Κώδικῃς οὗτος ἦτο ἐν τῷ τελειοῦσθαι, ὅτε ἡ ἀνυπόστατος
αὕτη οἰκοδομὴ, τὸ μνημεῖον τούτου τῆς κενοδοξίας καὶ τῆς δου-
λείας ἐτάφη διὰ παντός ὑπὸ τὰ ἔρεπια τῆς αὐτοκρατορίας. (ἐπιθι-
περὶ τούτων πάντων Γεώργιον Κωδινὸν τὸν Κουροπαλάτην, ἐπι-
ζήσαντα εἰς τὴν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως.)

Λατρεία τοῦ Ἀυτοκράτορος καὶ ὑποδοχὴ τῶν πρέσβειων.

Οἱ ἐξοχώτεροι τίτλοι καὶ οἱ ταπεινότεροι τοῦ σώματος σχη-
ματισμοί, οὓς ἡ εὐλάβεια ἀπένειμε τῷ Ὑπερτάτῳ Ὄντι, ἐξηνδρα-
ποδίσθησαν ὑπὸ τῆς κολακείας καὶ τοῦ φόβου εἰς τὰς θελήσεις
πλασμάτων τῆς αὐτῆς πρὸς ἡμᾶς φύσεως. Ὁ λατρευτικὸς τρό-
πος τοῦ προσπίπτειν κατὰ γῆς καὶ ἀσπάζεσθαι τοὺς πόδας τοῦ
Ἀυτοκράτορος προσελήφθη ὑπὸ τοῦ Διοκλητιανοῦ κατὰ μίμησιν τῆς
Περσικῆς δουλείας. Ἐξηκολουθήθη δὲ καὶ προσετηυξήθη μέχρι
τῆς τελευταίας ἐποχῆς τῆς ὑπάρξεως τοῦ Κράτους. Ἐξαιρουμέ-
νων μόνων τῶν Κυριακῶν, κατὰ θρησκευτικὸν σεβασμὸν, ὁ τα-
πεινωτικὸς οὗτος χαιρετισμὸς ἐπεβάλλετο εἰς πάντας τοὺς ἐνώ-
πιον τοῦ βασιλέως παρουσιαζομένους καὶ αὐτοὺς τοὺς πρίγκηπας
τοὺς περιεβλημένους διὰ δῆμα καὶ πορφύραν, ἔτι δὲ καὶ εἰς τοὺς
πρέσβεις τοὺς ἀντιπροσωπεύοντας ἀνεξαρτήτους ἡγεμόνας, ἦτοι
τοὺς Καλίφας τῆς Ἀσίας, Αἰγύπτου καὶ Ἰσπανίας, τοὺς βασι-

λεῖς τῆς Γαλλίας καὶ Ἰταλίας, καὶ τοὺς Λατίνους Ἀυτοκράτορας
τῆς ἀρχαίας Ρώμης. Ὁ πρεσβευτὴς τοῦ Ἀυτοκράτορος Ὄθωνος
Liutprand ὑπεστήριξε τὴν ἐλευθερίαν τοῦ πνεύματος τῶν Φράγ-
γων καὶ τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ Κυρίου του· οὐχ ἦττον ὅμως εἰ-
λικρινῶς καὶ αὐτὸς ὁμολογεῖ τὴν ταπεινώσιν τῆς πρώτης αὐτοῦ
ἀκροάσεως, ἐν Βιβλίῳ ε'. τῆς ἱστορίας αὐτοῦ: "Ὅτε προσήγγιζε
τὸν θρόνον, τὰ πτηνὰ τοῦ χρυσοῦ δένδρου ἤρχισαν νὰ κελαδῶσιν,
ἀμφότεροι δ' οἱ χρυσοὶ λέοντες συγχρόνως νὰ βρυχῶνται. Ὁ
Liutprand μετὰ δύο συμπρέσβειων ἠναγκάσθη ἵνα προσκλίνῃ χα-
μαὶ καὶ τρίς τὸ ἔδαφος ἐγγίση διὰ τοῦ μετώπου του. Ἐν τῷ
βραχεῖ τούτῳ χρόνῳ τῆς προσκλίσεως, ὁ θρόνος ἀνυψώθη ἀφῆνης
μηχανικῶς ἀπὸ τοῦ πατώματος τῆς αἰθούσης πρὸς τὴν ὄροσφην,
ἡ μορφή τοῦ Ἀυτοκράτορος ἀνεφάνη φέρουσα νέαν καὶ πομπω-
δεστέραν περιστολήν, καὶ ἡ συνέντευξις ἔσχεν οὕτω πέρασ ἐν ἀγε-
ρώχῳ καὶ μεγαλοπρεπεῖ σιγῇ. Διὰ τῆς πιστῆς καὶ περιέργου
ταύτης ἀφηγήσεως ὁ πρεσβευτὴς ἀπεικονίζει τὰς ἐθιμοταξίας τῆς
Βυζαντινῆς αὐλῆς, διατηρηθείσας ὡσαύτως μέχρι τοῦ παρελθόν-
τος αἰῶνος ἐν τε τῇ Ὑψηλῇ Πύλῃ καὶ τῇ Ρωσικῇ αὐλῇ. Μετὰ
μακρὰν χερσαίαν τε καὶ διὰ θαλάσσης πορείαν ἀπὸ Βενετίας εἰς
Κωνσταντινούπολιν, ὁ πρεσβευτὴς ἀφηγεῖται ἐτι προσωμίση εἰς
τὸν Κεράτειον κόλπον, ὅθεν οἱ ἐπὶ τούτῳ ὀρισμένοι ἀξιωματικοὶ
τὸν ὠδήγησαν εἰς τὸ πρὸς ὑποδοχὴν αὐτοῦ προετοιμασθὲν παλά-
τιον. Ἀλλὰ τὸ παλάτιον τὸ φιλοξενικὸν ἦτο μάλλον εἰρική, ἢς
οἱ αὐστηροὶ φύλακες ἀπηγόρευον πᾶσαν μετὰ τῶν ξένων ἢ τῶν
ἐγγυριῶν ἐπιμιξίαν. Ἐν τῇ πρώτῃ ἀκροάσει προσέφερε τὰ δῶρα
τοῦ Κυρίου του, ἦτοι δούλους, σκευὴ χρυσοῦ καὶ πολύτιμον πα-
νοπλίαν. Ἡ δ' ἐπιδείξις ἐνεκεν γενομένη τότε ἐνώπιόν του
ἀπόστις τοῦ μισθοῦ τῶν ἐξιωματικῶν καὶ τοῦ στρατοῦ, καταφανῆ
καθίστανε τὰ πλοῦτη τῆς αὐτοκρατορίας. Ἐφιλοξενήθη δ' ἐν
βασιλικῇ τραπέζῃ, εἰς ἣν καὶ ἕτεροι πρέσβεις διαφόρων ἐθνῶν
ἔλαβον τὰς θέσεις των, ἀναλόγως τῆς παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς
ὑπολήψεως ἢ περιφρονήσεως αὐτῶν. Ἐκ τῶν ἰδίων αὐτοῦ παρο-
ψίδων ὁ Ἀυτοκράτωρ, ὡς σημεῖον μέγιστον εὐνοίας, προσέπεμπε
τοῖς παρακαθημένοις, ὡς ἐπίσης καὶ λαμπρὰν τιμητικὴν στολήν
προσέφερε τοῖς εὐνοουμένοις ὑπ' αὐτοῦ τῶν πρέσβειων, τὴν ἡμέ-
ραν τῆς ἀπελεύσεώς των. Ἐκάστην πρωΐαν καὶ ἑσπέραν, οἷτε
πολιτικοὶ καὶ οἱ στρατιωτικοὶ ὑπηρεταὶ προσεδέχοντο τὰ καθή-
κοντά των ἐν τῷ παλατίῳ, αἱ ἐργασίαι των ἀντημεῖνοντο διὰ
τοῦ βλέμματος, ἴσως καὶ τοῦ μειδιάματος τοῦ Κυρίου των, οὐ-
τινος αἱ διαταγαὶ ἐσημαίνοντο δι' ἀπλοῦ σημείου ἢ νεύματος
τῆς κεφαλῆς, καὶ οὕτω δὴ πᾶν ἐπίγειον μεγαλεῖον ἴστατο ἐν
σιγῇ καὶ ὑποκλίσει ἐνώπιον αὐτοῦ.

Προελεύσεις καὶ ἐπευφημῖαι.

Ἐν ταῖς τακτικαῖς ἢ ἐκτάκτοις πορείαις διαμέσου τῶν ὁδῶν τῆς
πρωτευούσης ὁ Ἀυτοκράτωρ ἀνεκάλυπτε τὸ ἄτομόν του εἰς τὴν ὄψιν
τοῦ δημοσίου. Τὰ ἔθιμα τῆς πολιτικῆς συνεσχετίζοντο μετὰ τῶν
τῆς θρησκείας, καὶ αἱ ἐπισκέψεις αὐτοῦ πρὸς τὰς μεγάλας ἐκκλη-
σίας ἐρρυθμίζοντο κατὰ τὸ ὀρθόδοξον ἑορτολόγιον. Τὴν προτεραίαν
τῆς πορείας ταύτης ἡ χαρίεσσα ἢ εὐλαβὴς πρόθεσις τοῦ μονάρ-
χου ἀνηγγέλλετο ὑπὸ τῶν κηρύκων. Αἱ ὁδοὶ ἐκαθαρίζοντο, καὶ τὰ

λιθόστρωτα μὲ ἀνθή ἐπεκαλύπτοντο. Τὰ πολυτιμότερα ἐπιπλα, τὰ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ σκεύη, τὰ μεταξωτὰ ὑφάσματα ἀνηρτῶντο ἐκ τῶν παραθύρων καὶ τῶν θεωρείων, καὶ αὐστηρὰ πειθαρχία περιέσσελλε καὶ ἀνεχαίτιζε τὸν θόρυβον τοῦ λαοῦ. Ἡ πομπὴ ἠνοίγετο ὑπὸ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ προπορευομένων· κατόπιν τούτων ἐβάδιζον κατὰ σειρὰν οἱ ἄρχοντες καὶ ὑπουργοί, καὶ τέλος ὁ Αὐτοκράτωρ ὑπὸ εὐνούχων καὶ δομestίων περιφρουρούμενος. Ἐν δὲ τῇ πύλῃ τῆς ἐκκλησίας τὸν ὑπεδέχετο ἱεροπρεπῶς ὁ πατριάρχης μετὰ τοῦ κλήρου, ἀλλὰ τὸ καθήκον τῆς μετ' ἀνευφημιῶν ὑποδοχῆς δὲν ἐπετρέπετο εἰς τὰς τραχείας καὶ αὐθορμήτους ζητωκραυγὰς τοῦ πλήθους. Αἱ κατάλληλοι πρὸς τοῦτο θέσεις κατεῖχοντο ὑπὸ τῶν ταγματῶν τῶν *πρασίνων καὶ γαλαζίων*, φατριῶν τοῦ ἵπποδρομίου, τῶν ὁποίων αἱ μανιώδεις συνδιενέξεις καὶ διαπληκτισμοὶ ἐταπεινοῦντο τότε ἀνεπαίσθητως εἰς ἀμιλλαν δουλικήν. Οἱ ἔπαινοι τοῦ αὐτοκράτορος ἀντήχουν μελωδικῶς, ἔνθεν καὶ ἔνθεν τοῦ εἰς δύο ἀντίθετα μέρη ἱσταμένου χοροῦ τῶν φατριῶν, ὑπὸ τῶν ποιητῶν καὶ τῶν μουσικῶν αὐτῶν ρυθμιζομένου· ὁ δὲ πολυχρονισμὸς μετὰ τῆς νίκης ἦτο ἡ ἐπωδὴ ἐκάστου ἄσματος λατινιστῆ οὕτως ἀπαγγελλομένου:

Κωνστέροβε Δέουε ἡμπέριουμ βέστρουμ—βίκτορ σὶε σέμπερ—βηβῆτε, Δόμνι Ἡμπερατόρες, ἰν μούλτος ἄννος.

Αἱ αὐταὶ δ' αὐταὶ ἀνευφημίαι ἐγίνοντο ἔν τε ταῖς ἀκροάσει καὶ τοῖς συμπόσις τοῦ Αὐτοκράτορος, καὶ πρὸς μαρτύριον ἀπολύτου μοναρχίας ἐξεφωνοῦντο λατινιστῆ, γαλιθιστῆ, περσιστῆ, γαλιθιστῆ ἔτι δὲ καὶ ἀγγλιστῆ κατ' ἐπανάληψιν ὑπὸ τῶν ἐπὶ τούτῳ μισθοδοτούμενων τοῦ παλατίου πρὸς διατήρησιν τοῦ ἀληθοῦς ἢ ψευδοῦς χαρακτῆρος τῶν διαφόρων τούτων ἔθνων.

« Βαραγγοὶ κατὰ τὴν πατρίαν γλῶσσαν καὶ οὗτοι, ἤγουν Ἰνκλινιστῆ πολυχρονίζουσι » λέγει ὁ Κωδῖνος σ. 90. Μεγάλως δ' ἐπεθύμει ὁ περιώνυμος ἄγγλος ἱστορικός, ἐξ οὗ ἠρανίσθημεν τὴν παρούσαν πραγματείαν, νὰ διεθῆρει ὁ Κωδῖνος αὐτὰς τὰς λέξεις, εἰ καὶ διεφθαρμένας, τῆς ἀγγλικῆς προσφωνήσεως. «Swish, λέγει he had preserved the words, however corrupt of their English acclamation.»

Περὶ δὲ πάντων τούτων, ἐθιμοτυπιῶν, ἐπευφημίσεων, κ. λ. κ. λ., ὁ βουλόμενος λαβεῖν σαφεστέραν πληροφορίαν διελθέτω τὸ σύγγραμμα Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου μετὰ τῶν σημειώσεων τῶν γερμανῶν αὐτοῦ ἐκδοτῶν Leich καὶ Reiske.

Ε. Μ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ.

Ο ΧΩΡΙΚΟΣ ΚΑΙ Ο ΔΙΚΑΙΟΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ.

Ἡ προκειμένη εἰκὼν ἐξυλογραφήθη, ἀντιγραφεῖσα ἀπὸ πρωτοτύπου, τὸ ὅποιον εἶχε βραβευθῆ ἐν τῇ κατὰ τὸ 1862 παγκοσμίῳ ἐκθέσει τοῦ Λονδίνου καὶ τὸ ὅποιον εἶνε καλλιτέχνημα καλλιτέχνου ὁμογενοῦς, τοῦ κυρίου Χαραλάμπου Παλαιολόγου. Ὅποση καταλαμβάνει ἐγκάρδιος χαρὰ πάντα Ἑλληνα ἐπὶ τῇ καὶ εἰς τὴν καλλιτεχνίαν προκοπῇ τῶν ἡμετέρων ὁμογενῶν οὐ τοῦ παρόντος νὰ εἰπώμεν ἀναφερόμεν ὅμως μετ' ἀγαλλιᾶσεως ὅτι ὁ κύριος Παλαιολόγος τιμᾷ κατὰ τοῦτο πολὺ οὐ μόνον τὸν Ἑλληνισμὸν ἀλλὰ καὶ ἰδίως τὴν Λέσβον, πατρίδα τῶν γεννητῶρων του, καθότι οὐχὶ μόνον ἔτη πολλὰ ἐν Εὐρώπῃ σπουδάζων διέμεινεν, ἀλλὰ καὶ δεκαετίαν περίπου ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης μετ' αὐταπαρνήσεως ἀσχολούμενος εἰς τὸ εἶδος τοῦτο τῆς καλλιτεχνίας, ἀναμφιβόλως καὶ πολὺ πλείοτερον εἰς τὸ τέλειον αὐτῆς προσήγγισεν, ὡς μαρτυροῦσι καὶ τὰ παρ' αὐτοῦ φιλοπονηθέντα διάφορα ὁμοιώματα, ἐν οἷς πολλὰ καὶ ἀτόμωιν εἰς ὑψηλὰς ἀνηκόντων περιωπίας.

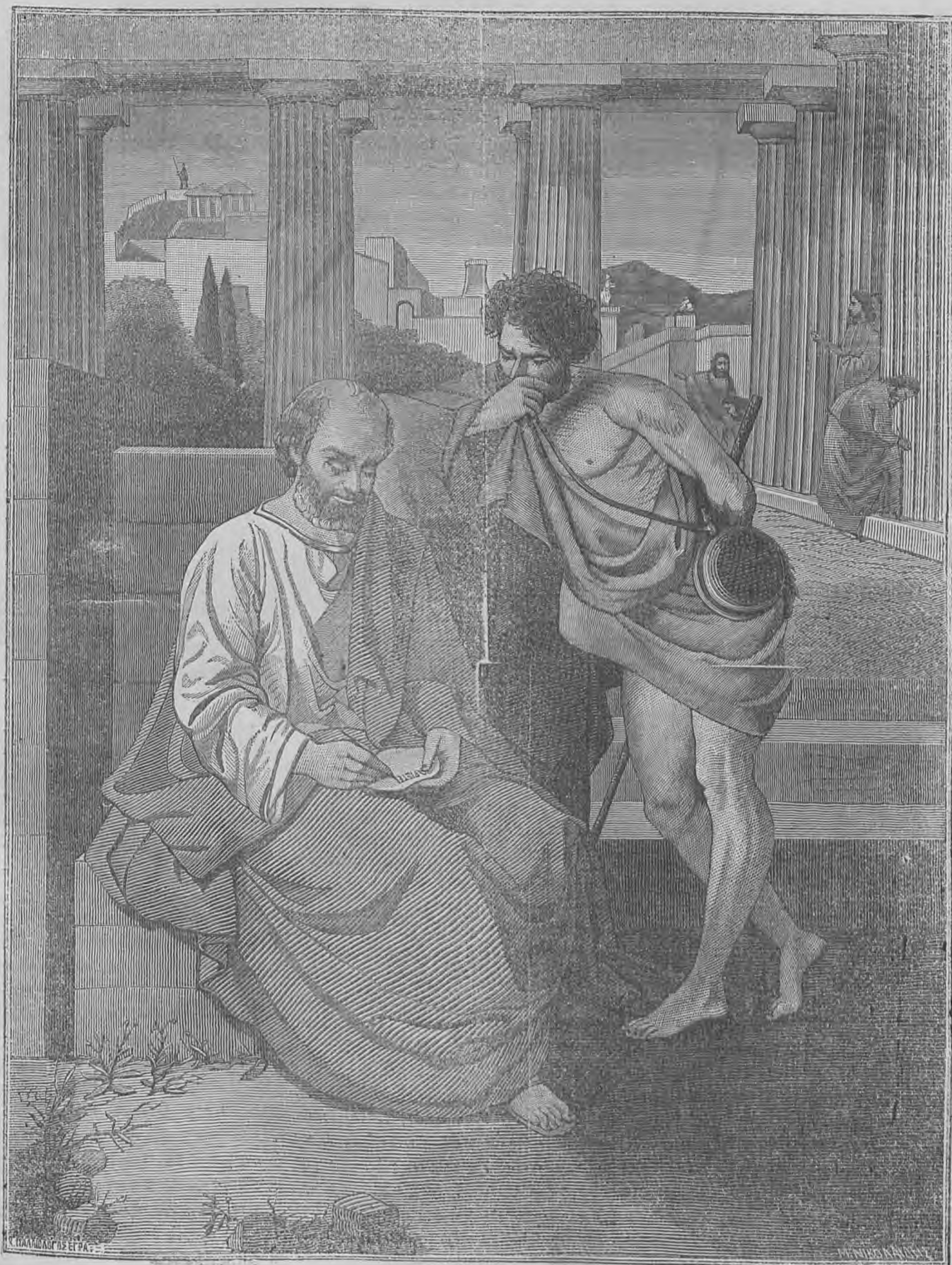
Περὶ τῆς εἰκόνος ταύτης εἶχε δημοσιεύσει ἐν τῷ ὑπ' ἀρ. 1219 ἡ *Ἀμύθηα* (29 Ἰουνίου 1862) τὰ ἑξῆς:

«Ἐν τῷ 104 ἀριθμῷ, τῆς 26 Ἰουνίου, τοῦ «Βρεττανικοῦ» Ἰστορικοῦ «Ἀστέρως» ἐδημοσιεύθη βραχεῖα εἰδήσις περὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ «δωματίου» τῆς ἐν Λονδίῳ διεθνούς Ἐκθέσεως, ἐν ἣ εὐχαρίστως «βλέπομεν ἐπαινούμενα τὰ ἔργα Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν», καὶ «ἰδίως εἰκόνα τινὰ τοῦ νῦν ἐν Σμύρνῃ διαμένουτος Κ. Χαρ. Χ. Παλαιολόγου. Ὡς θέλουσιν ἰδεῖ οἱ ἀναγνώσται, περὶ τῆς εἰκό-

» νος ταύτης βεβαιοῦται ὅτι ἐθαυμάσθη ὡς μία τῶν καλλίστων, «οὐ μόνον τοῦ Ἑλληνικοῦ δωματίου, ἀλλ' ὅλου τοῦ παλατίου «τῆς Ἐκθέσεως, ὅπερ βεβαίως μεγάλην περιποιεῖ τιμὴν εἰς τὸν «ὁμογενῆ ἡμῶν ζωγράφον κ. Παλαιολόγον.

» Ἴδου οἱ λόγοι τοῦ Βρεττανικοῦ Ἀστέρως, ἐξ ὧν βλέπομεν «καὶ ὅτι ἡ ἔκδοσις τῆς ἐφημερίδος ταύτης διακόπτεται:

«Καὶ τὸ στενὸν τοῦ αἴφνης διακοπτομένου φύλλου τῆς παρούσης ἐφημερίδος καὶ τὸ βραχὺ τοῦ χρόνου μᾶς ἐμποδίζουσι νὰ διατρέξωμεν κατ' ὄνομα μετὰ πλείστης ἐτι λεπτομερείας τὰ τοσαῦτα ἄλλα ἔργα τῆς ἑλληνικῆς καλλιτεχνίας καὶ βιομηχανίας ἐν τῇ Ἐκθέσει, πρὸ πάντων δὲ τὰς εἰκόνας τοῦ Κ. Βρυζάνη, τουτέστι τὴν ἀφιξίν τοῦ Λόρδου Βύρωνος εἰς Μεσολόγγιον, τὸ στραπέπεδον τοῦ Καραϊσκάκη καὶ τὴν Ἑλλάδα καλοῦσαν τὰ τέκνα τῆς, τοῦ σεβασμίου Ἀγαθαγγέλου τὴν μυριότιμον λεπτοουργικὴν τέχνην, τὸ πλεόν θαυμαστὸν ἐν τῇ Ἐκθέσει εἰς τὸ εἶδος τοῦ ἔργου τῆς Βυζαντινῆς λεπτοουργίας, τέλος δὲ τὴν εἰκόνα τοῦ δικαίου Ἀριστείδου ὑπὸ τοῦ κ. Παλαιολόγου Ἡ εἰκὼν αὕτη παρίστησι τὸν Ἀθηναῖον πλησιάζοντα τὸν ἐξοστρακισμένον καὶ αἰτούμενον παρ' αὐτοῦ νὰ γράψῃ ἐπὶ ὄστράχου τὸ ὄνομά του· τὸ ὑπομειδῆμα τοῦ δικαίου Ἀριστείδου πλῆρες ἡμιοικτιρισμοῦ καὶ τὸ χαῖνον καὶ σκαῖον τοῦ χωρικοῦ φαίνονται ὡσεὶ ὁμιλοῦντα. Κατὰ τὴν γνώμην πλείστων καλλιτεχνῶν, ἡ σύνθεσις τῆς εἰκόνος ταύτης εἶνε εὐγενής, ἀκριβής, ἐκφραστικὴ καὶ ἐντεχνος, μετὰ χρωμάτων ἀριστοκρατικῶν ἐθαυμάσθη ὡς μία τῶν καλλίστων τοῦ κρυσταλλίνου παλατίου.»

Ο χωρικός κχι ὁ δίκαιος Ἀριστοτέλης.
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Ο ΔΙΔΑΚΤΩΡ ΕΡΡΙΚΟΣ ΚΟΥΡΖ.

Ὁ διδάκτωρ Ἑρρίκος Κουρζ, ἑφορος τῆς ἐν Ἀραύῃ (*) δημοσίας βιβλιοθήκης, ὅστις ἐξελέγη ἐσχάτως ἐπίτιμον μέλος τοῦ ἐν Ἀθήναις Ἑλληνικοῦ φιλολογικοῦ συλλόγου, ἀπεφάσισε νὰ προσθέσῃ ἕνα τόμον εἰς τὴν πέμπτην ἐκδοσὶν τῆς δημώδους τοῦ ἱστορίας τῆς Γερμανικῆς φιλολογίας, ἧς ὁ τρίτος τόμος (ἐν Λειψία 1863—4) καταλήγει εἰς τὸν θάνατον τοῦ Γαίτου. Ὁ τέταρτος προχωρεῖ ἕως τὸ 1856. Ἀναμφιβόλως εἶνε ἐπικίνδυνον πάντοτε νὰ ὁμιλῇ τις περὶ τῶν συγχρόνων του, καὶ μάλιστα ἔταν ἐν τῷ ἀριθμῷ τούτῳ ἀπαντᾶται «τὸ εὐερέθιστον πλῆθος τῶν ποιητῶν.» Ἀλλ' ὁ διδάκτωρ Κουρζ ἔδειξεν ἐν τῷ ἐπιπέτῳ σταδίῳ του τόσῳ μεγάλῃ ἀνεξαρτησίαν χαρακτηῖρος καὶ τσακίς ἀπέδειξε τὴν κλίσιν του πρὸς τὰς βαθείας ἐρεύνας, ὥστε δέον νὰ ἐλπίζωμεν ὅτι θὰ εὐρωμεν ἐν αὐτῷ κριτὴν ἀμερόληπτον, καὶ τοιαύτῃ ὄντως εἶνε ἡ γνώμη τὴν ὅποιαν ὁ γερμανικὸς τύπος ἔχει περὶ τοῦ σοφοῦ συγγραφέως τῆς Γερμανικῆς Βιβλιοθήκης. Ὁ διδάκτωρ Κουρζ γεννηθεὶς ἐν Παρισίοις ἐκ γονέων γερμανῶν (1805), ἀφ' οὗ ἔλαβε τοὺς βαθμοὺς του ἐν Λειψία, ἤρξατο καλλιερῶν τὴν ἀνατολικὴν φιλολογίαν. Ἀπὸ τοῦ 1830, ἐδημοσίευσεν «ὑπόμνημα περὶ τῆς πολιτικῆς καὶ θρησκευτικῆς καταστάσεως τῆς Κίνας, 2300 ἔτη πρὸ τῆς ἡμετέρας χρονολογίας» μίᾳ δὲ ἀρκετὰ πρόσφατος δημοσίευσιν ποιήματός του τινὸς Σινικοῦ «τὸ Πέταλον» (ἐν Σαϊγγάφω, 1866) μαρτυρεῖ ὅτι δὲν παρητήθη ποσῶς τῶν σπουδῶν τῆς νεότητός του.

Ἀλλ' αἱ ἐργασίαι του ἐπὶ τῆς φιλολογίας τοῦ τόπου του ἐπὶ πολὺ ἐνησχόλησαν τὴν φιλεργίαν του.

Ὅντως, πλὴν τῆς μεγάλης τοῦ ἱστορίας τῆς Γερμανικῆς Φιλολογίας, ἧς ἡ πρώτη ἐκδοσις ἤρξατο φαινομένη κατὰ τὸ 1851, ἐδημοσίευσεν «τὸν ὀδηγὸν τῆς ἱστορίας τῆς Γερμανικῆς Φιλολογίας,» «τὰς σπουδὰς φιλολογικῆς ἱστορίας, «τὸ ἐγχειρίδιον τῆς ἔθνικῆς ποιήσεως,» «τὸ ἐγχειρίδιον Γερμανικῆς πεζογραφίας,» «τοὺς Γερμανοὺς ποιητὰς καὶ πεζογράφους,» τέλος «τὴν Γερμανικὴν Βιβλιοθήκην.» Ἡ Βιβλιοθήκη αὕτη ἔσχε τὴν σπάνιον εὐτυχίαν τοῦ νὰ ἐπιδοκιμασθῇ ἀκόμη καὶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ παρὰ ξένων συγγραφέων, οἵτινες συνήθως δὲν ἐπροθυμοποιοῦντο νὰ συναδωσι, καὶ ἐπληρῆθη ταυτοχρόνως ὑπὸ τῆς Ἐπιθεωρήσεως τῶν δύο κόσμων καὶ ὑπὸ «τῆς Συγχρόνου Ἐπιθεωρήσεως.»

Ἡ τιμὴ τὴν ὅποιαν ὁ «Σύλλογος» Ἀθηνῶν ἔκαμεν εἰς τὸν διδάκτορα Κουρζ, ἀπονέμων αὐτῷ τὸν ἐξαιρετὸν τίτλον ἐπίτιμου μέλους, πληρέστατα δικαιολογεῖται ὑπὸ τοῦ σταθεροῦ φιλελληνισμοῦ τοῦ σοφοῦ τούτου. Ὁ ἔξοχος συγγραφεὺς τῆς ἱστορίας τῆς Γερμαν. φιλολογίας δὲν εἶνε ἐκ τῶν δυστρόπων ἐκείνων Ἐυτονομανῶν, οἵτινες δὲν βλέπουν ἢ τὴν Γερμανικὴν οἰκογένειαν εἰς τὰ ἀπέραντα χρονικά τῆς ἀνθρωπότητος. Γινώσκει ὅτι ἕκαστον ἔθνος προσεκληθῆ ἢ ἀναλόγως τῶν δυνάμεών του ἐργασθῆ εἰς τὸ ἐπίπετον ἔργον τῆς παγκοσμίου προόδου. Ἄλλως δὲν διαφεύγει τὴν πολυμάθειάν του ὅτι ἡ Εὐρώπη ὀφείλει τὸ πᾶν εἰς τὴν πρωτοβουλίαν τῆς Ἑλλάδος, τὴν ἐλευθερίαν, τὴν φιλοσοφίαν, τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν τέχνην. Δὲν ἀγνοεῖ ὅτι οἱ Ἕλληνες πληροῦσι θριαμβευτικῶς

πέντε αἰῶνας τῆς ἱστορίας τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Δι' αὐτόν, ὡς δι' ὅλους τοὺς ἐξόχους νόας, ἡ Ἑλλάς εἶνε δευτέρα πατρίς.

Ἐὰν ὑπάρχωσιν ἐξαιρέσεις τινὲς μεταξὺ τῶν πεπαιδευμένων, ἢ πείρα ἀπέδειξεν, ὅτι ἡ ἀχαριστία δὲν ἐπιτυγχάνει μᾶλλον ἐν τῇ φιλολογίᾳ ἢ ἐν τῷ ἰδιωτικῷ βίῳ. Οἱ ἐχθροὶ τῆς Ἑλλάδος ἀφοῦ ἐπὶ ματαίῳ καταβάλωσι πᾶσαν προσπάθειαν πρὸς ἐπιτυχίαν πολλαπλασιάζοντες τὰ παράδοξα, θνήσκουσιν ἐν γένει περιφρονούμενοι καὶ τὸ μνημόσυνόν των μετ' ἧχου ἀπόλλυται.

ΔΩΡΑ Δ' ΓΣΤΡΙΑ.

Η ΕΠΙΚΑΤΑΡΤΟΣ.

Τὰ κακουργήματα καὶ οἱ φόνοι, οἵτινες ἔριψαν τὸν φόβον εἰς τοὺς κατοίκους τῆς Πρωτευούσης, μοὶ ὑπενθύμισαν ἱστορίαν τινὰ, ἧτις ἐπροξένει τὸν τρόπον τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας· ἰδοὺ δὲ αὕτη τὴν ὅποιαν μόλις ἐνθυμοῦμαι.

Εἶχον καὶ ἔχω εἰσέτι χάριτι θεῆς ἐξάδελφόν τινα, ὅστις καὶ παρρηυρέθη εἰς πολλὰς μάχας τῆς Γερμανίας ἐπὶ τῆς Αὐτοκρατορίας. Πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἡμέραν τινὰ εἶπεν εἰς τὴν μητέρα μου, ὅτι θὰ παρουσιάσῃ πρὸς αὐτὴν νέον τινὰ Γερμανόν, οὗτινος οἱ γονεῖς κατὰ τὴν εἰς Αὐστρίαν ἐκστρατείαν του εἶχον λάβει μεγίστην πρόνοιαν ὑπὲρ αὐτοῦ.— Ἀγάπα τὸν δυστυχῆ Γουσταῦν μου, θεῖα, ἔλεγεν ὁ ἐξάδελφός μου· Ἡ φράσις αὕτη, ἂν καὶ ἀπλῆ καθ' ἑαυτήν, εἰς τὸ στόμα τοῦ Κόρσου ἀξιωματικοῦ ἐμπεριέκλειε σημασίαν πολὺ ἀνωτέραν ἢ τὸ νὰ ἀπαιτήσῃ ἀπὸ τὴν θεῖαν του καλὴν περιποίησιν δι' ἕνα ξένον.

Τέλος ὁ Γουστάβος ἐφθασε. Κατὰ τὴν ἐν Γερμανίᾳ διαμονὴν τοῦ ἐξάδελφου μου δὲν ἦτο εἰμὴ μικρὸν παῖδιον· τόρα δὲ εἶνε νεανίας εὐρωστος καὶ ὠραίος, ἔχει λαμπρὸν ἀνάστημα καὶ ἔσχορον πνεῦμα. Μολονότι εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς ἡλικίας του, ἡ φυσιογνωμία του ὁμως καὶ τὸ μελαγχολικὸν ὄφρος του, προέδιδον ἐσωτερικὴν τινα ταραχὴν, καὶ βαθεῖα θλίψις ἦτον ἐγκεχαραγμένη ἐπὶ τοῦ ὠραίου προσώπου του. Ἄν καὶ ἀρκετὰ πλούσιος, ὁ κόμης Γουσταῦος, ἀπέφευγεν ἐν τούτοις τὰς συναναστροφὰς τοῦ μεγάλου κόσμου· ποτὲ δὲν ἐδέχετο προσκλήσεις μῆτε χορῶν, μῆτε διασκεδάσεων, μῆτε θεάτρων, μῆτε ἐσπερίδων—ἐν ἐνὶ λόγῳ δὲν ἐμεδίασε πώποτε, ἀλλὰ πάντοτε ἦτο κατηφὴς καὶ μελαγχολικός.

Ἡ μήτηρ μου προσεπάθει παντὶ σθένει ὥπως τῷ χορηγήσῃ παρρηυρίαν τινὰ, πλὴν ἦτον ἀδύνατον. Τέλος αὕτη ἤρχισε νὰ μαντεύῃ ὅτι μυστηριώδες αἶσθημα κατεβίβρωσκεν ὡς γάγγραινα τὴν πολυτλήμονα καρδίαν του, τὴν ὅποιαν ἴσως εἶχε σαργνεύσει τὸ γλαυκὸν βλέμμα τινος λευκῆς καὶ σκληρᾶς κόρης τοῦ Βορρά. Τέλος ἐπειδὴ αἱ γυναῖκες εἶνε εἰς ἄκρον φιλοπερίεργον εἰς τοιαύτας περιστάσεις, κατέβαλε πᾶσαν προσπάθειαν ὥπως ἀποσπάσῃ τὸ μυστικὸν τῆς καρδίας του. Πλὴν δυστυχῶς ἀπέτύχχανε. Τέλος εὗρε κατάλληλον περίστασιν. Ἐσπέραν τινὰ ἐγένετο λόγος περὶ δεισιδαιμονιῶν ἐκάστου τόπου. Ἡ Κορσική, ἡ πατρίς αὕτη τοῦ Ναπολέοντος Α'. ὡς γνωρίζομεν, βρῆθη ἀπὸ δεισιδαιμονικὰς προλήψεις, διότι ἐκεῖ ἡ πρόδοσις τῶν φώτων δὲν ἔφθασεν εἰσέτι εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμόν. Ἐπελήφθησαν ἐπὶ τούτῳ τῆς περιστάσεως ἵνα ἐρωτήσωσι τὸν Γουσταῦν ἂν εἶνε ἀρκετὰ δεισιδαιμόν.

(*) Πρωτευούσις τῆς Ἀργολίας, μίᾳς τῶν 22 τοπαρχιῶν, εἰς ἃς εὐρηται σήμερον διηρημένη ἡ Ἑλθετία.

Εἰς τὰς ἐρωτήσεις ταύτας, ὁ νέος κόμης, ὅστις πρὸ ὀλίγων στιγμῶν ἴστατο μᾶλλον κατηφής καὶ μᾶλλον μελαγχολικός παρὰ τὸ σύνθετος, αἶφνης ἠγέρθη, ἐπροφασίσθη ἀδιαθεσίαν τινά, καὶ ἐν τῷ ἄμα μᾶς ἐγκατέλειψεν ὠχρὸς καὶ λίαν τεταραγμένος. Ἡ αἰφνιδια αὐτῆ ἀναχώρησός του τὰ μάλιστα τὸν διετάραξεν· ἡ φυσιογνωμία του κατέστη ζοφερὰ καὶ ἀπειλητική, ἡ δὲ φωνὴ του ἔντρομος, ὥστε ἕκαστος ἐμάντευσεν ὅτι πικρὰ τις ἀνάμνησις κατεβίβρωσκε τὴν τάλαιναν καρδίαν του.

Ἡ μήτηρ μου ἐπέστησε τὴν προσοχὴν τοῦ ἐξαδέλφου μου εἰς ταῦτα.

— Ἐχεις δίκαιον! ἀπήντησεν οὗτος.

Ὁ ἐξαδέλφος μου ἐπρόφερε τὰς λέξεις ταύτας μετὰ θλίψεως καὶ μελαγχολίας ἀσυνήθους πρὸς αὐτόν, καθὼς ὅτε κατὰ πρώτην φορὰν τὸν παρουσίασε πρὸς ἡμᾶς. Ἀπάντων ἡ περιέργεια ἠξήθη εἰς τὸ ἔπακρον· τῷ ἀπηύθυναν διαφόρους ἐρωτήσεις. Τέλος ὠθούμενος ὑπὸ ἀοράτου τινὸς δυνάμειος, ἀπεφάσισε νὰ μᾶς διηγηθῆ τὸ ἐξῆς θλιβερὸν καὶ τρομερὸν συμβάν, ὅπερ ἦτον ἡ αἰτία τῆς τσαυτῆς μελαγχολίας καὶ τῆς τσαυτῆς τοῦ συνειδότος του τύψεως.

Ἐν τινι μικρᾷ πόλει τῆς Γερμανίας ἔζων δύο οἰκογένειαι ἐντίμων πολιτῶν, τὰς ὁποίας ἀφοσίωσις καὶ φιλία ἀδιάλυτος συνέθεε πρὸ πολλῶν ἐτῶν. Ἡ πατρογονικὴ αὐτῆ φιλία τῶν δύο τούτων οἰκογενειῶν, τοῦ Ροδρίκου καὶ τοῦ Ὄθωνος, ἐπροξένει μεγάλην ἐντύπωσιν εἰς ὄλην τὴν πόλιν· αἱ οἰκίαι των ἦσαν τόσον πλησίον, ὥστε εἶχον μίαν καὶ τὴν αὐτὴν αὐλήν, τὸν αὐτὸν κήπον, καὶ ἐλογίζοντο σχεδὸν συγκαίτοιχοι. Πῶποτε δὲν ἦλθον εἰς ρῆξιν ἢ ζηλοτυπία ἦτον ἀγνωστος πρὸς αὐτούς, ἢ σωφροσύνη των, ἢ λιτότης των, ἢ τιμιότης των, ἐγένοντο παράδειγμα εἰς ὄλην τὴν πόλιν. Μετ' ὀλίγον ἔμελλεν ἴσως νὰ τοὺς συνδέσῃ νέος δεσμὸς ἀδιάσπαστος, ὁ ὁποῖος νὰ συνεπιφέρει τὴν εὐδαιμονίαν εἰς τοὺς δύο τούτους οἴκους. Δὲν παρήλθον πολλὰ ἔτη, καὶ ἡ σύζυγος τοῦ Ροδρίκου ἐγέννησεν υἱόν, ἡ δὲ σύζυγος τοῦ Ὄθωνος θυγατέρα, ἦν πικράκα ὁ Ὄθων ἐπαρουσίασε πρὸς τὸν Ροδρίκον, εἰπών:

— Ἴδου ἡ Κύττη μου, ἡ σύζυγος τοῦ Ἐρρίκου σου. !!!

Τὰ δύο ταῦτα τέκνα ὑπὸ τὸ ἄγρυπνον ὄμμα τῶν γονέων των ἀνεπτύσσοντο ὁσημέραι· ἡ ωραιότης αὐτῶν καὶ ἡ κλίσις πρὸς τὴν φιλομάθειαν ἦτον ἀπερίγραπτος· πάντοτε ἦσαν ἀχώριστα εἰς τὴν μελέτην, εἰς τὰ παιγνίδια, εἰς τὰς διασκεδάσεις των, διότι ἐγνώριζον ἐκ τρυφερᾶς ἡλικίας των, ὅτι ἀδιάλυτος δεσμὸς συνέθεεν αὐτούς, καὶ ἀρχετὸν χρόνον τὰ δύο αὐτὰ τέκνα ἔζων ὁμοῦ, ἐν ἄκρᾳ εἰρήνῃ καὶ εὐδαιμονίᾳ ἀναμένοντα τὴν στιγμὴν τῆς ἐνώσεώς των.

Ἄλλ' οἴμοι! τὸ μέλλον εἶνε ἀόρατον !!!

Δεκαπέντε ἤδη ἀνοίξεις ἐμέτρα ἡ ώραία Κύττη, καὶ ἦτον ἀγνή καὶ χαρίεσσα ὡς ἄγγελος. Φεῦ! τρία ἔτη διεχώριζον ἀκόμη τὸν τρυφερὸν καὶ ὠραῖον Ἐρρίκον τῆς στιγμῆς τοῦ ν' ἀπολαύσῃ τὸ ἴνδαλμα τῆς καρδίας σου, διότι οἱ γονεῖς των εἶχον ἀπεφασίσει νὰ τοὺς νυμφεύσωσιν εἰς τὸ δέκατον ὄγδοον ἔτος τῆς ἡλικίας των.

Πλὴν δυστυχῶς διὰ τὸν Ἐρρίκον τὰ πάντα ἠλλάξαν φάσιν, διότι οὐχὶ μόνον ἦτον ὠραία ἡ Κύττη, ἀλλὰ καὶ οἱ ἔπαινοι, οἵτινες ἀπηυθύνοντο πρὸς αὐτὴν ἀπὸ ὄλην τὴν χώραν, ἕνεκα τῆς

ἐξαισίας καλλονῆς τῆς, καὶ ὁ ἀδύνατος καὶ ἀστατος χαρακτήρ τῆς ἔκαμαν αὐτὴν νὰ λησμονήσῃ τὸν Ἐρρίκον.

Πάντοτε ἔλεγε μετὰ τινος ψυχρᾶς ζέσεως ὅτι τὸν ἠγάπα καὶ τὸν ἐλάτρευεν, ὅτι θὰ ἦνε αἰωνίως ἰδική του, ὅτι ἐπρότιμα μυριάκις τὸν θάνατον ἢ νὰ ἀρνηθῆ αὐτὸν διὰ σύζυγον. Ἐν τούτοις ὁ ἔρωσις ἐκεῖνος καὶ ἡ ἀφοσίωσις, τὴν ὁποίαν ἔτρεφε πρὸς αὐτὸν νηπιόθεν, ἐξεριζώθησαν ἀπὸ τὴν καρδίαν τῆς. Ὅσακις ὁ Ἐρρίκος ἀπεμακρύνετο ἀπὸ τὸν οἶκον τῆς, ἕνεκα τῶν ἀσχολησέων του, αὐτὴ ἐστολιζέτο καὶ ἴστατο πλησίον τοῦ παραθύρου τῆς, ἵνα προσδέχεται τὰς φιλοφρονήσεις τῶν γειτόνων τῆς.

Ὁ Ἐρρίκος δὲν ἤργησε νὰ κατανοήσῃ κατὰ πόσον ἐσφαλθεῖ, θεωρῶν αὐτὴν ὡς πιστήν, διότι ἡ καρδία του ἐκυριεύετο ὑπὸ τρυμερᾶς μελαγχολίας καὶ θλίψεως· δὲν παρήλθε δὲ πολλὸς καιρὸς, καὶ προσετέθη νέα πικρὰ πληγὴ εἰς τὴν πάλλουσαν καρδίαν του· ἦτον ὁ θάνατος τοῦ πατρὸς του !!!

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς του, ὁ Ἐρρίκος ἠσθάνθη ἐαυτὸν ἀπαρამύθητον· μυρία πάθη ἀντεπάλαιον εἰς τὴν πάσχουσαν καρδίαν του· ἡ θλίψις του ἦτον ἐπερίγραπτος. Μετ' ὀλίγον δὲ καιρὸν ἔπεσεν εἰς κινδυνώδη ἀσθένειαν· οἱ ἰατροὶ ἤρχισαν νὰ ἀπελπίζονται περὶ τῆς ζωῆς του. Οἴμοι! μία μόνον ἐλπίς σωτηρίας ὑπῆρχεν εἰς αὐτόν, ἡ ἀναχώρησις ἀπὸ τὴν Γερμανίαν εἰς θερμότερον κλίμα.

Διὰ τὸν Ἐρρίκον ὁ λόγος οὗτος ἦτον ἡ ἀπόφασις τοῦ θανάτου του· ἐπρότιμα μυριάκις τὸν θάνατον, ἔλεγεν, ἢ νὰ ἀποχωρισθῆ μίαν στιγμὴν τὴν φιλάτην του Κύττην. Τέλος ἔμενον ἀκράδαντος εἰς τὴν ἀπόφασίν του. Ἐν τούτοις ἡ ἀσθένεια ἔκαμνε γιγαντιαίας προόδους ἡμέρα τῆ ἡμέρα· ἡ μήτηρ του ἔμενον ἀπαρηγόρητος, καὶ ἡ προτέρα εὐδαιμονία ἤρχισε νὰ παρέρχεται ὡς σκιά· τέλος μετὰ μεγάλης δυσκολίας ἡ μήτηρ του κατέπεισεν αὐτόν, ὅτι περισσοτέρα ἀντίστασις θὰ τὸν ἐχώριζε διὰ παντός ἀπὸ τὴν φιλάτην του Κύττην. Ὁ δυστυχῆς ἀσθενὴς συνεκινήθη τέλος ἀπὸ τὰ δάκρυα τῆς μητρὸς του, ἀπὸ τοὺς τρυφεροὺς καὶ θερμοὺς ὄρκους τῆς ὠραίας μνηστῆς του, καὶ ἀνεχώρησεν !!!

Ὁ ἀποχαιρετισμὸς τῶν δύο τούτων μνηστῆρων ὑπῆρξε σπαρακτικώτατος. Ὁ Ἐρρίκος ἦτον ἀδύνατος νὰ ἀποσπασθῆ ἀπὸ τὰς ἀγκάλας τῆς ὠραίας Κύττης του· φεῦ! προῦμάντευεν ὁ δύστηνος ὅτι πῶποτε πλέον δὲν θὰ τὴν ἐπανίδῃ! Ἡ Κύττη ἀνελύθη εἰς πικρὰ δάκρυα!!! πικρὸς ὑπῆρξεν ὁ ἀποχωρισμὸς τοῦ Ἐρρίκου· φεῦ! δὲν ἐγνώριζεν ὁ δύστηνος ὅτι τῆ προσέφερε τὸ τελευταῖον φίλημα τῆς καρδίας του, καὶ τὸν ὕστατον ἀποχαιρετισμὸν !!!

(Ἀκολουθεῖ).

Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ, μετάφρασις ΑΡ. Γ. ΞΥΔΗ.

ΑΛΑΝΘΑΣΤΟΝ ΙΑΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΧΟΛΕΡΑΣ.

Αἱ γαλλικαὶ ἐφημερίδες ἀναγγέλλουσιν ὅτι εἰς Ἀγγλῶς, ὁ δόκτωρ Χιρθέϊνσον, ἀνεκάλυψεν ἀλάνθαστον ἱατρικὸν κατὰ τῆς χολέρας. Τὸ ἱατρικὸν τοῦτο συνίσταται ἀπλῶς εἰς τὴν τρίψιν τοῦ ἐπιγαστρίου τοῦ πάσχοντος δι' ὀλιγίστης ποσότητος αἰθερικῆς βαμ-

τιδος (collodion) μεμιγμένης μετὰ ρουμίου καὶ ρακῆς. Χολερικοί, ὧν ἡ κατάστασις ἦτο ἀπελπιστικὴ, ἴαθησαν ἐντὸς ὀλίγων ὧρῶν διὰ τοῦ φαρμάκου τούτου.

ΜΕΧΜΕΤ ΕΜΙΝ ΑΛΛΗ ΠΑΣΣΑΣ,
Ο Μ. ΒΕΖΥΡΗΣ.

Ἐγεννήθη τῷ 1815 (1230 ἐγίρας) ἐν πενιχρῷ τιμὶ οἰκίσκῳ

κειμένῳ ἀπέναντι τοῦ ἐν Κων)πόλει τεμένους Μερτζάν ἀγᾶ ἐξ ἀφανῶν καὶ ἀσήμεων γονέων. Μειράκιον ἐτι μόλις, εἰς ἡλικίαν 18 ἐτῶν, εἴλκυσε νῆδον εἰς ἐκυτὸν ὡς γλαφυρὸς συγγραφεὺς καὶ ἱστορὸς τῶν Ἀσιατικῶν γραμμάτων τὰ βλέμματὰ τοῦ διασήμεου Ρεσχιδ, ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ ὁποῦ ἤρξατο τοῦ πολιτικοῦ αὐτοῦ σταδίου.

Ἐν λίαν νεαρᾷ ἡλικίᾳ εἰσελθὼν τῷ 1830 ἐν τοῖς γραφείοις τῶν μεταφραστῶν τῆς Ὑ. Πύλης καὶ ἐντριβεῖς ἤδη διὰ βαθείας σπουδῆς τῆς Ἀραβικῆς καὶ Περσικῆς φιλολογίας, ἡσχολήθη ἀνευδότης περὶ τὴν Γαλλικὴν καὶ τὰς μεταφράσεις καὶ δεκαεκαετη μόλις βλέπομεν αὐτὸν καταγινόμενον περὶ τὰς Εὐρωπαϊκὰς γλώσσας καὶ ἐπιστήμας ἐν Βιέννῃ, ἔπου παρηκολούθησε τὸν Ἀχμὲδ-Φετχῦ Πασσᾶν ὡς Β' γραμματεὺς τῆς ἐνεῖσε τουρκικῆς Πρεσβείας

Ἄπο διετίας ἤδη εὐρίσκετο ἐκεῖ ἐπαυξάνων καὶ τελειοποιῶν τὰς γνώσεις του, ὅτε, ἀνακληθεὶς εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐπανῆλθε κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1837, ὅπως ἀναλάβῃ τὴν θέσιν Α'. Διερμηνείας τῆς Ὑ. Πύλης, θέσιν λίαν ἐντιμον καὶ διαπρεπῆ, ἐν ᾗ διέλαμψαν οἱ σκαπανεῖς τοῦ ἐν Τουρκίᾳ πολιτισμοῦ, ἡ εὐαγῆς πλειὰς τῶν ἀπὸ τοῦ Παναγιώτη Νικουσίου μέχρι τοῦ Σταυράκη Ἀριστάρχῃ ἀειμνήστων Φαναριωτῶν, οἵτινες προελέξαν τὴν ὁδὸν τῆς ἐπ' αἰσίρις χωρῶστος ἐν Τουρκίᾳ ἀναμορφώσεως.

Ἔτος μόλις παρέρχεται ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ του ἐπὶ τὴν Μεγάλην Διερμηνείαν καὶ ἀποστέλλεται εἰς Λονδίνον παρὰ τῷ διασήμεῳ προσιάτῃ τοῦ Μουσταφᾶ Μεχμέτ Ρεσχιδ Πασσᾶ πρεσβεύοντι τότε παρὰ τῆ αὐλῆ τοῦ Ἁγ. Ἰακώβου μετ' ὀλίγων δὲ σύμβουλος τῆς πρεσβείας διορισθεὶς, ἔμεινε μετὰ τὴν εἰς Παρισίους μετάβασιν τοῦ Ρεσχιδ Πασσᾶ ἐπιτετραμμένος τὰ τῆς Πρεσβείας, ὅτε καὶ πάλιν ἀνακληθεὶς τῷ 1839 εἰς Κωνσταντινούπολιν κατέλαβε τὴν θέσιν ὑ-

πουργοῦ ἐν τῷ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργείῳ. Διετίαν δὲ παραμείνας καὶ ἐν τῇ θέσει ταύτῃ ἀποστέλλεται καὶ αὐθις εἰς Λονδίνον τῷ 1841 ὡς Πρεσβευτῆς τῆς Τουρκίας, καὶ ἐν τῇ σπουδαίᾳ ἐκείνῃ θέσει ἐπὶ τρία καὶ ἡμισυ ἔτη παραμείνας, εἴλκυσε εἰς ἐκείνον διὰ τῆς μετριοπαθείας τῆς εὐπροσηγορίας καὶ τῆς ὀρθῆς κρίσεως του τὴν κοινὴν τοῦ διπλωματικοῦ σώματος ὑπόληψιν (συμπωσιν, καὶ προεξήρχε, λόγῳ τῶν τοῦ διορισμοῦ πρεσβειῶν, καὶ τοι τὴν ἡλικίαν νεώτατος τῶν λοιπῶν) καὶ ἰδίως τὴν τοῦ Λόρδου Ἀβερδῆνου, τοῦ κριψίνου τούτου καὶ ψυχροῦ πολιτικοῦ, ὅστις προϊστάτο τότε τῶν ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν σχέσεων τῆς Ἀγγλίας.

Τῷ 1844 ἐπανελθόντα εἰς Κωνσταντινούπολιν βλέπομεν αὐτὸν ὑπηρετοῦντα ἐπὶ τινὰς μῆνας ὡς μέλος τοῦ

ΜΕΧΜΕΤ ΕΜΙΝ ΑΛΛΗ ΠΑΣΣΑΣ
ὁ Μ. Βεζύρης.

Ἄνωτάτου Συμβουλίου τῆς Δικαιοσύνης Ἀγκιᾶμ Ἀδλιέ καὶ εὐθὺς κατόπιν ἐπὶ τῇ εἰς Συρίαν λόγῳ ὑπηρεσίας μεταβάσει τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργοῦ μέχρι τοῦ 1845. ὅτε τοῦ Ρεσχιδ Πασσᾶ διορισθέντος ἐν τῷ ὑπουργείῳ τούτῳ, ὁ Ἀαλῆ ἐφένδης ἀνέλαβε παρ' αὐτῷ τὴν θέσιν συμβούλου κατέχων συγχρόνως καὶ τὴν θέσιν Ἀρχικαγκελαρίου τοῦ Διβανίου (Μπειλικισῆ).

Ἔτος δὲν εἶχεν ἐτι συμπληρωθῆ καὶ τοῦ Ρεσχιδ Πασσᾶ κληθέντος ἐπὶ τὴν ὑπάτον τῆς Μ. Βεζυρείας ἀρχὴν, ὁ Ἀαλῆ Ἐφένδης

ἀνέρχεται ἐπὶ τὴν θέσιν ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν, εἰς ἣν θέσιν παρέμεινε μέχρι τῆς 7 Ἰανουαρίου τοῦ 1852 καὶ ἀφ' ἧς κατήλθεν οἰκιοθελῶς ἅμα τῇ ἐκ τῆς Βεζυρείας πτώσει τοῦ ἐν τῇ πολιτικῇ διδασκάλου καὶ προστάτου του. Κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑπουργείας του ταύτης ἀνεφύη καὶ ἡ ἔνεκεν τῶν μουσουλμανικῶν Τουρκο-ἑλληνικῆ διαφορά, εἰς τὴν αἰσίαν τῆς ὁποίας λύσιν εἰργάσθη μεγάλως, ἀνθ' οὗ ἀντημείφθη ὑπὸ τοῦ Μονάρχου προαχθεὶς εἰς τὸν βαθμὸν Μουσίρη.

Τὸν ὀλίγον καιρὸν τῆς ἀπὸ τῶν πολιτικῶν σχολῆς του ἀφιέρωσε πρὸς συμπλήρωσιν τῆς πλουσιωτάτης βιβλιοθήκης του καὶ εἰς τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων του, διότι διεκρίνετο οὐ μόνον διὰ τὴν μετὰ λογισμῶν φιλοτεκνίαν του, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἄκραν πρὸς τοὺς γονεῖς του στοργήν, εἰς τῶν ὁποίων τὴν περὶ τὴν ἐκπαίδευσίν του φροντίδα ἀπέδιδε τὴν πρόβδον αὐτοῦ. Δὲν ἠδυνήθη ὅμως ἐπιμακρὸν νὰ διαμείνῃ ἐν τῷ ἡσυχῇ οἰκογενειακῷ βίῳ. Ἐπὶ τῆς ὑπατείας τοῦ Ἐλχατζῆ Μεχμέτ Ἐμὴν Ρεούφ Πασσᾶ καλεῖται εἰ καὶ ἀκουσίως του ἐπὶ τὴν προεδρείαν τοῦ ἀνωτάτου συμβουλίου τῆς δικαιοσύνης· μὴν δὲ δὲν παρήλθεν ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ του τούτου καί, κληθέντος τὸ δεύτερον τοῦ Ρεσχιδ Πασσᾶ ἐπὶ τὴν Βεζυρείαν, ὁ Ἀαλῆ Πασσᾶς ἀνέλαβε καὶ πάλιν τὸ χαρτοφυλάκιον τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείου, ὅπερ διετήρησεν ἐπὶ πέντε καὶ ἡμισὺν μῆνας.

Τὸ κρίσιμον τῶν καιρῶν ἠνάγκασε τὸν Ρεσχιδ Πασσᾶ ν' ἀρῆσῃ τὴν σφραγίδα τοῦ Κράτους τὴν 6 Αὐγούστου τοῦ 1856 καὶ ν' ἀναλάβῃ τὴν προεδρείαν τοῦ ἀνωτάτου Συμβουλίου· ὁ δὲ Σουλτάνος ἐκάλεσε τότε ἐπὶ τὴν ἀνωτάτην ἀρχὴν τὸν τέως ἐπὶ τῶν ἄξωτερικῶν ὑπουργῶν τοῦ Μεχμέτ Ἐμὴν Ἀαλῆ Πασσᾶ. Ἡ ὑπόθεσις ὅμως τοῦ δανείου, ὅπερ παρὰ τὴν θέλησιν σχεδὸν τοῦ Σουλτάνου συμφωνήθη ἐν Παρισίοις καὶ δὲν ἀνεγνωρίσθη ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐπέφερε μετὰ δύο μῆνας τὴν πτώσιν τοῦ Ἀαλῆ Πασσᾶ, ὅστις ὑποπεσὼν ὑπὸ δυσμένειαν ἀπεστάλη, πρωθυπουργοῦντος τοῦ ἐπ' ἀδελφῆ τῆ Ἀδιλῆ γαμβροῦ τοῦ Σουλτάνου Μεχμέτ Ἀλῆ Πασσᾶ, διοικητῆς εἰς Σμύρνην ἔνθα ἐπὶ 5 μῆνας διατρίψας, μετετέθη ἐπὶ τὴν διοίκησιν τῆς Προύσης, ὅθεν τὴν 19 Σεπτεμβρίου τοῦ 1854, τοῦ Κύπριζλη Μεχμέτ Πασσᾶ πρωθυπουργοῦντος, ἀνακληθεὶς εἰς Κωνσταντινούπολιν διορίσθη πρόεδρος τοῦ συμβουλίου Τανζιμάτων καὶ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς ἐπὶ τῇ εὐθὺς κατόπιν γενομένῃ τὸ τέταρτον ὑπατεία τοῦ Ρεσχιδ Πασσᾶ.

Μετὰ ἐπτάμηνον Βεζυρείαν τοῦ διαστήμου ἐκείνου πολιτικοῦ ἀποχωρήσαντος τῆς ἀρχῆς, ὡς εὐρισκομένου εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὸ κόμμα τοῦ παλαιοῦ τουρκισμοῦ, καλεῖται τὸ δεύτερον τῇ 20 Ἰουνίου 1855 ἐπὶ τὴν πρωθυπουργίαν ὁ Ἀαλῆς διορισθεὶς βεζύρης, ἐνῷ διέμενεν εἰς Βιέννην ἀντιπροσωπεύων τὴν Τουρκίαν ἐν τῇ γενομένῃ τότε ἐκεῖ συνδιασκέψει πρὸς κατάπαυσιν τοῦ Κριμαϊκοῦ πολέμου. Ὅθεν ἐλθὼν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἀναλαβὼν τὴν ὑπατον ἀρχήν, παρέμεινεν ἐπὶ ἔτος καὶ πρὸς, μέχρι τῆς 19 Ὀκτωβρίου τοῦ 1856.

Ἐπὶ τῆς ὑπατείας του ταύτης, ἐπιτευχθείσης μετὰ δεκάμηνον πολιορκίαν τῇ 27 Αὐγούστου (8 Ἰουλίου) τοῦ 1855 τῆς ἀλώσεως τῆς Σεβαστουπόλεως, ἐπεσπεύσθη ἡ κατάπαυσις τῶ ἐν Κριμαίᾳ αἰματηροῦ δράματος διὰ τῆς συνομολογήσεως τῆς ἐν Παρισίοις συν-

ΜΕΝΤΩΡΟΣ Τόμ. Γ'. Τεύχ. ΚΕ'.

θήκης, εἰς τὰς διαπραγματεύσεις τῆς ὁποίας ἀπ' εὐθείας ἔλαβεν ὁ Βεζύρης μέρος, καταλιπὼν ἐν Κωνσταντινουπόλει τοποτηρητὴν τὸν Κύπριζλη Μεχμέτ Πασσᾶν καὶ μεταβὰς εἰς Παρισίους ὡς πρῶτος πληρεξούσιος τῆς Τουρκίας. Ἄλλ' ὅτι ἐδόξασεν αὐτὸν ἔτι μᾶλλον καὶ ἀνύψωσεν εἰς τὰ ὄμματα τοῦ κόσμου, εἶνε οὐχὶ τὸσον ἡ συνθήκη αὕτη, δι' ἧς ἡ Τουρκία εἰσῆρχετο εἰς τὴν χορείαν τῶν Ἐυρωπαϊκῶν κρατῶν ἢ δὲ ἀκεραιότης τῆς ἐτίθετο ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν πέντε τῆς Ἐυρώπης μεγάλων δυνάμεων, ὅσον τὸ περιλάλητον Χάτι Χουμαγιούν τὸ ἐκδοθὲν τῇ 6 Φεβρουαρίου τοῦ 1856, δι' οὗ πανηγυρικῶς ἀνεκηρύσσοντο καὶ πάλιν αἱ ἀρχαὶ αἱ ἐν τῷ Χάτι Σεριφιῷ τοῦ Γκιουλχανῆ διατυπωθεῖσαι καὶ δι' οὗ ἐτίθεντο αἱ βάσεις τῆς ἐν Τουρκίᾳ ἐγκαινιάσεως τῆς ἰσονομίας. Τὸν θεμελιώδη τοῦτον Χάρτην, ὃν προεδρεύων ἔτι τοῦ Συμβουλίου τοῦ Τανζιμάτων εἶχε προετοιμάσει καὶ οὐτινος πρωθυπουργῶν προεκάλεσε τὴν ἔκδοσιν, ἐθεώρησεν ὡς τὸ ἀσφαλέςερρον μέσον πρὸς ἐξουδετέρωσιν τῆς πολιτικῆς ἐν Τουρκίᾳ ἐπιρροῆς τῆς Ρωσσίας, ἐφ' ᾧ καὶ κατέγινε περὶ τὴν ἐφαρμογήν του.

Ἀπὸ τῆς ἐκ Παρισίων ἐπανόδου του αἱ ἀρχαὶ τοῦ Ἀαλῆ ὑπέστησαν σπουδαίαν τροπὴν· ἐνῷ μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἠσπάζετο τὴν πολιτικὴν τοῦ Ρεσχιδ καὶ ἐβάδιζεν ἐπὶ τοῖς ἴχνεσιν αὐτοῦ, ἔκποτε κατέλιπε ταύτην τραπεὶς ἀντίθετον πρὸς τοὺς ξένους ὁδόν. Μικρὸν μετὰ τὴν ἐκ Παρισίων ἐπανόδόν του, ἀναφεισῶν δυσχερεῶν τινων περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συνθήκης καὶ ἰδιωτικῶς πρὸς τὰ ἀφορῶντα τὰς παραδουναβίους ἡγεμονίας, ἐπειδὴ καὶ ὁ Ρεσχιδ ἐφαίνετο λίαν φιλένδοτος εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς Ἐυρωπαϊκῆς διπλωματίας, ἀπεχωρίσθη ἀπ' αὐτοῦ καὶ τῇ ἐπιρροῇ τοῦ πανισχύρου τότε ἐν Κωνσταντινουπόλει πρέσβεως τῆς Ἀγγλίας πεσὼν τῆς ἀρχῆς παρεχώρησε τὴν θέσιν του εἰς τὸν πρῶτον προστάτην τότε δ' ἀντίπαλόν του Ρεσχιδ.

Ἡ διάστασις αὕτη τῶν δύο ἐξόχων ἐκείνων πολιτικῶν ἀνδρῶν δὲν διήρκεσεν ἐπὶ μακρόν. Ὁ Ρεσχιδ μόλις ἀνελθὼν ἐπὶ τὴν ὑπατον ἐξουσίαν τὸ πέμπτον καὶ ἐνόησεν εὐθὺς τὴν ἀνάγκην, ἣν εἶχε τῆς συνδρομῆς καὶ συμπράξεως τοῦ προκατόχου του αἱ ἀντιζηλία καὶ ἐπιμβάσεις τῶν αὐτῶν Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας καθίσταν λίαν ἀκανθώδη τὴν θέσιν τοῦ ὑπάτου, ὅστις ἐν τῇ κρίσει ἐκείνῃ ἐποχῇ εἶχεν ὑπὲρ ποτε ἀνάγκην πεφωτισμένου βοηθοῦ καὶ συναντιλήπτορος, ἐφ' ᾧ καὶ ἔσπευσε νὰ τείνῃ φιλικὴν χεῖρα τῷ κατελθόντι Ἀαλῆ, ὃν τρεῖς ἐβδομάδας μετὰ τὴν ἀποχώρησίν του βλεπομένον εἰσερχόμενον ἐν τῷ ὑπουργικῷ συμβουλίῳ ὡς ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργῶν, ἔνθα καὶ παρέμεινε μέχρι τῆς 29 Δεκεμβρίου τοῦ 1857, ὅτε διεδέξατο τὸ τρίτον τὸν ἐξῆκτις βεζυρεύσαντα Ρεσχιδ Πασσᾶ ἀποθανόντα τῇ 26 Δεκεμβρίου εἰς ἡλικίαν 55 ἐτῶν καὶ ἐν ἀκμῇ ἰσχύος καὶ δόξης.

Ἡ ἐπὶ διετίαν διαρκέσασα τρίτη βεζυρεία του δὲν ἦτον ἄμοιρος σπουδαίων πολιτικῶν γεγονότων, μεγάλως δ' ἀπησχόλησεν αὐτὸν ἔνθεν μὲν τὰ πράγματα τῆς Μολδοβλαχίας, ὅπου, μετὰ πολλὰς ἀντιδράσεις, ἐξελέχθη τῇ 5) 17 Ἰανουαρίου τοῦ 1859 ἡγεμῶν ἀμφοτέρων τῶν ἡγεμονιῶν ὁ Ἀλέξανδρος Κούζας, ἀφ' ἐτέρου δὲ ἡ ἔκπτωσις τοῦ Ἀλεξάνδρου Καραγεώργεβιτς ἀπὸ τῆς ἡγεμονίας τῆς Σερβίας καὶ ἡ ἀνάκλησις τοῦ γέροντος Μιλδσχ Ὁβρένοβιτς ἀναγορευθέντος ὁμοφώνως ὑπὸ τῆς Σκουπτσίνας τῇ 7)19 3.

10βρίου 1858 και αναγνωρισθέντος υπό τῆς Υ. Πύλης τῆ 31 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ ἔτους. Τῆ 5 ὁμοῦ 7βρίου 1858 ἀνακαλυφθεὶς ἐν Κωνσταντινουπόλει συνωμοσίας, ἧς ἀρχηγοὶ μὲν ἦσαν δύο Κι-οῦρδοὶ ἀνήκοντες εἰς τὸ σῶμα τῶν Οὐλεμᾶ, εἷς Ἀλβανὸς ὁ Τζα-φὲρ Πασσᾶς, διακριθεὶς ἐν ταῖς παραχαῖς τῆς πατρίδος του, καὶ εἰς Κιρκάσιος ὁ Χουσεὶν Πασσᾶς ἀνδραγαθήσας ἐν τῇ κατὰ τοῦ Μαυροβουνίου πάλῃ, σκοπὸς δὲ ἀναμόρφωσις δῆθεν τῆς Τουρκίας ἐπὶ τὸ συνταγματικώτερον, ὁ Ἀαλῆ Πασσᾶς δεῖξας ὅτι εἶνε ἡπιώτερος τοῦ δέοντος, ἢ μᾶλλον τολμησας, καθ' ἃ ἐλέγετο, νὰ καταδείξῃ ἐν τῷ Συμβουλίῳ τὴν ἀνάγκην τῆς ἐξελέγξεως τῶν δαπανωμέ-νων εἰς τὸν στρατὸν καὶ τὸ ναυτικὸν καὶ πρὸ πάντων εἰς τοὺς πολιτικοὺς μισθοὺς καὶ τὰς ἐπιχορηγήσεις, τῶν ὁποίων τὴν σπα-τάλῃν ὑπέδειξεν ὡς κυρίως αἰτίαν τῶν οἰκονομικῶν τῆς Τουρ-κίας δυσχερειῶν, ἐπαύθη τῆ 6 Ὀκτωβρίου τοῦ 1859 παραχω-ρήσας τὴν θέσιν του εἰς τὸν Κύπριζλη Μεχμέτ Πασσᾶν. Κλη-θεὶς ἐπὶ τὴν προεδρείαν τοῦ Συμβουλίου τοῦ Τανζιμάτ ἀντικα-τέστησε τῷ 1861 τὸν Φουὰτ Πασσᾶν, μεταβάνας εἰς Συρίαν ἕ-νεκα τῶν Συριακῶν, ἐν τῷ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργείῳ καὶ τότε συνῆψε τὴν μετὰ Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας ἐμπορικὴν συνθή-κην καὶ μετ' εὐσταθίας ὑπεστήριξε τοὺς ὑπαλλήλους τῆς Πύλης κατὰ τῶν ἀξιώσεων τῆς Εὐρωπαϊκῆς διπλωματίας.

Ὁ τὴν 13)25 Ιουνίου τοῦ 1861 ἐπισυμβὰς θάνατος τοῦ Σουλ-τάν Ἀπδ'—οὐλ Μετζίτ ἠνάγκασεν αὐτὸν πρὸς ὕψαν ν' ἀπομα-κρυνθῆ τῶν δημοσίων, εἰς ὧν τὴν διεύθυνσιν νέα πρόσωπα ἐφάνη τὸ κατ' ἀρχὰς ὅτι ἐπρόκειτο νὰ ἔλθωσι ταχέως ὁμοῦ ἡ δευτέρ-κα καὶ τοῦ εὐκλεῶς ἀνάσσοντος Σουλτάν Ἀπδ'—οὐλ Ἀζιζ διέκρινεν αὐτὸν μετὰ τῶν Βεζυρῶν τῶν περιστοιχοῦντων τὸν θρόνον καὶ ἐπὶ μικρὸν μὲν τὸ τέταρτον ἀνύψωσεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν Μ. Βεζυ-ρεῖαν εἶτα δὲ τῷ 1864 διώρισεν αὐτὸν μέλος καὶ πρόεδρον τῆς συνδιασκεψέως, ἧτις συνέστη ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ὑπο-γραψασῶν τὴν ἐν Παρισίοις συνθήκην, ὅπως κανονίσῃ τὴν πολι-τικὴν κατάστασιν τῆς Ρουμανίας. Διατελέσας δὲ καὶ πάλιν ὑπουρ-γὸς τῶν ἐξωτερικῶν ἐπὶ τῶν βεζυρῶν Φουὰτ καὶ Μεχμέτ Ρουστῆ, ἀνήλθεν ὀλίγον μετὰ τὴν ἔκρηξιν τῆς κρητικῆς ἐπαναστάσεως, κατ' αὐγούστου τοῦ 1868, τὸ πέμπτον καὶ τελευταῖον ἐπὶ τὸ ἀξίωμα τῆς Μ. Βεζυρείας, ἐν ᾧ καὶ παρέμεινε μέχρις οὗ τὴν 2 μ. μ. τῆς 25 Αὐγούστου ε. ε. τὸ δρέπανον τοῦ θανάτου ἀπέκοψε τὸ νῆμα τῆς ζωῆς του εἰς ἡλικίαν 56 ἐτῶν καὶ ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς δόξης του.

Καθ' ἕλον τὸ μακρὸν τοῦτο πολιτικὸν στάδιον ὁ Ἀαλῆ Πασ-σᾶς ἀνέπτυξε πάντοτε ἄκραν φιλοπολίαν, πολιτικὴν περινοίαν καὶ χαρμητῆρος εὐστάθειαν. Εἰς αὐτὸν κατὰ μέγα μέρος ὀφεί-λονται αἱ διοικητικαὶ καὶ ἄλλαι μεταρρυθμίσεις αἱ ἐπ' ἐσχάτων παρ' ἡμῖν εἰσαχθεῖσαι. Ὑπολειπόμενος ὁ Ἀαλῆς τοῦ μὲν Ρεσχίδ κατὰ τὸ πολυμήχανον καὶ τολμηρόν, τοῦ δὲ Φουὰδ κατὰ τὸ δξύ-νον καὶ δραστήριον, ὑπερεῖχεν ἀμφοτέρων κατὰ τὴν βαθύτητα καὶ περινοίαν καὶ ἀπετελεῖ σὺν αὐτοῖς τὴν τριάδα τῶν κατὰ τὸν αἰῶνα τούτου μεγάλων πολιτικῶν τῆς Τουρκίας ἀνδρῶν.

Ἀντὶ τοῦ ἀποβιώσαντος Ἀαλῆ Πασσᾶ διωρίσθη Μ. Βεζύρης ἡ Α. Ὑψ ὁ τέως ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργὸς Μεχμέτ Νεδίμ Πασ-σᾶς. Ἡ Α. Ὑψ. πρὸ δεκαπενταετίας ἦν Γ. Διοικητὴς Σμύρνης.
(Ἐκ τῆς ἐφημ. « Πρόσδος »).

Η ΞΑΝΘΗ

καὶ ἡ ὑπὲρ τῶν παιδῶν ἐνδελχῆς μέριμνα.

Ἡ Ξάνθη εἶνε Θρακικὴ πόλις ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Γένιτζε Καραάσου, ἔδρα ἀρχιεπισκοπικῆ καὶ κέντρον τῆς ἐν τῇ περιφερείᾳ ταύτῃ τε-λουμένης πλουσίας ἐμπορίας τῶν ὀνομαστοτέρων τῆς Τουρκίας καπνῶν.

Τὸ κλίμα τῆς Ξάνθης εἶνε εὐκραέστατον, διατηρουμένης μέ-σης θερμοκρασίας 12—14° ἑκατονταβάθμου, ἡ δὲ ἀποψις αὐτῆς γοητευτικῆ. Πρὸς δυσμὰς εἰς ἀπόστασιν 12 περίπου χι-λιομέτρων ρεεὶ διὰ πολλῶν ἐλιγμῶν ὁ Νέστος (Καραάσου), φυ-σικὸν ἕριον μετὰξὺ Θρακίας καὶ Μακεδονίας, ἔχων πλάτος μὲν ἀπὸ 150—3000 γαλ. μέτρων κατὰ μέρη καὶ ἀναλόγως τῶν ἐποχῶν τοῦ ἔτους, βάθος δὲ ἀπὸ 2—6 καὶ ταχύτητα ροῆς, κατὰ μέσον τοῦ ρεύματος, 2 1/2 ὡς ἔγγιστα γαλ. μέτρα κατὰ δευτερόλεπτον.

Ἡ πόλις Ξάνθη, τῆς ὁποίας τὴν εἴσοδον ὠραΐζουσι πλούσιαι νεόδμητοι οἰκοδομαί, ἀριθμεῖ περὶ τὰς δέκα χιλιάδας κατοίκων, οἱ ὅποιοι πάντες ἀσχολοῦνται εἰς τὴν ἐμπορίαν τῶν καπνῶν, ὧν ἡ κατ' ἔτος ἐξαγωγή ὑπερβαίνει τὸ πρὸς ἄλλο ἑκατομμυ-ρίων ὀκάδων.

Οἱ κάτοικοι τῆς Ξάνθης, φιλοπάτριδες, νοήμονες καὶ φιλο-μαθεῖς, ἀνέπτυξαν ἀπὸ τινῶν ἰδίως ἐπὶν μέγιστον πρὸς τὴν πρό-σδον ζῆλον, ἀνεπτότως καταγινόμενοι εἰς τὴν ἠθικὴν προαγωγὴν καὶ βελτίωσιν τῶν κοινῶν καὶ προθύμως ἐπαρκοῦντες εἰς τὰς ὑλικὰς τοῦ τόπου ἀνάγκας τὴν διανοητικὴν καὶ ἠθικὴν πρὸ πάν-των μόρφωσιν τῶν ἑαυτῶν τέκνων περὶ πλείστου ποιούμενοι, συντηροῦσιν ἀξιόλογα ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα, δύο μὲν σχο-λὰς τῶν ἀρρένων, μίαν ἑλληνικὴν καὶ μίαν ἀλληλοδιδασκτικὴν, δύο δὲ τῶν θηλέων ὁμοίας· αἱ εἰρημναὶ σχολαί, ὑπὸ τὴν ἐνδε-λεχῆ μέριμναν καὶ ἐποπτεῖαν ἐφορευτικῆς ἐπι τοῦτοῦ ἐπιτροπῆς καὶ ὑπὸ τὸν ἀνάκτατον τῶν διδασκόντων ζῆλον, ἀποφέρουσι κατ' ἔτος ἀγλαστάτους καρπούς, δικαιοῦντας πᾶσαν προσδοκίαν καὶ θυσίαν τοῦ κοινού· οὕτω τὸ εὐάρεστον ἀποτέλεσμα τῶν δημοσίων ἐξε-τάσεων καὶ κατὰ τὸ ἤδη λήξαν σχολικὸν ἔτος ὑπερπλήρωσε τὰς εὐχὰς πάντων καὶ ἐπεσπάσατο τὸν δίκαιον αὐτῶν θαυμασμὸν καὶ ἔπαινον ὑπὲρ τῶν πάντων φιλοτίμων καὶ εὐπαιδευτῶν λειτουργῶν τῶν Μουσῶν κ. κ. Παν. Ἀδαμαντίδου ἑλληνοδιδασκάλου, Εὐθυμίου Καραμέρου, ἀλληλοδιδάκτου, ὡς καὶ τῆς ἀρτι παρατηθείσης συ-νετῆς καὶ σώφρονος διευθυντρίας τοῦ παρθεναγωγείου κ. Μαριώ-ρας Ματσουκά. Καὶ ἡ μὲν ἑλληνικὴ σχολὴ καὶ τὸ παρθεναγω-γεῖον—συγκεντρωθέντα ἤδη εἰς πλούσιον καὶ εὐρύχωρον νεόδμη-τον κατάστημα, καταλλήλως διηρημένον· χάριν τοῦ ὁποίου τῇ γενναίᾳ συνδρομῇ τῶν φιλομούσων τούτων κατοίκων ἐδαπανήθη-σαν ὑπὲρ τὰς ἐβδομήκοντα χιλιάδ. γροσίων—πλὴν τῶν προσόδων, τῶν ἐκ τῆς ἐκμισθώσεως οἰκείων κτημάτων καὶ τοῦ τοκισμοῦ ἰδίων χρηματικῶν κεφαλαίων, κέκτηνται καὶ σπουδαίαν ἄλλην ἐκ τοῦ ὑπὲρ αὐτῶν εἰσπραττομένου παρὰ τῶν ἀτμοπλοικῶν πρακτόριων ἐράνου 20 παραδίων ἅρ' ἑκάστου δέματος ἐμπορευμάτων τῆς ἐξα-γωγῆς ἡ δὲ ἀλληλοδιδασκτικὴ τῶν ἀρρένων, ὑπὸ τὸν τίτλον «Μα-

ταίνεως», ἰδρυθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Μιχαὴλ Ματσίνη καὶ συντηρουμένη ἐκ τῆς ἑαυτοῦ περιουσίας, εἶνε ἀθάνατον μνημεῖον ἀγνῆς φιλοπατρίας τοῦ πολυσεβάστου τούτου ἀνδρός, ὅστις καὶ ἀρμοδίαν πρὸς τὸν σκοπὸν οἰκοδομῆν ἤγειρε καὶ μονίμους πόρους αὐτῇ ἐν τῷ μέλλοντι ἐξῆσφάλισεν οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ εὐσεβῶς τὸν παρόντα αὐτοῦ βίον πληρώσας ἐσχάτως, κατέλιπε πλὴν ἱκανῶν ἄλλων χρηματικῶν βοθημάτων ὑπὲρ πολλῶν ἀγαθοεργῶν πράξεων καὶ ποσὸν 3000 ὀβ. λιρῶν εἰς ἀπάσας ἐν γένει τὰς σχολάς.

Ἦδη τὴν μετ' ἀκραίφνου φιλοπατρίας καὶ ἀπαραμιλλοῦ ζήλου ἐπιτελέσασαν τὰ ἑαυτῆς καθήκοντα πρῶην ἐφορευτικὴν ἐπιτροπὴν διεδέξατο τελευταίως, ὑπὸ τὴν προεδρείαν πάντοτε τοῦ Θεοπεσίου ἱεράρχου Ἀγίου Ἐάνθης Κυρίου Ἰλαρίωνος, ἑτέρα πενταμελὴς ἐκ τῶν τὰ πρῶτα φερόντων ἀξιότιμων πολιτῶν κ. κ. Παν. Στάλλογλου, Βασ. Ματσίνη, Γεωρ. Μουράτη, Γεωρ. Τασούδη καὶ τοῦ εὐγενούς φιλέλληγος Λουκά Ι. Ἰσάαντορος, αὐστριακοῦ ἀμπολοϊκοῦ πράκτορος, ᾧ μεγίστη ὀφείλεται εὐγνωμοσύνη διὰ τὰς ἀνέκαθεν σπουδαίας καὶ παντοίας πρὸς τὸ κοινὸν ὑπηρεσίας αὐτοῦ, οὐσιωδῶς συντελέσαντος εἰς τὴν ὑποστήριξιν καὶ μονιμοποίησιν τῶν ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων καὶ προθύμως ἀναδεξαμένου τὴν ἐσχάτοτε εἰσπραξίν τοῦ προμηθηθέντος ὑπὲρ αὐτῶν ἐράνου. Ἡ ἐνεστώσα ἐφορία, τῆς ὁποίας τὰ μέλη, ὡς ἐκ τῆς κοινωνικῆς αὐτῶν θέσεως, τῆς ἠθικῆς ἐπιρροῆς καὶ τοῦ πρὸς τὴν παιδείαν ἔρωτος, ὑπόσχονται ἐκ τῶν προτέρων τῆ πατριδὶ τὰ βέλτιστα, ἀρξαμένη τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς διὰ τακτικῶν συνεδριάσεων, σκέπτεται, ὡς πληροφοροῦμεθα, πρῶτον μὲν νὰ ἰδρῦσῃ καὶ νέαν ἀλληλοδιδασκικὴν, μὴ ἐπαρκούσης μιᾶς μόνης, δεύτερον δὲ ν' ἀποστείλῃ, κοινῇ δαπάνῃ, εἰς ἀνώτερα ἐκπαιδευτήρια τὸν ἐν ταῖς δημοσίαις ἐξετάσεις ἀριστεύοντα ἐκ τῶν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἀπολυθέντων τῆς ἑλληνικῆς Σχολῆς μαθητῶν, τρίτον ν' αὐξήσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν διδασκόντων, ὅποτε ἐφικτῆ καθίσταται καὶ τελειότερα τις ἐνταῦθα παιδεύσεις, τέταρτον νὰ διορίσῃ κηδεμόνα ἢ παιδονόμον, ἐπιτετραμμένον τὴν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῶν Σχολῶν ἐποπτεῖαν τῶν μαθητῶν καὶ συλλήβδην νὰ ἐπιφέρῃ πᾶσαν δυνατὴν βελτίωσιν εἰς τὰ κοινά· οὐδόλως δὲ ἀμφισβάλλομεν ὅτι ὑπὸ σπουδαιοτάτην ἔποψιν θὰ λάβῃ καί, πρῶτον μὲν τὴν μονιμότητα τῶν διδασκάλων, ἧς ἄνευ πάντες οἱ ἀγῶνες μηδενίζονται καὶ ὁ ἱερός αὐτῶν σκοπὸς ματαιοῦται· ἐπειδὴ συνεχῆς προσώπων ἀντικατάστασις συνεπάγεται ἀναγκαίως καὶ ἐπιζήμιον τοῖς μαθηταῖς ἀλλαγὴν συστήματος διδασκαλίας· ἄλλως οἱ νῦν ἀπὸ ἐτῶν ἤδη εὐδοκίμως διδάσκοντες, παρασχόντες ἱκανὰ δείγματα τῆς εὐσυνειδήτου συναισθήσεως καὶ ἐκπληρώσεως τῶν ἑαυτῶν καθηκόντων, ἀπέκτησαν καὶ δικαιώματα ἐπὶ τῆς εὐγνωμοσύνης τοῦ κοινού· δεύτερον δὲ τὴν σύστασιν βιβλιοθήκης ἀναλόγου πρὸς τὰς ἀνάγκας καὶ τὸν βαθμὸν τῆς ἐν ταῖς Σχολαῖς διδομένης παιδείας, ἔλλειψιν τσοσούτω μᾶλλον ἐπαισθητῆν, ὅσα ἢ προσπόρισις ἐνταῦθα οἰοῦδηποτε χρησίμου τοῖς τε διδάσκει καὶ διδασκομένοις βιβλίω ἀποβαίνει πολλάκις δυσχερῆς.

Τὰ ἀνωθι ἀνέγνωμεν ἐν τῷ ὑπ' ἀρ. 824 τοῦ Νεολόγου, τὰ ὅποια ἔλα ἀξιόλογα τῇ ἀληθείᾳ καὶ πολλὴν περιποιούonta τι-

μὴν εἰς τοὺς ὁμογενεῖς Ἑαυθίους· κυρίως ὁμοῦς τέσσαρα εἰσι, τὰ ἐφ' ὧν πρὸ πάντων ἀξίζει νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν ἡμῶν.

α.) ὅτι τὰ ἐκπαιδευτικὰ τῶν Ἑαυθίων καταστήματα κέκηνται καὶ ΣΠΟΥΔΑΙΑΝ ἄλλην πρόδοον ἐκ τοῦ ὑπὲρ αὐτῶν εἰσπραττομένου παρὰ τῶν ἀμπολοϊκῶν πρακτόρων ἐράνου 20 παραδῶν ἀφ' ἑκάστου δέματος ἐμπορευμάτων τῆς ἐξαγωγῆς. Εἰς πόσας πόλεις τὸ εὐκολώτατον τοῦτο μέτρον ἠδύνατο νὰ χορηγῆ μεγάλα ποσὰ ὑπὲρ τῶν σχολείων καὶ μολαταῦτα δυστυχῶς παοαμελεῖται!

β.) δ, καὶ τὸ οὐσιωδέστατον πάντων, ὅτι ἡ ἐνεστώσα τῶν ἐν Ἑάνθῃ ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων ἐφορία σκέπτεται μεταξὺ ἄλλων καὶ τοῦτο: ΝΑ ΔΙΟΡΙΣῆ ΚΗΔΕΜΟΝΑ Ἡ ΠΑΙΔΟΝΟΜΟΝ, ΕΠΙΤΕΤΡΑΜΜΕΝΟΝ ΤΗΝ ΕΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΚΤΟΣ ΤΩΝ ΣΧΟΛΩΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ.— Ὅποσον λαμπρὰ αὐτῇ ἡ σκέψις, ὅποσον λυσιτελής ὁ τοιοῦτος διορισμός! Ὅπόσης εὐχῆς ἔργον ἂν ἦσασαι αἱ κοινότητες ἐλάμβανον ὑπ' ὅψιν τὴν σπουδαίαν ταύτην ἔλλειψιν καὶ προέβαινον εἰς τὸν διορισμὸν οὐχ ἑνὸς ἀλλὰ πλειοτέρων τοιούτων Κηδεμόνων ἢ Παιδονόμων, οἱ ὅποιοι νὰ ὦσιν ἐπιτετραμμένοι πρὸ πάντων τὴν ἐκτὸς τῶν Σχολῶν ἐποπτεῖαν τῶν μαθητῶν! Περὶ τῆς ἐν ταῖς ὁδοῖς ἀνυποφόρου διαγωγῆς τῶν παιδῶν καὶ ἄλλοτε ὁ Μέντωρ (Τομ. Α'. σελ. 147) εἶχε γράψῃ, τῶν ὁποίων ἐκεῖ γραφέντων τὴν ἀνάγνωσιν καὶ αὐθις συνιστῶμεν τοῖς φίλοις ἀναγνώσταις.— Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Σπαρτιάταις ὑπῆρχεν ἐπὶ τούτῳ ἄρχων, Παιδονόμος ὀνομαζόμενος, τοῦ ὁποίου ἔργον ἦτον ἡ τῶν παιδῶν ἀγωγή καὶ ἐπιτήρησις· τὸ ἀξίωμα αὐτοῦ ἐνομιζέτο λίαν ἔντιμον καὶ ἐξελέγετο πάντοτε ἐκ τῶν κρατίστων πολιτῶν. Οὗτος ἐπετήρει καθόλου τοὺς παῖδας καὶ ἐτιμῶρει αὐστηρῶς τοὺς ἀμελεῖς καὶ νωθροὺς, ἐφ' ᾧ ἦσαν παρ' αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Λυκούργου ὄρισμένοι μαστιγοφόροι. Τοὺς δυσηγίους παῖδας ἠδύνατο νὰ φέρῃ ἐνώπιον τῶν ἐφόρων.

γ.) Ὅτι ἄνευ τῆς μονιμότητος τῶν διδασκάλων, τῶν παρασχόντων ἤδη ἱκανὰ δείγματα τῆς εὐδοκίμου διδασκαλίας των, πάντες οἱ ἀγῶνες μηδενίζονται καὶ ὁ ἱερός αὐτῶν σκοπὸς ματαιοῦται, καί

δ.) Ὅτι ἡ ἔλλειψις δημοσίας βιβλιοθήκης ἐν πάσῃ κοινότητι εἶνε ἔλλειψις τὰ μάλα ἐπαισθητῆ.

ΠΕΡΙ ΕΜΠΟΡΙΟΥ.

Ἡ ἐμπορικὴ ἱστορία τῆς Ἑλλάδος δὲν εἶνε ἡ ἐμπορικὴ ἱστορία τοῦ μεγαλείου καὶ τῆς δόξης τῆς.

Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες δὲν ἀνέθετον τὴν εὐκλείαν καὶ τὴν δόξαν εἰς τὸν πλοῦτον, οὔτε ἐθήρευον διὰ τῶν ἐμπορικῶν κερδῶν τὴν εὐδαιμονίαν τῆς ἐπιδεικτικῆς τρυφῆς τῶν Φοινίκων καὶ Καρχηδονίων. Ἡ πατρις, τὰ ἱερά, ἡ ἐλευθερία, ἡ φιλοσοφία, αἱ ἐπιστήμαι, αἱ καλαὶ τέχναι ὑπῆρξαν τ' ἀντικείμενα τῆς λατρείας τῶν ἐμπόρων Ἑλλήνων.

Ἄλλ' ἡ ἐμπορικὴ ἱστορία τῆς Ἑλλάδος εἶνε ἀξία μεγάλης ἐρεύνης καὶ σπουδῆς, τὸ μὲν διὰ νὰ γνωρίσωμεν, ἂν καὶ κατὰ

πόσον συνετέλεσε τὸ ἐμπόριον εἰς τὸ μεγαλεῖον τῆς Ἑλλάδος, τὸ δὲ, διὰ νὰ μάθωμεν ὅποια ὑπῆρξεν ἡ πολιτικὴ καὶ οἰκονομικὴ διεύθυνσις τοῦ ἐμπορίου.

Ἐκ τῆς ἱστορίας συνάγεται ὅτι ἡ κοινωνικὴ ἀποκατάστασις τῶν Αἰγυπτίων καὶ Φοινίκων προηγήθη ἐπὶ αἰῶνας τῆς σταθερᾶς καθιδρύσεως τῶν ἐν Ἑλλάδι κοινωνιῶν. Ὅτε ὁ Κέρκωψ κατέλαβε τὴν χώραν Κρανάϊδα λεγομένην, ἀπ' αὐτοῦ δὲ κληθεῖσαν Κερκροπίαν, ἀπὸ τοῦ Ἐρεχθέως Ἀθήνας, καὶ ἀπὸ τοῦ Ἴωνος Ἰωνίαν—ὅτε ὁ Κάδμος κατέλαβε τὴν Καδμείαν (Βοιωτίαν) καὶ ἔκτισε τὰς Θήβας—ὅτε ὁ Δαναὸς τὸ Ἄργος, καὶ τελευταῖον ὁ Πέλωψ τῆς Φρυγίας τὴν Πελοπόννησον, δὲν εὔρον οὔτε λαοὺς ἀποκατεστημένους, οὔτε πόλεις συνεστημένας. Ταῦτα δὲ, κατὰ τὸ χρονολογικὸν μάρμαρον τῆς Πάρου (νῦν ἰστάμενον ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Ὁξφόρ, καὶ καλούμενον μάρμαρον τοῦ Ἀρουνδέλ, συνέδησαν κατὰ τὸν ἸΣΤ' περὶ τοῦ αἰῶνα π. Χ.

Ἄλλ' ἐπὶ τὸ θέμα. Ἄπασαι αἱ ἑλληνικαὶ πόλεις, ἰδίως αἱ τῶν ἀποικιῶν, ἐκτίσθησαν ἐπὶ παραλίω καὶ παραποταμίω θέσεων, ἵνα συγκοινωνῶσι μὲ τοὺς Λυδοὺς καὶ Φοινίκας, πρωτεύοντας τῆ κεντρικῆ ἐκείνῃ κατὰ τὰς τέχνας καὶ τὸ ἐμπόριον, κατὰ τὸν πλοῦτον καὶ τὴν πολυτέλειαν, καὶ διὰ τοῦτο ἐγένοντο ἐνδοξοί. Τὰ τρία τῶν ἐπτὰ θαυμάτων τοῦ κόσμου ὑπῆρξαν, τὸ μὲν ἐν τῇ Ἐφέσσῳ (ὁ ναὸς τῆς Ἀρτέμιδος), τὸ δὲ ἐν Ἀλικαρνασσῷ (τὸ μνημεῖον τοῦ Μαυσώλου) καὶ τὸ τρίτον ἐν Ρόδῳ (ὁ κολοσσὸς τοῦ Ἥλιου.) Πάμπολλα δημόσια κτίσματα ναῶν, θεάτρων, ἀγορῶν καὶ καλλιτεχνικὰ διακοσμήματα εἶχον αἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν πόλεις.

Ἡ Ἑλλάς, λέγει ὁ Πausanias, δὲν ἔχει πολὺ περισσότερα θαυμαστά ἔργα ἀπὸ τὴν Ἰωνίαν (α).

Ὁ Ὀμηρος, ὁ Ἀνακρέων, ὁ Ἄλκαϊος, ἡ Σαπφώ, ὁ Πιπτακός, ὁ Κλεόβουλος, ὁ Πυθαγόρας, καὶ πλῆθος φιλοσόφων, ρητόρων, ποιητῶν, γεωγράφων, ἱστορικῶν, ἀστρονόμων καὶ μαθηματικῶν ἐγεννήθησαν εἰς τὰς πόλεις ἐκεῖνας, πρὸς δὲ οἱ ζωγράφοι Ἀπελλῆς καὶ ὁ Παράσιος. Συνεπῶς τὸ ἀνθρώπινον γένος ὁμολογεῖ χάριτας.

Ἡ Ἐφεσσὸς ὑπῆρξε τὸ κέντρον τῶν ἐρχομένων ἀπὸ τῶν ἐνδοτέρων τῆς Λυδίας καὶ Ἀσίας, καὶ τῶν ἀπερχομένων εἰς τοὺς τόπους τοὺτους ἀπὸ τὰς ἑλλήνων νήσους καὶ ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα. Εἶχε καλὸν λιμένα καὶ νεώρια. Ἡ Σελευσοῖα λίμνη αὐτῆς ἔδιδεν ἀξιολόγους προσόδους. Τὸ ἐμπόριον τῶν Ἀσιατικῶν καὶ Εὐρωπαϊκῶν προϊόντων τῆς ἐποχῆς ἐκεῖνης ἐνεργεῖτο κατὰ μέγα μέρος διὰ τῆς Ἐφέσσου (β). Ὁ ἐν αὐτῇ ναὸς τῆς Ἀρτέμιδος κατέστη τὸ ἄσυλον τῆς διαφυλάξεως, ἡ μεγίστη τράπεζα τῆς παρακαταθέσεως τῶν χρημάτων καὶ πολυτίμων πραγμάτων τῶν πλουσίων ἀνδρῶν πολλῶν τόπων. Πλήθη τῶν Ἰόνων συνήρχοντο εἰς τὴν Ἐφεσσὸν διὰ τὴν πανήγυριν τῶν Πανωνίων (γ).

(α) Τὰ μὲν δὴ ἐν Ἰωνίᾳ θαύματα πολλά τε, καὶ οὐ πολλῶν τινῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι ἀποδεδόντά ἐστι. (Paus. βιβλ. Ζ'. Κ. 5.)

(β) Ἐμπόριον οὐσα μέγιστον τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν τὴν ἐντὸς τοῦ Ταύρου (Στραβ. 642.)

(γ) Πανήγυρις δὲ συνελεῖται κατ' ἔτος. Ἐθεῖ δὲ τινι οἱ νέοι φιλοκαλοῦσι μάλιστα, περὶ τὰς ἐνταῦθα εὐωχίας λαμπρυνόμενοι, (Στραβ. 646.)

Ἡ ΣΜΥΡΝΗ, Ἐφεσσὸς κατὰ πρῶτον ὀνομασθεῖσα, ἔκειτο εἰς τὴν καταλληλοτέραν διὰ τὸ ἐμπόριον τῆς Ἀσίας καὶ Εὐρώπης θέσιν, ἐπὶ τῆς ἀκτῆς εὐρυχωροτάτου λιμένος. Ἡδοκίμησε καὶ προώδευσε. Οἱ Κολοφῶνιοι ἀπέβαλον ἀπὸ τῆς Σμύρνης τοὺς Αἰολεῖς, καὶ κατέστησαν αὐτὴν Ἰωνικὴν πόλιν ὁ πρῶτος τῶν ἐκ τῆς Ἀσίας Ἰόνων νικῆσας εἰς τὰ Ὀλύμπια τῆς Πελοποννήσου ὑπῆρξεν ὁ Σμυρναῖος Ὀνομαστός (δ). Οἱ Λυδοὶ πολλάκις ἐπολέμησαν καὶ ἔδραψαν τὴν Σμύρνην, ἐν δὲ τῷ Ζ' αἰῶνι π. Χ. ὁ πατήρ τοῦ Κροίσου, ὁ βασιλεὺς Ἀλιάττης ἐκυρίευσεν καὶ ἔδραψε τὴν Σμύρνην, ὥστε οἱ Σμυρναῖοι ἐπὶ 400 ἔτη ἔζων διαμερισμένοι εἰς κόμας (ε).

Ἡ νέα Σμύρνη ὑπὸ τοῦ Ἀντιγόνου κτισθεῖσα (ς) κατεστάθη ἐμπορικωτάτη, διεκοσμήθη λαμπρῶς, καὶ ὑπερέβαλε πάσας τὰς πόλεις τῆς Ἰωνίας.

Ἄλλ' ἐπὶ τὸ ἐμπόριον τὸν λόγον φέροντες εὐχαριστούμεθα νὰ μνημονεύσωμεν τὸν Ἀριστοτέλην, καθ' ὃν ἡ ἀνταλλαγή, ἣν οἱ ἄνθρωποι πράττουσι δίδοντας καὶ λαμβάνοντας τὸ πρὸς ἰδίαν αὐτῶν χρῆσιν ἐπιζητούμενον πρᾶγμα, εἶνε κυρίως ἡ μεταβλητικὴ χρῆσις τῶν πραγμάτων. Ὑστερον δὲ διὰ τῆς πληθῆσος τῶν κατοίκων καὶ τῆς χρήσεως τοῦ νομισμάτος, ἀνεφάνη ἐν εἶδος χρηματιστικῆς τὸ ἐμπορικὸν ἐπάγγελμα, οὗ τινος ὁ πρῶτος καὶ κύριος σκοπὸς ὑπῆρξε τὸ χρηματικὸν κέρδος.

Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν τὸ ἐμπόριον ἦτον ἀπλοῦν, τοῦ καιροῦ δὲ προϊόντος κατέστη τέχνη, διὰ τῆς πρακτικῆς σχηματιζομένη καὶ πάντοτε ἀφορώσα πῶθεν καὶ ποῦ ἐπιτύχη πλεοτέρα χρηματικῶν

(δ) Τρίτη Ὀλυμπιάδι καὶ εἰκοστῇ πυγμῆς ἄθλα ἀπέδωσαν. Ὀνομαστός δὲ ἐνίκησεν ἐκ Σμύρνης. (Paus. βιβλ. Ε'. Κ. 8.)

(ε) Λυδοὺν δὲ κατασπασάντων τὴν Σμύρνην περὶ 400 ἔτη διέτελεσεν οἰκουμένη κωμηδόν. (Στραβ. 646.)

(ς) Ὁ Πausanias καὶ ὁ ρήτωρ Ἀριστείδης ἀναφέρουσι τὸν Ἀλέξανδρον ὡς οἰκιστὴν τῆς Σμύρνης· ἀφοῦ ἡ πόλις αὐτὴ κατεσκάφη ὑπὸ τῶν Λυδῶν, δὲν ἀνηγέρθη καὶ δὲν συνοικίσθη πλέον οὔτε ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Κροίσου, οὔτε ἐπὶ τῆς Περσικῆς δυναστείας, οὔτε ἐν τοῖς χρόνοις τῆς ἐλευθερώσεως τῆς Ἰωνίας μετὰ τὰς νίκας καὶ τὴν συνθήκην τοῦ Κίμωνος.

Ὁ μέγας Ἀλεξάνδρος ἰδὼν τὰ προτερήματα τῆς θέσεως τῆς παλαιᾶς Σμύρνης συνεβούλευε τοὺς Σμυρναῖους νὰ ἀνεγειρῶσι τὴν Σμύρνην καὶ νὰ συνοικίσωσιν. Ἐρωτησάντων δὲ περὶ τούτου τῶν Σμυρναίων τὸ ἐν Κολοφῶνι Μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος Κλάρου, ἀντήχησε τὸ Μαντεῖον τοῦτο τὴν φωνὴν τοῦ Ἀλεξάνδρου εἰπόν· «Τρισμάκαρες ἐκεῖνοι καὶ τετράκις ἄνδρες ἔσονται, οἱ Πάγον οἰκήσουσι πέραν ἱεροῦ Μέλῃτος.»

Ἡ ἀπόφασις λοιπὸν τῆς ἀνεγέρσεως τῆς Σμύρνης ἐγένετο ὑπὸ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου, καὶ μετὰ τὸν χρησὸν τοῦ Κλαρίου Ἀπόλλωνος ἤρξατο ὁ συνοικισμὸς.

Ὁ Ἀντίγονος δὲ καὶ ὁ Λυσίμαχος μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ Ἀλεξάνδρου ἔκτισαν τὴν πόλιν, ὡς λέγει ὁ Στράβων, ἥτις ἐτελειώθη καὶ ἐκόσμησαν αὐτήν. «Λυδοὺν δὲ κατασπασάντων τὴν Σμύρνην, περὶ 400 ἔτη διέτελεσεν οἰκουμένη κωμηδόν. Εἶτα ἀνηγείρεν αὐτὴν Ἀντίγονος καὶ μετὰ ταῦτα Λυσίμαχος, καὶ νῦν ἐστὶ καλλίστη πασῶν. Ἔστι δ' ἡ ρυμοτομία διάφορος ἐπ' εὐθειῶν εἰς δύναμιν, καὶ αἱ ὁδοὶ λιθόστρωτοι, στοαὶ τε μεγάλαι τετράγωνοι, ἐπίπεδοι καὶ ὑπερῶοι. Ἔστι δὲ καὶ βιβλιοθήκη, καὶ τὸ Ὀμηρεῖον, στοὰ τετράγωνος, ἔχουσα νεῶν Ὀμήρου καὶ ἔξωκον.» (Στραβ. 646.)

κέρδη. Το εμπόριον και η εμπορική τέχνη ἀνέχουσιν εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς προόδου τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τῶν γνώσεων τῶν κοινοῶν, καὶ τῶν σχέσεων τῶν διαφόρων τόπων καὶ ἐθνῶν.

Ἡ ἱστορία τοῦ ἐμπορίου εἶνε ἡ διήγησις τῆς κατὰ διαφόρους ἐποχὰς καταστάσεως αὐτοῦ· ἀλλ' ἡ εἰδικὴ αὕτη ἱστορία ἔχει ἄμεσον σχέσιν πρὸς τὰ ἐκτιθέμενα ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους. Ἀφοῦ δέ, κατ' αὐτόν, διάφορα ὑπῆρξαν περὶ ἐμπορίου νομοθετικὰ καὶ πολιτικὰ συστήματα, ἀφ' οὗ διάφοροι καὶ πολλοὶ γινώμι προσήχθησαν εἰς συζήτησιν περὶ ἐμπορίου, φρονῶ δτι ἡ ἱστορία αὐτοῦ

πρέπει νὰ ᾖ ἀκριβὴς διὰ νὰ προκύψῃ ἡ πειραματικὴ τῆς θεωρίας ἀπόδειξις καὶ ὑποστήριξις.

Τοιαύτην ἐνοῶν τὴν σφαῖραν τῆς ἐμπορικῆς ἱστορίας καὶ τοιοῦτον θέλω ἀκολουθῆσαι· σύστημα, εἰς τὰς περὶ τοῦ ἐμπορίου ἐφεξῆς διατριβάς μου.

Ὁ ἐντιμος πρόεδρος τοῦ Συλλόγου ὁ Ἑλικῶν ἐν Σμύρῃ, κ. Α. Δ. Πιζάρου, παρακαλεῖται νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς παρούσης διατριβῆς, εἰς μίαν τῶν προσεχῶν συνεδριάσεων τοῦ ἐντίμου σώματος, ὡς ἐλάχιστον τεκμήριον ὑπολήψεως καὶ σεβασμοῦ.

Κωνσ. Ι. Ξάνθης, ἐπίτιμον μέλος.

Ο ΔΕΡΚΩΝ ΝΕΟΦΥΤΟΣ.

Ὁ Μητροπολίτης Δέρκων Νεόφυτος, τὴν πατρίδα Ἡπειρώτης, ἐγεννήθη περὶ τὰ 1820 ἐν χωρίῳ Σταυροσκιάδων τῆς Παλαιᾶς Πωγωνιανῆς. Φοιτηθεὶς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ εἰς Μεσολόγγιον κατὰ τὰ 1828, ἔμεινε παρὰ τῆς χήρας Μητρὸς αὐτοῦ Σουλτάνῃ μέχρι τοῦ 1829, ὅποτε παρέλαθεν αὐτὸν ὁ τότε ἀρχιερεὺς Δρυϊνουπόλεως κύριος Ἰωακείμ ὁ Χίος, ὁ μετὰ ταῦτα Ἰωαννίνων, ἀκολούθως Κυζίκου καὶ τέλος Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ὅστις ἐχειροτόνησεν αὐτὸν Διάκονον κατὰ τὰ 1838 εἰς Ἰωάννινα ἐν τῇ ἱερᾷ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου. Κατὰ δὲ τὸ ἔτος 1842 ἔλας ἀγγράμματος ὧν ἀπέβλεπεν εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπὸ Κωνσταντινῶν χάριν σπουδῆς. Κατὰ δὲ τὸ 1844 μετεκλήθη παρὰ τοῦ Γέροντος αὐτοῦ καὶ εἰσῆχθη εἰς τὴν ἐν Χάλκῃ Θεολογικὴν Σχολήν, ἐν ᾗ διεκπεραιώσας τὴν σειράν τῶν μαθημάτων ἐξῆλθε τελειοδιδάκτος μετὰ τοῦ τακτικοῦ διπλώματος κατὰ τὸ 1849ον ἔτος. Ἀπεστάλη δὲ παρὰ τῆς τοῦ Χ. Μ. Ἐκκλησίας ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Δρύστρας ἐξαρχικῶς. Ἐκείθεν ἐπανελθὼν ἀπεστάλη εἰς Κόζικον παρὰ τοῦ Γέροντος αὐτοῦ, διαμείνας ἐκεῖσε ὡς ἐπίτροπος Ἀρχιερατικῶς μέχρι μεσοῦντος τοῦ 1855, ὅποτε Πατριαρχεῦντος Κυρίλλου τοῦ ἀπὸ Ἀμασειᾶς προσεκλήθη εἰς Κωνσταντινῶν ὡς Μέγας Πρωτοσύγκελλος. Κατὰ δὲ τὸ 1856 μεσοῦντος Ἀπριλίου προεβιβάσθη εἰς τὸν θρόνον τῆς Μητροπόλεως Χίου. Φθίνοντος δὲ τοῦ 1860ου ἔτους μετέθεσεν αὐτὸν ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία, πατριαρχεῦντος τοῦ Γέροντος τοῦ Κυρίου Ἰωακείμ, εἰς τὴν Μητρόπολιν Κασσανδρείας. Κατὰ τὸ 1864ον ἐπὶ τῆς Πατριαρχείας Σωφρονίου τοῦ ἀπὸ Ἀμασειᾶς προσεκλήθη εἰς Κωνσταντινῶν ὡς μέλος Συνοδικόν· κατὰ δὲ τὸ 1865ον μεσοῦντος Μαρτίου προεβιβάσθη εἰς τὸν θρόνον τῆς Μητροπόλεως Δέρκων. Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος 1870 ἐξελέγη Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας ἀπὸ τε τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ τοῦ

Ο ΔΕΡΚΩΝ ΝΕΟΦΥΤΟΣ.

δικούσαν καὶ μηδὲ φαντασθεῖσάν ποτε τὸ παράπαν ἀναβῆναι τὸν περίπυστον θρόνον τῶν Κυρίλλων καὶ Ἀθανασίων, ἅμα δὲ καὶ βαθέως συγκινηθέντος τὴν ψυχὴν ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς περὶ ἐμοῦ καὶ χριστιανικοῖς αἰσθήμασι καὶ φρονήμασι τοῦ ὀρθοδόξου αὐτόθι πληρώματος, ἐφ' οἷς καὶ εὐγνωμονῶν ἐγκαρδίως ἀδυνατῶ διὰ λόγων παραστήσαι τὰς εὐχαριστίας μου· χεῖρας δὲ αἴρων ὑπὲρ αὐτοῦ οὐ παύσομαι ἐν ταῖς πρὸς Θεὸν ταπειναῖς μου δεήσεσι. Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὴν γενομένην μοι κλήσιν εἰς τὴν τοῦ ἀγιωτάτου τούτου θρόνου διαδοχὴν, εἰς ἣν καὶ ἡ υἱικὴ Αὐτῆς ἀγάπη ὑπὸ διαθέσεως εὐμενοῦς καὶ ἐπ' ἐλπίσι χρησταῖς προτρέπει με, ταύτην ἐγὼ θεωρῶν οὐ μόνον ἀνωτέραν τῶν δυνάμεών μου,

θρόνου ἐκείνου, λαθὼν ἕξ χιλιάδας ψήφους. Ἀλλὰ μὴ θεωρῶν ἑαυτὸν ἱκανὸν ἀπέστειλε πρὸς τὰς ἐκεῖσε Κοινωνότητας γράμμα, δι' οὗ ἐπιπροσέφερε αὐτοῖς τοὺς λόγους τῆς ἀποποιήσεως αὐτοῦ. Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος γράμμα ἔχει ὡς ἐφεξῆς.

Τῷ Εὐγενεστάτῳ Κυρίῳ Σ. Κωνσταντινίδῃ Προέδρῳ τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἑλληνοαιγυπτιακῆς Κοινοτήτος, κτλ. κτλ.

Εὐγενεστάτε! ἀπὸ τοῦ σταλέντος μοι περιποθήτου γράμματός της καὶ ἀπὸ τοῦ ἐσωκλειστοῦ ἀντιγράφου τῆς πρὸς τὴν Αὐτοῦ Θειοτάτην Παναγιώτητα ἀναφορᾶς τῶν ἐντίμων ἐφορευτικῶν ἐπιτροπῶν εἰδοποιήθη τὴν γενομένην ἐπὶ τοῦ ταπεινοῦ ἀτόμου μου ἐκλογὴν τοῦ τε κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ τοῦ ἀγιωτάτου αὐτοῦ Πατριαρχικοῦ θρόνου εἰς τὴν τούτου διαδοχὴν. Ἡ εἶδησις αὕτη, ὡς ἦν ἐπόμενον πολυλαχῶς διέθετο τὸν τε νοῦν καὶ τὴν καρδίαν μου, ἅμα μὲν διαπορευόμενον πόθεν ἄρα ὁ εὐαγῆς οὗτος κλήρος καὶ ὁ Ὀρθόδοξος λαὸς μηδέποτε τῶν κατ' ἐμὲ πείραν λαθῶν, εἴτε ἀμέσως καὶ προσωπικῶς εἴτε ἐμμέσως, προήχθη μεταξὺ τοσοῦτων Ἱεραρχῶν αὐτόθι τε καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς θρόνοις διαπρεπόντων προτιμῆσαι καὶ προσέσθαι τὴν ἐμὴν ἐλαχιστότητα, καὶ τοι τὸ φιλήσυχον καὶ μετρίφρον ἐπι-

ἀλλὰ καὶ ἀντικειμένην πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ βίου μου, οὐδόλως δύναιμαι ἀποδεχθῆναι, ἀλλ' ἀποποιῶμαι τέλεον οὐχ' ὅπως συνειδῶς τὴν ἐμὴν ἀσθένειαν μὴ ἱκανοῦσαν πρὸς τὸ μέγα καὶ βαρὺ φορτίον μῆτε θαρροῦσαν μετὰ τοσοῦτον σάλον κατορθώσασθαι τὴν ποθουμένην γαλήνην ἧς χρῆζει ὁ πολυπαθὴς οὗτος θρόνος, ἀλλὰ καὶ μὴ ἀνεχόμενος στερηθῆναι τοῦ ἀγαπητοῦ μοι ποιμνίου, τοῦ παρὰ Θεοῦ ἐμπιστευθέντος μοι, μεθ' οὗ εὐχομαι καὶ ἐπιποθῶ συζῆσαι διὰ βίου, ἄλλως τε καὶ αἴτιαν ἔχων προφανεστέραν καὶ ἀναπόφευκτον τὸ ἀκατάλληλον τοῦ τῆς Αἰγύπτου κλίματος πρὸς τὴν κατάστασιν τῆς υγείας μου. Τοῦτο σπεύδω γνωστοποιῆσαι θετικῶς τε καὶ ὀριστικῶς τῇ τε περιποθητῇ μοι Εὐγενείᾳ Τῆς καὶ δι' αὐτῆς ταῖς ἐντίμοις ἐφορευτικαῖς ἐπιτροπαῖς καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσιν αὐτότε χριστιανοῖς, εὐχόμενος ἐκ μέσης ψυχῆς ὅπως ὁ δοτὴρ τῶν φώτων ἀναδείξῃ τὸν ἐπαξίως ποιμανοῦντα τὸν εὐσεβῆ καὶ ὀρθόδοξον ἐκείνον λαὸν πρὸς δόξαν τῆς ἀγίας αὐτοῦ Ἐκκλησίας. Περαιῶν εὐχαριστῶν αὐτῇ διὰ τὰ εἰλικρινῆ πρὸς ἐμὲ αἰσθήματα καὶ ἀποδίδωμ αὐτῇ ἀπὸ καρδίας τὸν ὀφειλόμενον ἔπαινον διὰ τὴν Χριστιανικὴν αὐτῆς προθυμίαν ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τοῦ ἀγιωτάτου αὐτοῦ Πατριαρχικοῦ ἀποστολικοῦ θρόνου.

Τῇ 3 Μαρτίου 1870 Κωνσταντινουπόλει.

Ἄφ' ἧς δὲ ἐποχῆς ἐξῆλθε τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς ἐξεφώνησε πολλοὺς λόγους ἐν τῇ Κυζίκῳ καὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις αὐτοῦ. Δὲν νομίζομεν ὅμως ὅτι διεφύλαξεν αὐτοὺς διὰ τὸν λόγον ὅτι ἔχων τινὰ εὐχέριαν ὠμίλει πάντοτε προχειρῶς, σκοπὸν ἔχων τὴν διδασκαλίαν καὶ οὐχὶ τὴν ἐπίδειξιν· ὡς ἐκ τούτου δὲ φρονοῦμεν ὅτι ὀλίγους τινὰς γραφῇ διεφύλαξεν

ΠΕΡΙ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ.

Τὸ ἐμπόριον τοῦ πετρελαίου ἔλαβε μεγίστην ἐπέκτασιν, καὶ ἐν τούτοις ὀλίγιστοι γινώσκουσι τὰ κατ' αὐτό. Ἴδου τί περὶ τούτου ἀναγινώσκωμεν ἐν τῷ Ἡμερολόγιῳ τοῦ Καναδᾶ τοῦ 1871.

«Τὸ πετρέλαιον ἐξάγεται ἐν τῷ μέσημβρινῷ μέρει τῆς Ἐπαρχίας Ὀντάριο. Ἡ παραγωγὴ αὐτοῦ εἶνε μεγίστη καὶ φαίνεται ἀνεξάντλητος. Τὰ πρῶτα φρέατα ἀνωρύχθησαν ἐν Oil Springs ἐν τῇ κομητείᾳ Λάμβτον, τῷ 1862. Κατὰ μάρτιον τοῦ 1863 ἐξήγαγον πλείονα τῶν 4,000 γαλλονίων (15, 140, 000 λίτρας). Ἀνεκάλυψαν τὸ μεταλλικὸν τοῦτο ὑγρὸν καὶ εἰς τὰ ἕτερα μέρη.

»Κυρίως πετρέλαιον ἐξάγεται ἐν Bothwell, κομητείᾳ Κέντ, ἐν Πετόλια, κομητείᾳ Λάμβτον. Τῷ 1867 ἀνώρυξαν μετὰ μεγάλης ἐπιτυχίας 130 φρέατα, ἀπέστειλαν 120,000 βαρέλια καὶ ἀπεθήκευσαν διὰ τὴν μέλλουσαν χρῆσιν 200,000 βαρέλιων. Τῷ 1868 παρήγοντο καθ' ἑβδομάδα περὶ τὰς 4,000 βαρέλια, ἤτοι 200,000 κατ' ἔτος.

»Τὸ πετρέλαιον τοῦτο κατὰ πρῶτον εἰσῆγετο δυσκόλως εἰς τὰς εὐρωπαϊκὰς ἀγορὰς ἕνεκα τῆς ἀποφορᾶς του· ἀντ' αὐτοῦ δ' ἐπρωτίματὸ τὸ ἀμερικανικόν, ὡς ἐκ τοῦ ὁποῦ ταχέως εὗρον τρόπον τοῦ καθαρῖζειν τὸ πετρέλαιον τοῦ Καναδᾶ. Ἐπειδὴ δὲ φωτίζει κάλλιον

τοῦ ἀμερικανικοῦ, καὶ ἀπ' ἐτέρου εἶνε ἤττον ἐκείνου εὐφλόγιστον, προσδοκᾶται μελλῶν αὐτοῦ ἐπέκτασις».

Εἰς τὰ ἀνωτέρω προστίθησιν ἡ «Σφαῖρα τοῦ Λονδίνου» ὅτι ἡ πρὸς ἐξαγωγὴν τοῦ πετρελαίου δαπάνη εἶνε ἀσήμαντος παραβολομένη πρὸς τὰς χρηματικὰς δαπάνας καὶ τὰς ἀνθρωπίνους θυσίας, αἵτινες καταβάλλονται διὰ τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ χρυσοῦ καὶ τῶν πολυτίμων λίθων, ὧν ἡ πώλησις δὲν καλύπτει πάντοτε τὰς δαπάνας. Διὰ τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ πετρελαίου ἀπαιτοῦνται ὀλίγαι μόνον ἑκατοστὸς λίρῶν στερλινῶν. Ἄπαξ τοῦ πετρελαίου ἀνακαλυπτομένου, τὰ μόνα πρὸς ἐξαγωγὴν αὐτοῦ ἀπαιτούμενα ἐξοδα εἶνε τὸ νὰ ἐξάγεται ὡς ἐξάγεται τὸ ὕδωρ ἐκ φρέατος. Πραγματικῶς, τὸ ὑγρὸν τοῦτο πολλακίς ἀναβρῦει μετὰ τοσαύτης ἐντάσεως, ὥστε ἅμα ὡς ἀνορυχθῆ τὸ φρέαρ, ἐν μιᾷ στιγμῇ ἀναπηδᾷ ἐξ αὐτοῦ μεθ' ὀρμῆς τοσαύτης, ὥστε καταπλημμυρεῖ τὰ πέριξ.

Τὸ περιεργότερον εἶνε ὅτι τὸ πετρέλαιον ἀνακαλύπτεται πάντοτε ἐγγύτατα τοῦ πλωτοῦ ποταμοῦ Σαῖν Κλαίρ, μετὰ τῶν λιμνῶν Χουρῶν καὶ Ἐριέ, ὅπερ μεγάλως διευκολύνει τὴν ἐξαγωγὴν αὐτοῦ. Εὐρίσκεται ἐν τῇ κέντρῳ τῶν σιδηροδρόμων, καὶ δι' ὀχητῶν μεταφέρεται ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τῶν φρεάτων εἰς τὸν σιδηροδρόμον, αἱ δ' ἀμαξοστοιχίαι λαμβάνουσι τὸ πετρέλαιον ὡς ἀλλαχρὺ λαμβάνουσι τὸ ὕδωρ. (Νεολόγος).

ΙΝΔΙΚΗ ΟΡΧΗΣΙΣ.

Ἡ σοφρότης τῶν αὐτοχθόνων Ἰνδῶν δὲν συγχωρεῖ αὐτοῖς τὴν ἔρχησιν· ἀλλ' ὅταν ἐπιθυμήσωσι τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἀναψύξεως, ὑποχρεοῦσι νεάνιδας ἅς πληρόνουσι 500—1000 ρούπια τὴν ἐσπέραν. Οἱ δὲ λαμπροὶ καὶ φαινοὶ οὔτοι ἀστέρεις εὐρίσκονται ἰδίως ἐν ταῖς αὐλαῖς τῶν ἡγεμόνων τῶν Βορείων Ἰνδιῶν, ἔθνα συνήθως δίδονται τοιαῦται ὀρχήσεις. Αἱ κόραι αὗται, ὧν ἡ ἡλικία φθάνει ἀπὸ τοῦ εἰκοστοῦ μέχρι τοῦ τριακοστοῦ ἔτους, εἰσι συνήθως σμικραὶ τὸ ἀνάστημα, ἀλλ' ὠραῖαι τὸ πρόσωπον καὶ εὐπλαστοὶ τὰ μέλη. Ἡ ἐνδυμασία αὐτῶν συνίσταται ἐξ εὐρέων μεταξωτῶν ἀναξυρίδων, ἐκ λευκοῦ φόρεματος, ὁμοιάζοντος μετὰ τὴν παρ' ἡμῖν φουστάνελλαν καὶ πεποικιλμένου χρυσοῖς καὶ ἀργυροῖς κοσμημάσι, καὶ ἐκ κομποῦ πέπλου, ὃν ρίπτουσι χαριέντως ἐπὶ τοῦ στήθους αὐτῶν.

Ὁ ρυθμὸς τῆς ὀρχήσεως αὐτῶν ἐστὶ μονότονος καὶ οὐχὶ λίαν εὐχάριστος· ἐνίοτε ὅμως καθίσταται χαριεὶς καὶ πρωτότυπος, ἰδίως ὅτε πολλαὶ κόραι ἀποτελοῦσι χορὸν. Τότε αἱ κινήσεις αὐτῶν εἰσὶν εὐάρεστοι καὶ οἱ βραχίονες αὐτῶν ἀνυψοῦνται μετὰ θάρρους καὶ χάριτος. Ἐνώπιον ὅμως τῶν ξένων δὲν δεικνύουσι τοσαύτην ἐλευθεριότητα· πρό τινας χρόνου ἐν τινὶ τῶν Ἰνδικῶν τούτων διασκεδάσεων παρευρέθησαν καὶ τινες Ἄγγλοι, οἵτινες ἰστάμενοι ἐπισθεν τῶν αὐτοχθόνων, ἐθεώρουν τὰς κινήσεις τῶν ὀρχουμένων νεανίδων θελθόντες δ' ἐξ αὐτῶν, ἠγέρθησαν αἰφνης καὶ λαβόντες αὐτὰς ἐκ τῶν χειρῶν ἐπειράθησαν νὰ συγχωρεῦσιν τὸ θᾶλς· ἀλλ' αἱ πτωχὰὶ νεάνιδες τοσοῦτον ἐταράχθησαν ἐκ τῆς ἀδιακρισίας ταύτης τῶν ξένων, ὥστε καταπεσοῦσαι ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἤρχισαν νὰ κλαῖσι καὶ ὀδύρωνται, μέχρις οὔ οἱ Εὐρωπαῖοι χορευταὶ ὑπεχώρησαν ἀπέναντι τῆς Ἰνδικῆς ταύτης ἐθιμοταξίας.

Η ΕΝ ΘΑΛΑΣΣΗ ΕΚΦΟΡΑ.

Ἐθιμον ἐν γένει ἐπικρατεῖ παρὰ τοῖς ναυτικοῖς νὰ ἐνταφιάζηται ὁ τυχὸν ἐν τινὶ πλοίῳ ἀποθανὼν ναύτης ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, ἔταν τοῦτο ἦεν δυνατόν· ἀλλ' ἐὰν τὸ πλοῖον εὑρίσκηται ἐν τῇ θαλάσῃ ἢ ἐξω ἐχθρικῆς τινος παραλλίας, ἐφ' ἧς ἀπόβασις καθίσταται ἀδύνατος, τότε συνήθως ἡ ἐκφορά τελεῖται ὡς ἐξῆς. Ἄμα ἐκπνεύση ὁ νεκρός, ράπτεται ἐντὸς αἰώρας (κλίνης κρεμαστῆς), καὶ ἀκολούθως τίθεται μεταξὺ δύο πυροβόλων ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, μέχρις οὗ γείνη ἡ ἐκφορά αὐτοῦ, ἧτις συνήθως τελεῖται τὴν ὑστεραίαν. Ἄμα δ' ἠγήση ὁ πρὸς τὴν τελετὴν ταύτην κώδιον, πᾶσα ἐργασία ἐν τῷ πλοίῳ καταπαύει πρὸς καιρὸν, καὶ τρεῖς λέμβοι προβαίνουσι ὀλίγον ἀπὸ τοῦ πλοίου μέχρις οὗ φθάσωσιν εἰς ὠρισμένην ἀπ' αὐτοῦ ἀπόστασιν, ἔτε σχηματίζουσι ἡμικύκλιον, καὶ ὁ ἱερεὺς τελεῖ τὰ τῆς κηδείας. Ἐν μὲν τῇ μιᾷ τῶν λέμβων τούτων εἰσὶν ὁ πλοίαρχος καὶ ὁ ἱερεὺς, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ ὁ νεκρός, καὶ ἐν τῇ τρίτῃ οἱ φίλοι τοῦ ἀποθανόντος ναῦται, οἵτινες παρίστανται ὡς θρηνητῆρες. Ἄμα δ' ὁ ἱερεὺς ἀποπερατώσῃ τὴν προσευχὴν, ὁ νεκρός, ἐφ' οὗ εἰσι προσδεδεμένα σφαῖραι βαρύνουσαι 136 λίτρας, ρίπτεται εἰς τὸ ὕδωρ καὶ καταβυθίζεται. Μετὰ δὲ τὸ τέλος τῆς τελετῆς αἱ σημάδια καταστέλλονται καὶ αἱ λέμβοι ἐπιστρέφουσι εἰς τὸ πλοῖον καθ' ἣν τάξιν ἐγκατέλιπον αὐτό.

ΟΣΦΡΗΣΙΣ ΚΑΙ ΑΚΟΗ.

Πτωχὸς τις νέος, καμινοκαθάρτης τὸ ἐπάγγελμα, μὴ ἔχων ἀρκετὰ χρήματα διὰ νὰ πληρώσῃ τὸ γεῦμά του, ἐστάθη ἀπέναντι μαγειρείου τινὸς καὶ ἐρρόρα μὲ τὴν μύτην του τὰς γλυκείας ὀσμᾶς, τὰς ὁποίας ἀνέδιδον τὰ διάφορα φαγητά. Ὁ κύριος τοῦ μαγειρείου τῷ εἶπε πολλάκις ν' ἀναχωρήσῃ, ἀλλ' ἐκεῖνος προσεποιεῖτο τὸν κωφόν. Ἐπὶ τέλους ὁ μάγειρος ἐξῆλθε καὶ τῷ ἐξήτει ἐπιμόνωσ τὴν ἡμίσειαν τιμὴν ἐνὸς γεύματος, λέγων ὅτι, ἐπειδὴ ἐτράφη μὲ τὴν ὀσμὴν τῶν φαγητῶν του, ἔπρεπε νὰ πληρώσῃ. Ὁ πτωχὸς νέος εἶπεν ὅτι μῆτε ἐδύνατο μῆτε ἤθελε νὰ πληρώσῃ καὶ ὅτι ἤθελε προσκαλέσει τὸν πρῶτον διαβάτην ν' ἀποφανθῇ ἂν ἡ αἴτησις αὐτῆ δὲν ἦτο καὶ ἄλογος καὶ ἀδικος. Τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἀτυνομικὸς τις ὑπάλληλος συνέβη νὰ διαβικήνῃ ἐκεῖθεν καὶ ἡ ὑπόθεσις ἀνεφέρθη πρὸς αὐτόν, ὅστις ἀποταθεὶς πρὸς τὸν νέον καμινοκαθάρτην, εἶπε ἀκύριε, ἐπειδὴ μὲ τὴν ὀσμὴν τῶν φαγητῶν τοῦ ἀνθρώπου τούτου εὐχαρίστησες καὶ ἐχόρτασες τὴν μύτην σου, ὃ ἐστὶ τὸ ὄργανον μιᾶς τῶν πέντε αἰσθήσεών σου, τῆς ὀσφρήσεως, δίκαιον καὶ ἄρθρον εἶνε νὰ εὐχαριστήσῃς καὶ νὰ χορτάσῃς καὶ σὺ μίαν ἀπὸ τὰς αἰσθήσεις ἐκείνου. Πόσα χρήματα ἔχεις; — Ὅλος μου ὁ πλοῦτος εἶνε δύο μόνα γρόσια, κύριε, καὶ μὲ αὐτὰ πρέπει ν' ἀγοράσω ψωμί. — Δὲν πειράζει, εἶπεν ὁ ἀτυνομικὸς ὑπάλληλος· βάλε τα ἀνάμεσα εἰς τὰς δύο παλάμας σου καὶ χροτάλιζε τα δυνατά. — Ὁ νέος ἔπραξε κατὰ τὴν διαταγὴν τοῦ ἀνωτέρου του· ὁ δὲ ἀτυνομονικὸς ὑπάλληλος στραφεὶς πρὸς τὸν μάγειρον, εἶπε· τὸρα νομίζω, κύριε, εἶσθε πολὺ καλὰ πληρωμένος. Ἡ ὀσμὴ τῶν φαγητῶν σου ἐχόρτασε τὴν ὀσφρασιν τοῦ καμινοκαθάρτου, ἀλλὰ καὶ ὁ ἥχος τῶν χρημάτων ἐκείνου ἐχόρτασε καὶ εὐχαρίστησε τὴν ἀκοὴν τὴν ἰδικήν σου.

Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐφάνη δικαία εἰς πάντας, ὅσοι τὴν ἤκουσαν.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ.

1. Ὁ Μαλέρβος εἶχεν υἱόν, τὸν ὁποῖον περιπαθῶς ὑπερηγάπα. Τοῦ υἱοῦ φονευθέντος ἐν μονομαχίᾳ ὑπὸ εὐγενεῖς τινος εὐπατρίδου, ὁ πατήρ ἤθελε νὰ ἐκδικήσῃ τὸν θάνατόν του, ἀλλὰ πάντες οἱ φίλοι τὸν ἐσυμβούλευον ἔτι ἦτον ἀνάρμοστον νὰ μονομαχήσῃ εἰς ἡλικίαν ἐβδομήκοντα ἐτῶν, ἐνῶ ὁ ἀντίπαλός του μόλις εἶχεν εἴκοσι δύο ἔτη. «Ἀφετέ με,» εἶπε, «δὲν θὰ ἐκκυβεύσω παρὰ ἓνα ὀβολὸν ἐναντίον μιᾶς πιστόλας!»

2. Ὅτε ὁ Saint Antaire ἐπαρουσιάσθη ἵνα εἰσαχθῇ εἰς τὴν Ἀκαδημίαν, ὁ Βουαλώ ἠγαντιόνητο ζωηρῶς. Πλὴν ἔκαμε τοὺς ὤραιοτέρους στίχους, εἶπε τις τῶν παρόντων. — Πολὺ καλὰ, κύριε, ἀπήντησεν ὁ Despréaux, ἀφοῦ ἐπαινεῖτε τοὺς στίχους του, τότε κάμετέ μου τὴν τιμὴν νὰ περιφρονήσῃτε τοὺς ἰδικούς μου.

2. Μέγας τις ἄρχων ἔλεγε πρὸς τὸν Βουαλώ, ὅτι κάλλιον νὰ ἐγνώριζε νὰ ξυρρίζῃ, ἢ νὰ κάμην ποιήματα. — Πρὸς τι χρησιμεύουν τὰ ποιήματά σου; ἔλεγεν οὗτος πρὸς τὸν Βουαλώ. — Εἰς τὸ νὰ τέρπῃσι καὶ νὰ ἀναπτύσωσι τὰ ἔξοχα πνεύματα, ἀπήντησεν ὁ ποιητής.

Ο ΤΑΩΣ.

Ὁ Ταῶς ἀνήκει εἰς τὴν τάξιν τῶν ἡμέρων ἢ τῶν κατοικιδίων πτηνῶν κατὰγεταὶ ἀπὸ τὴν Κεντρικὴν Ἀσίαν καὶ διακρίνεται διὰ τῶν ἐξῆς χαρακτήρων. Ἐχει τὸ ράμφος καμπύλον καὶ κωνοειδές, λόφον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, 18 στεγαστρίδας (tectrices) ὕψηλās καὶ λίαν μακράς, κεκοσμημένας διὰ ποικιλοχρῶν καὶ ὠραίων χρωμάτων, φερούσας εἰς τὰ ἄκρα κηλίδας στιλπνάς καὶ στρογγύλας ὡς ὀφθαλμούς. Ὁ Ταῶς ἀναπτύσσει τὴν οὐρὰν του σχηματίζουσα ὠραῖον πτερότροχον.

Πλείστα ἀξιοπεριέργα ἀναφέρει ὁ Βυρῶν περὶ τοῦ γένους τῶν ταῶν, ἐκ τῶν ὁποίων σημειοῦμεν τινά. Ἐὰν ἡ ἀρχὴ καὶ ἐξουσία ἐνέκειτο εἰς τὴν ὠραιότητα καὶ οὐχὶ εἰς τὴν ἰσχύιν καὶ εἰς τὴν ρώμην, λέγει ὁ μέγας οὗτος φυσιοδίφης, ἀναντιρρήτως ὁ ταῶς ἤθελεν εἶσθαι ὁ βασιλεὺς τῶν πτηνῶν τοσοῦτον ἡ φύσις ἐχορήγησεν εἰς αὐτὸν δαψιλῶς τοὺς θησαυρούς της. Ἐχει ἀνάστημα καὶ στάσιν μεγαλοπρεπῆ, εἶνε ὑπερήφανος εἰς τὰς κινήσεις του καὶ εὐγενὴς εἰς τὴν μορφὴν του. Ἡ ἀναλογία τοῦ σώματός του εἶνε κομψή· ἐνὶ λόγῳ ὁ ταῶς εἶνε τὸ εὐκρινότερον, ὠραιότερον καὶ κομψότερον τῶν πτηνῶν. Ἡ κεφαλὴ του κοσμεῖται διὰ λόφου κινήτου, κεκοσμημένου μὲ τὰ ὠραιότερα χρώματα· ἀνυψόνει δ' αὐτὸν κομψῶς, χωρὶς νὰ αἰσθανθῇ οὐδὲν βάρος ἐπὶ τῆς κορυφῆς του. Τὸ ἀπαράμιλλον καὶ θαυμάσιον πτέρωμά του ἐκμαγεύει τοὺς ὀφθαλμούς, φέρον τὰ σπανιώτερα καὶ πλουσιώτερα τῶν ὠραιοτέρων ἀνθέων χρώματα, τὰ ἀντανακλῶντα τὴν στιλπνότητα τῶν πολυτίμων λίθων καὶ τὴν μεγαλοπρεπῆ λάμψιν τῆς Ἴριδος. Ἡ φύσις οὐχὶ μόνον συνήνωσε πάντα τὰ χρώματα τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ἔπως τελειοποιήσῃ τὸ ἀριστοῦργημα τῆς μεγαλοπρεπείας της, ἀλλ' ἀκόμη διὰ τῆς ἀπαράμιλλου γραφίδος της ἀνέμιξεν, ἐποικίλλωσεν, ἐχρωμάτισε καὶ ἀνέλευσεν αὐτὰ καὶ ἐσχηματίσεν ἀπαράμιλλον εἰκόνα, ἐν ἧ διὰ τῆς ἀναμίξεως τῶν

ζοφερωτέρων χρωμάτων και της ποικιλίας δίδει λάμπιν τοσούτον υπερτάτην, ὥστε ἀδυνατεῖ ἡ γλῶσσα νὰ περιγράψῃ αὐτήν.

Ἐν τούτοις εἶνε ἀξιολύπητον ἡ τοσαύτη ὠραιότης και κομψότης νὰ ἀσχημίζηται και νὰ ἦνε ἀντίθετος πρὸς τοὺς ἰσχυροὺς και ἀμόρφους πόδας του και πρὸς τὴν λίαν δυσάρεστον φωνήν του.

Ἐν τῇ ἀγρία καταστᾶσει, τὸ πτέρωμα τοῦ ταῦ εἶνε λαμπρότερον ἀκόμη, ἢ εἰς τὴν ἡμερον τὸ κυανοῦν χρῶμα, διὰ τοῦ ὁποίου στολιζέται ὁ λαιμὸς του, ἐπεκτείνεται μέχρι τῆς ράχους ἐν τῷ μέσῳ ὀμμάτων πρασίνου κεχρυσωμένου.

Ὁ θῆλυς ταῦς δὲν φέρει τὸν ὠραιὸν στολισμὸν τοῦ ἀρρενος· γεννᾷ δὲ κατ' ἔτος 8—12 ὠὰ, τῶν ὁποίων ἡ ἐκκλάυσις διαρκεῖ ἀπὸ 27—30 ἡμερῶν. Τὰ μικρὰ ὀνομάζονται ταῦννικα.

Τὰ πτερά, ἅτινα σχηματίζουσι τὴν οὐρὰν τοῦ ταῦ, πίπτουσι περὶ τὰ τέλη τοῦ Ἰουλίου, και ἀναφύονται κατὰ τὴν ἀνοιξιν εἰς τὴν περρορρύσην ταύτην, ὁ ταῦς

διὰ τὴν μονήρη θέσιν, σιωπᾷ, δὲν φουσκώνει πλέον και εὐρίσκειται εἰς μελαγχολικὴν κατάστασιν. Τὰ ἦθη τῶν ταῦν εἶνε τὰ αὐτὰ μετὰ τῶν κατοικιδίων πτηνῶν. Τρέφεται μετὰ σπόρους διαφόρων εἰδῶν ἢ συνήθης διάρκεια τῆς ζωῆς του εἶνε 25 ἔτη περίπου.

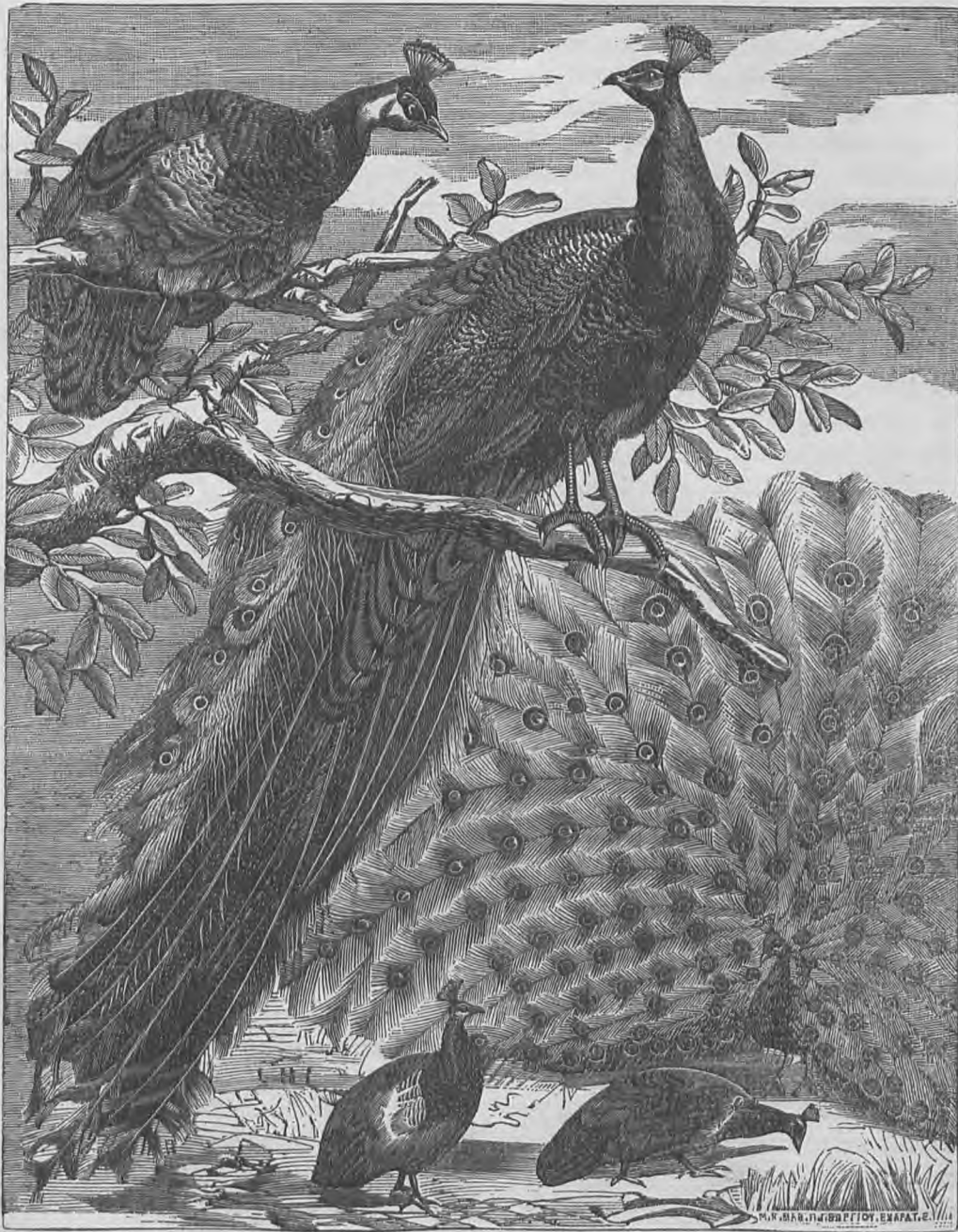
Ὁ οἰκιακὸς ταῦς διαφέρει τοῦ ἀγρίου, διότι φέρει περισσοτέ-

ρας ποικιλίας εἰς τὰ χρώματά του, τὰ ὁποῖα εἰσι φαιά, λευκά, μαῦρα, πράσινα, κυανᾶ, κίτρινα κτλ. Δύω εἶδη ταῦν διακρίνονται, ὁ λευκὸς ταῦς και ὁ ποικιλόχρους· διακρίνεται ἐπίσης και ἔν ἄλλο εἶδος ταῦν, τὸ τῆς Ἰαπωνίας, τὸ ὁποῖον φέρει

ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του λόφον ἔν εἶδει στάχους.

Ὁ ταῦς κατὰ πλείους ὀρνιθολόγους εἶνε ὁ τύπος μικρᾶς τινὸς οἰκογενείας, ἣτις ἐμπεριέχει, ἐκτὸς τοῦ κυρίως ταῦ, τὸν Μόναυλον, τὸν Ἀλεκτρονῶδη, τὸν Ἄργον και τὸν Ἰνδικόν.

Λέγεται ἐτι οἱ ταῦ μετηνέχθησαν εἰς τὴν Εὐρώπην ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου κατὰ τὴν αὐτοῦ ἐκστρατείαν εἰς τὰς Ἰνδίας. Ἦτο περιζήτητος εἰς τοὺς Ρωμαίους και κατὰ τὸν μεσαιῶνα διὰ τὸ νόστιμον τοῦ κρέατος ἢ μᾶλλον διὰ τὴν ἀξίαν του· προσεφέρετο δὲ εἰς τὰ λαμπρότερα και πολυτελέστερα συμπόσια. Διὰ τῶν πτερῶν του κατασκευάζουσι περίφημα ριπίδια, και διάφορα στολίδια πρὸ πάν-

Ὁ ταῦς.

των διὰ τὰς γυναῖκας.

Οἱ Ἕλληνες ποιεῖται εθεώρουσαν τὸν ταῦν ὡς τὸ εἰνoσούμενον πτηνὸν τῆς Ἡρας· τὰ κοσμοῦντα τὴν οὐρανὸν αὐτοῦ δῖμακα εἰσιν, ὡς ἀναφέρουσιν οἱ μῦθοι των, τὰ τοῦ πολυομμάτου Ἄργου, ὅστις εἶχεν ἐπιφορτισθῆ ὑπὸ τῆς θεᾶς νὰ φυλάττῃ τὴν Δάμαλιν Ἰῶ.

ΑΛΟΥΣΙΟΣ ΣΕΝΕΦΕΛΔΕΡΟΣ.

Ὁ Ἀλούσιος Σενεφέλδερρος, εἰς ὃν ὁ κόσμος χρεωστῆται μίαν τῶν ὠραιότερων καὶ χρησιμωτέρων ἀνακαλύψεων, τὴν τῆς λιθογραφίας, ἐγεννήθη ἐν Πράγᾳ τῆς Βοημίας ἐν ἔτει 1771. Ὁ πατήρ αὐτοῦ, διακεκριμένος τοῦ ἐν Μονάχῳ βασιλικοῦ θεάτρου δραματικός, μὴ θέλων νὰ μετέλθοι καὶ τὰ τέκνα του τὸ αὐτὸ ἐπιτήδευμα, μεγάλην δεικνύοντα εἰς τοῦτο κλίσειν, ἔπεμψε τὸν Ἀλούσιον, δεκαπενταετῆ ὄντα, εἰς τὸ ἐν Ἰγγολστάδῃ, πόλει τῆς Βαβαρίας, πανεπιστήμιον, ἵνα σπουδάσῃ τὰ νομικά. Ἀπολέσας ἕμως κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τὸν πατέρα του ὁ Ἀλούσιος ἔμεινε ἐλεύθερος νὰ ἐκλέξῃ ὅποιονδήποτε στάδιον ἤθελε δι' ὃ καὶ διακόψας τὰς νομικὰς αὐτοῦ σπουδὰς, ἐπεδόθη μετ' ἐνθουσιασμοῦ εἰς δραμάτων σύνταξιν, εἰς ἣν καὶ διαρκουσῶν τῶν σπουδῶν αὐτοῦ εἶχεν ἀσχοληθῆ.

Ἡ ὑπόδοχή, ἧς ἠξιώθη μικρὸν αὐτοῦ ἔργον, ὁ *Εἰδήμων* τῶν γυναικῶν, εἰς τὴν ἀπὸ σκηνῆς διδασκαλίαν τοῦ ὅποιου καὶ ὁ ἴδιος ἔλαβε μέρος, ἐθεωρήθη ὑπ' αὐτοῦ ὡς ἀρκετὸν τεκμήριον τῆς μελλούσης ἐπιτυχίας του· ἔθεν καὶ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἐνεκολπώθη τὸ διπλοῦν ἐπάγγελμα τοῦ δραματικοῦ συγγραφέως καὶ τοῦ ἠθοποιῦ. Μὴ δυνάμενος ἕμως νὰ ἐπιτύχῃ, ὡς ἠλπίζε, θέσιν εἰς τὸ ἐν Μονάχῳ βασιλικὸν θεάτρον, περιῆλθε μεθ' ἑταιρίας ἠθοποιῶν τὰς πόλεις Νυρεμβέργην, Βαμβέργην, Αὐγούσταν καὶ Ρατισβόρην.

Πλὴν ἀντὶ ἡδονῆς καὶ δόξης, ἃς ἐπέδιωκεν, ἀηδίαν καὶ στερήσεις εἰς τοῦτο τῆς ζωῆς τὸ εἶδος ἀπαντήσας, εἶδε τέλος ὁ Ἀλούσιος τὰς θεατρικὰς αὐτοῦ ἐλπίδας ἐψευσμένας καὶ ἀπεφάσισε νὰ ἀφιερῶθῃ ὅλος εἰς τὴν φιλολογίαν. Διὰ νὰ κατασταθῇ δὲ γνωστός, προσεπάθησε νὰ δημοσιεύσῃ καὶ διὰ τοῦ τύπου τὰ ὀλίγα

αὐτοῦ ἔργα, τὰ ὁποῖα ἀπὸ σκηνῆς ἐδιδάχθησαν. Ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὡς καὶ σήμερον, διὰ συγγραφέα ἀφανῆ, ἀπροστάτευτον καὶ πρὸ πάντων πένητα, τοῦτο παρεῖχε πλείστας ὄσας δυσκολίας. Ἐν τούτοις εὗρε βιβλιοπώλην ὑποσχόμενον ν' ἀγοράσῃ τινὰ τῶν ἔργων του, ἂν ταῦτα ἐξετυποῦντο καθ' ὠρισμένην διορίαν. Ὅπως λοιπὸν ἐπισπεύσῃ τὴν ἐργασίαν ὁ Σενεφέλδερρος, διέτριβεν ἡμέρας ὀλοκλήρους εἰς τὸ τυπογραφεῖον καὶ εἰργάζετο ὁ ἴδιος στοιχειοθετῶν καὶ πιέζων· μὲν ὅλον ἕμως αὐτοῦ τὸν ζῆλον τοῦτον καὶ τὴν δραστηριότητα, ἣ ἐργασία μάλιστα δεκαπέντε ἡμέρας μετὰ τὴν προθεσμίαν τελειώσασα ἐγένετο εἰς αὐτὸν ζημίας πρέξενος, διότι τὰ χρήματα, τὰ ὁποῖα ἀπὸ τὸν βιβλιοπώλην ἔλαβε, σχεδὸν ἤρκεσαν ὅπως καλύψῃ τὰς δαπάνας.

«Ἄν εἶχον,» ἔλεγε μετὰ τὸ πάθημα ἐκεῖνο καὶ κατὰ τὰς στιγμὰς τῆς στενοχωρίας του, «μικρὸν τι πιστῆριον καὶ τινα στοιχεῖα,

ΜΕΝΤΩΡΟΣ Τόμ. Γ'. τεύχος ΚΕ'.

δὲν θὰ ἐξεθετόμην πλέον εἰς τοιαύτας χρονοτριβάς, οὔτε εἰς ἔξοδα τόσοσιν μεγάλα· θὰ ἐπανεπαύομην δὲ εἰς ἑμαυτὸν καὶ θὰ ἤμην βέβαιος περὶ τῆς ἐπιτυχίας.» Ἡ σκέψις αὕτη ὑπῆρξε δι' αὐτὸν ἀκτίς φωτὸς καὶ μολοντί ἠσθάνετο ὅτι μεταξὺ τῆς συλλήψεως σχεδίου τινὸς καὶ τῆς ἐκτελέσεως αὐτοῦ ὑπάρχει μέγα χάσμα, ὁ Ἀλούσιος οὐδόλως ἐδειλίχεν, οὐδὲ ἐφοβήθη τὰς δυσκολίας, αἵτινες ἴσως καὶ ἠρέθιζον αὐτὸν περισσότερον. Τοιαύτη εἶνε πάντοτε ἡ τῶν ἐφευρετῶν ἱστορία. Ἐπεθύμει λοιπὸν τὴν ἀπόκτησιν μικροῦ τινος τυπογραφείου, ἀλλ' οἱ πόροι αὐτοῦ, οἱ χρηματικοὶ πόροι ἦσαν μηδὲν πλὴν ἡ δύσκολος αὕτη καὶ θλιβερά κατὰστασις ὑπῆρξεν ἡ πρωτίστη αἰτία τῆς ἀνακαλύψεως τῆς λιθο-

γραφίας· διότι ἂν ὁ Σενεφέλδερρος εἶχε τὰ μέσα νὰ προμηθευθῇ μικρὸν τι πιστῆριον καὶ τυπογραφικὰ στοιχεῖα, ἤθελε περιορισθῆ εἰς τὴν ἀγορὰν τούτων ὅπως τυπὸν τὰ συγγραμμάτα του διὰ τῆς γνωστῆς μεθόδου.

Ἐνταῦθα πρέπει νὰ θαυμάσωμεν ἀναγνωρίζοντες τὸν δάκτυλον τῆς θείας Προνοίας, ἧτις ἔκαμεν ὥστε ὁ ἀνὴρ οὗτος νὰ εὐρεθῇ ἀφ' ἐνδὸς μὲν εἰς τοσαύτην πενίαν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐν τῷ μέσῳ τῶν λίθων ἐκείνων, αἵτινες ἐπέπρωτο νὰ γίνωσι τὰ ἔργα νὰ τῆς δόξης αὐτοῦ. (*)

Αἱ πρώται ἀπόπειραι, τὰς ὁποίας ὁ Σενεφέλδερρος ἔκαμεν, ἵνα ἐπιτύχῃ οἰκονομικὸν τινα τρόπον τυπώσεως, συνίσταντο εἰς τὸ νὰ τυπὸν ἰδέξῃς ἢ καὶ γραμμὰς ὀλοκλήρους ἐπάνω εἰς μαλακὸν τι φύραμα (ζύμην) ἐκ πηλοῦ ἢ ἀλεύρου καὶ γύψου, μεταχειριζόμενος τυπογραφικὰ στοιχεῖα, καὶ ἐπὶ τοῦ εἶδους τούτου τῆς μήτρας (καλουπίου) νὰ χύνη ἰσπανικὸν κηρὸν (βουλοκέρι). Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἐπετύγχανε πλάκας, αἱ ὁποῖαι ἕμως δὲν ἦσαν κατάλληλοι πρὸς τύπωσιν, διότι μὲ τὴν παρρημικρὰν πίεσιν ἐθραύοντο.

Ἐγκαταλείψας τὸ σύστημα τοῦτο,

ὡς μὴ δυνάμενον νὰ φέρῃ αὐτὸν εἰς τὸ ποθοῦμενον ἀποτέλεσμα (ἂν καὶ λεληθότως εἶχεν ἀνακαλύψει τὴν στερεογραφίαν) ὁ Σενεφέλδερρος ἤρχισε νὰ γυμνάζηται εἰς τὸ νὰ γράφῃ ἀνεστραμμένως ἐπὶ χαλκίνης πλακῆς, τὴν ὁποῖαν προηγουμένως ἐκάλυπτε διὰ βερενικείου (**). χαλκογραφικοῦ, ἀκολούθως δὲ ἀφαιρῶν τὸ βερενικεῖον ὄθεν ἡ γραφὴ αὐτοῦ δὲν εἶχε διέλθει, ἔχυνεν ἐπὶ τῆς πλακῆς νιτρικὸν ὄξυ μετ' ὀλίγου ὕδατος μεμιγμένον, τὸ ὅποιον κατατρῶγον τὸν χαλκὸν ἔπου δὲν ὑπῆρχε βερενικεῖον, ἄφινε τὰ γράμ-

(*) Μόνον ἐν Βοημίᾳ εὐρίσκονται οἱ διὰ τὴν λιθογραφίαν κατάλληλοι λίθοι.

(**) Βερνίκι (ἀπὸ τοῦ) «Φερενίκειον καὶ (Μακεδονικῶς) Βερενίκειον καὶ Βερονίκειον, ὀνομασθὲν οὕτω χάριν τῆς γυναικὸς Πτολεμαίου τοῦ Λάχου, ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ ὁποίου ἐσκευάσθη κατὰ

ματα ὡς ἐξοχάς. Ταχέως ὁμοῦς ἀνεγνώρισεν ὅτι διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ἤθελε δυνηθῆ νὰ φθάσῃ εἰς τὸ ποθοῦμενον τέλος, καὶ ὅτι αἱ συγκατ' αὐτοῦ δοκιμαίαι ἤθελον ἀναμφιβόλως φθεῖρει τὴν χαλκὴν πλάκα, εἰς τὴν θέσιν τῆς ὁποίας δυσκόλως ἔπειτα ἤθελε δυνηθῆ νὰ προμηθευθῆ ἄλλην. Ὁθεν ἐσκέφθη νὰ ἀντικαταστήσῃ τὸν χαλκὸν δι' ὕλης ἐτέρας, διὰ τὰς δοκιμάς τοῦλάχιστον.

Μεταχειρίσθη λοιπὸν πλάκας κασσιτέρου· ἀλλ' ἐπὶ τοῦ μετ' ἄλλου τούτου ἢ τοῦ νιτρικοῦ ὀξέος ἐπενέργεια ἦτο ἀνεπιείσθητος· ἀφ' ἐτέρου δὲ αἱ συνεχεῖς ἐξελείψεις, τὰς ὁποίας ὁ Σενεφέλδερὸς ἦτο ἠναγκασμένος νὰ κάμνῃ, ἐφθείρον ταχέως τὴν κίσσηριν (ἐλαφρόπετραν), τὴν ὁποίαν πρὸς τοῦτο μεταχειρίζετο. Τσαυτῆ δὲ ἦτο ἡ πενία τοῦ πτωχοῦ Ἀλοῦσιου ὥστε καὶ ἡ δαπάνη αὐτῆ τῷ ἦτο λίαν ἐπαχθής. Ἐν στιγμῇ τοιαύτης σκληρᾶς ἀνεχείρας ἐνεθυμήθη ὅτι εἰς τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Ἰσάρα, παραποταμίου τοῦ Ἀλβίου, εἶχεν ἰδεῖ μικρὰς λευκὰς πέτρας, αἵτινες ἴσως ἠδύνατο νὰ ἀντικαταστήσωσι τὴν κίσσηριν. Ἐλαβε λοιπὸν ἐξ αὐτῶν τινὰς, τὰς ὁποίας μεταχειρισθεὶς εὔρε πρὸς τοῦτο πολὺ καταλλήλους. Τὰ τεμάχια ταῦτα ἦσαν μέρη λίθου κελχεῖμ, δηλαδὴ πλατεῖαι πέτραι ἐκ τοῦ εἶδους τῶν λευκῶν ἐκείνων λίθων, οἱ ὁποῖοι ὀνομάζονται πῦροι.

Ἐκ τοῦ λευκοῦ χρώματος τῶν λίθων τούτων καὶ τῆς καθαρότητος, εἰς ἣν διὰ τῆς ἐργασίας κατήντων, παρεκινήθη νὰ μεταχειρισθῆ αὐτοὺς καὶ εἰς τὰς δοκιμάς τῆς ἀνεστραμμένης γραφῆς ἢ τοῦ ἀνεστραμμένου χαραγματος, χωρὶς νὰ ἠξεύρῃ ὅτι ἡμέραν τινὰ ἠδύνατο καὶ νὰ μεταχειρισθῆ αὐτοὺς πρὸς τύπωσιν, ἂν καὶ ἦτο βέβαιος ὅτι ἠδύνατο νὰ προμηθευθῆ πλάκας ἐξ αὐτῶν 0,50 πρὸς 15 πάχους, εἰς εὐτελεστάτην τιμῇ. Οἱ λίθοι λοιπὸν ἀντικατέστησαν τὰς μεταλλίνας πλάκας εἰς τὰς δοκιμάς. Ὁ Σενεφέλδερὸς κατεσκευάσαε βερενίκειον βάσιν ἔχον κηρὸν, σαπῶνιον καὶ ἔλαιον τερεβενθίνης· ἤλειψε μὲ τὸ βερενίκειον τοῦτο τὸν λίθον, ἀφοῦ καλῶς πρῶτον ἐκαθάριζεν αὐτόν, ἀφῆρει ἀκολούθως τὸ βερενίκειον ὅπως καὶ ἀπὸ τὸν χαλκόν, καὶ ἔχυνεν ἐπ' αὐτοῦ νιτρικὸν ὀξύδι νὰ κατατρώγῃ τὰ γυμνά μέρη τοῦ λίθου. Μετὰ ταῦτα ἐτύπωνε, μεταχειριζόμενος πιεστήριον χαλκογραφικόν καὶ μελάνην ἐκ λινελαίου καὶ ἐλαχίστης δόσεως ταρταρίου. Ἀκολούθως ἐσπόγγιζε τὴν πλάκα δι' ὕδατος ἐμπεριέχοντος πότασσαν καὶ ἄλας κοινόν. Ἐνεκα ὁμοῦς τῆς ἀτελείας τῶν μέσων, τῆς ἀνικανότητος τοῦ ἀνδρὸς εἰς τὸ τυπῶναι καὶ πρὸ πάντων τῶν πολλῶν πόρων τῶν λίθων, οἵτινες ἀτελῶς καθαρίζομενοι εὐκόλως ἐρρυπαίνοντο ἀπὸ τῆς μελάνης, ἡ ἐπιτυχία ἐφαίνετο λίαν ἐλλιπή. Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ πρώτη τῆς λιθογραφίας περίοδος ἀπὸ τὸ 1791 — 1796, καθ' ἣν ὁ Ἀλοῦσιος κατετίβη εἰς ἀγόνους δοκιμάς καὶ διηνεχεῖς στερησεις.

Τέλος ἡμέραν τινὰ τοῦ Ἰουλίου 1796 ὁ Σενεφέλδερὸς ἐπεφορτίσθη ὑπὸ τῆς μητρὸς του νὰ λάβῃ σημείωσιν τῶν ἀσπροούχων, τὰ ὁποῖα ἡ πλύντρια ἐμελεε νὰ λάβῃ. Ἐν τῇ ὥς ἐκ τῶν

πρῶτον, ὡς λέγουσιν, εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν. Ὁ Εὐστάθιος λέγει ὅτι εἰς τὸν καιρὸν τοῦ ὀνομάζετο κοινῶς «Βερονίκη τὸ Ἠλεκτρον», Κατ' ἄλλους βερονίκη ἐλέγετο τῶν αἰγείρων τὸ κομμῶδες. Τὸ βερονίκωμα οἱ πάλαισι ἔλεγον γάρωσιν ἢ γάρωμα. Σ. Δ. Β.

ἐνασχολήσεωσιν αὐτοῦ ἀπαξίξαι, μὴ εὐρίσκων πρόχειρον τεμάχιον χάρτου, ἔλαβεν αὐθωρὶ καθαρισμένον τινὰ λίθον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔγραψε διὰ βερενίκειου τὴν ζητηθεῖσαν σημείωσιν, σκοπεύων ν' ἀντιγράψῃ αὐτὴν ἐπὶ χάρτου ἅμα εὐρη τοιοῦτον. Ὡν δὲ χαρακτήρος νὰ μὴ ἀφῆν οὐδὲν ἀπαρατήρητον ἠθέλησε νὰ ἴδῃ τί ὁ ἀπογίνῃ ἢ ἐπὶ τοῦ λίθου γραφῆ ὑπὸ τὴν ἐπενέργειαν τοῦ ὀξέος καὶ τῆς διαβάσεως τῆς τυπογραφικῆς μελάνης. Μεγάλῃ βεβαίως ὑπῆρξεν ἡ ἐκπλήξις αὐτοῦ ἰδόντος ὅτι ὅπου ὑπῆρχε βερενίκειον ἐκεῖ καὶ ἐμελανόνετο ὁ λίθος· ὅπου δὲ δὲν ὑπῆρχε τοιοῦτον ἢ ὡς ἐκ τοῦ ὀξέος ὑγρότης προεφύλαττε τὸν λίθον ἀπὸ τοῦ μελανώματος. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἀνεκαλύφθη ἡ λιθογραφία, ὁ δὲ Σενεφέλδερὸς ἐγκαταλείψας τὴν μηχανικὴν τύπωσιν κατεγίνετο εἰς τὴν χημικὴν.

Μετὰ δύο ἐτῶν δοκιμάς εὔρε φίλον τινὰ, συντάκτην μουσικῶν, τὸν Κ. Γλίσσερον συνεταιρίσθη μετ' αὐτοῦ καὶ ἤρχισαν νὰ τυπῶσιν, διὰ τῆς νέας τέχνης ταύτης, τεμάχια μουσικῆς μεταχειριζόμενοι ἄλλοτε μὲν πιεστήριον χαλκογραφικόν, ἄλλοτε δὲ τυπογραφικόν. Τεμάχια τετραγῶνα σανίδος κεκαλυμμένα διὰ μαλλίνου ὑφάσματος ἐχρησίμευσαν πρὸς μελάνωμα· εἶνε δὲ θαυμασμοῦ ἄξιον πῶς διὰ τοιούτων ἀτελῶν καὶ ἀμόρφων ἐργαλείων ἠδυνήθησαν νὰ ἐπιτύχωσι τασούτων καθαρῶν καὶ ὁμοιόμορφων τύπων, οἷαν βλέπομεν εἰς τὰ ἔργα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Τὰ πρῶτα λόγου ἄξια ἔργα τὰ ἐξελθόντα ἐκ τῶν πιεστηρίων τῆς λιθογραφίας εἶνε δῶδεκα ἄσματα συνοδευόμενα ὑπὸ κλειδοκυμβάλου καὶ δύο συμφωνίαι αὐλοῦ. Τὰ ἔργα ταῦτα ἔχυναν αἰτία νὰ ἐμψυχωθῆ ἡ νέα αὕτη τέχνη.

Μὴ σκοπεύοντες νὰ παρακολουθήσωμεν τὴν πρόοδον καὶ τελειοποίησιν τῆς τέχνης ταύτης, οὔτε περὶ τῶν πιεστηρίων τὰ ὁποῖα ἀκολούθως ἠεφευρετῆς αὐτῆς κατεσκευάσεν, οὔτε περὶ τῶν περιουσιῶν αὐτοῦ εἰς διαφόρους τῆς Εὐρώπης πόλεις (συσταίνοντος λιθογραφεῖα ὅπου ἠδύνατο), οὔτε περὶ τῶν μετὰ ταῦτα αὐτοῦ τε καὶ ἄλλων ἀνακαλύψεων ποιούμεν κατὰ τὸ παρὸν λόγον.

Ὁ Σενεφέλδερὸς ὑπῆρξε κατὰ πολὺ εὐτυχέστερος τοῦ Ἰωάννου Γουτεμβέργιου (εφευρετοῦ τῆς τυπογραφίας) καὶ ἄλλων εὐρετικῶν καὶ ἀναξιοπαθῶσαντων ἀνδρῶν, διότι οὐχὶ ὡς ἐκεῖνος μόνον μετὰ θάνατον ἐτιμήθη, ἀλλὰ καὶ ζῶν ἀπήλασεν ἐμψυχώσεως καὶ τιμῶν θὰ κατέλιπε δὲ κλοσσιαίαν περιουσίαν, ἂν δὲν περιεφρόνει τὰ χρήματα, ἂν δὲν ἐξώθευεν αὐτὰ ὡς καὶ τὸν καιρὸν ἀδιακρίτως. Ὁ φιλόμουσος τῆς Βαυαρίας βασιλεὺς εἶχεν αὐτόν διὰ πολλῆς τιμῆς· διέταξε νὰ κατασκευασθῆ ἡ προτομὴ του καὶ νὰ τεθῆ παρὰ ταῖς τῶν τεχνιτῶν τῶν τιμησάντων τὸ κράτος του, ἔδωκεν εἰς αὐτόν τιμητικὴν σύνταξιν κατὰ τὰ τελευταῖα τῆς ζωῆς του ἔτη, καὶ μετὰ θάνατον τῷ ἀνήγειρε μαυσωλεῖον. Ἡ Ἀκαδημία τοῦ Μενάχου, ἥτις κατὰ τὸ 1798 ἀντήμιωσεν αὐτόν διὰ τοῦ εὐτελοῦς ποσοῦ τῶν 25 φλωρινίων, τὸν ἐτίμησε μετὰ ταῦτα διὰ μεταλλίου χρυσοῦ. Οἱ ἡγεμόνες τῆς Αὐστρίας, Σαξωνίας, Ρωσσίας καὶ Ἀγγλίας ἐπεμψαν εἰς αὐτόν θαυμάσιους καὶ μετὰλλια τιμητικά.

Ζήσας οὕτως ἐν τιμαῖς κατὰ τὰ τελευταῖα τῆς ζωῆς του ἔτη, τέλος τὴν 26 φεβρουαρίου 1834 ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν ἐν Μονάχῳ τῆς Βαυαρίας, εἰς ἡλικίαν 63 ἐτῶν ἀφοῦ ὄλιγον πρὸ τοῦ θανά-

του του ἔχασε τὴν ὄρασιν. Ὡς μόνον δὲ κληρονομίαν εἰς τὸν μονογενῆ αὐτοῦ υἱόν, τὸν ὁποῖον ἐκ τῆς πρώτης του συζύγου ἐγέννησεν, ἀφῆκε τὸ ὄνομά του!

Τοιοῦτος ὑπῆρξεν ὁ τῆς λιθογραφίας ἐφευρετής, ἀνὴρ ἀγαθός, εὐαίσθητος καὶ ἀπλοῦς, μὲ νοῦν ἐφευρετικὸν καὶ ζωηρὰν φαντασίαν· ἔφθασεν εἰς τιμὰς καὶ δόξαν διὰ τῆς ταπεινότητος, διὰ τῶν στερήσεων. Ἐκέρδησε τὴν εὐγνωμοσύνην διὰ δραστηριότητος καὶ φιλοπονίας, καὶ δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς λαμπρὸν παράδειγμα εἰς τοὺς φιλοδόξους, ἐνθυμίζων αὐτοῖς ὅτι ἐνόσω μὲν, νέος ὢν, ἐπεδίωκεν ἡδονὴν καὶ δόξαν, ἐθερίξεν ἀγῆδιαν καὶ ἀδοξίαν· ἀφ' ὅτου ὄμως, ταπεινωθεὶς, ἐζήτει νὰ φθάσῃ εἰς οἰκονομικὸν τι καὶ πρακτικὸν μέσον, ἤρχισε νὰ γίνεταί μέγας. «Ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται» εἶπε τὸ Θεῖον στόμα· ἡ δὲ πέτρα καθ' ἑκάστην ἐπιβεβαίωσεν τὸ οὐράνιον τοῦτο καὶ αἰώνιον λόγιον.

Δ. Ζαχαρίας.

ΤΡΑΓΙΚΟΝ ΔΡΑΜΑ ΕΝ ΒΑΖΕΛΛΗ.

(Ἐπεισόδιον τοῦ Γαλλογερμανικοῦ πολέμου.)

Ἐκαμα περιηγήσεις, εἶδα ἀρκετὰ ἐρείπια, τὰ ὅποια ὁ πανδαμάτωρ χρόνος καὶ ἡ καταστρεπτικὴ χεὶρ τοῦ ἀνθρώπου παρήγαγεν. Ἐρείπια πύργων, μοναστηρίων, χωρίων, καὶ πόλεων ἀκόμῃ... Ἄλλὰ τρομερώτερον καὶ πενθιμώτερον θέαμα οἱ ὀφθαλμοί μου ἀκόμῃ δὲν ἀπήτησαν πώποτε... Οἴμοι, τὰ ἐρείπια τῆς Βαζέλλης!!! τῆς ἀνθούσης ἐκεῖνης κωμολόειας, ἔνθα συνέβησαν τὰ τρομερώτερα καὶ τραγικώτερα ἐπεισόδια τῆς μάχης τοῦ Σεδάν.

Ὁ οὐρανὸς ἦτο ζοφερός, ἡ σελήνη ἔρριπτε τὰς φαινὰς αὐτῆς ἀκτῖνας, ὅτε ἐπεσικέσθη τὰ ἐρείπια ταῦτα.

Φρίκην ἐμπνέουσιν εἰς τὸ βλέμμα ἐνὸς περιηγητοῦ! ἀδύνατον νὰ περιγράψω τὸ ἔλαεινδον ἐκεῖνο θέαμα· ἔνθεν κακείθεν βλέπει τις καρδιαλγῶν σωρούς ἐρειπίων. Φεῦ! οἰκίαι κατηρειπωμένα, τοῖχοι κρημνισμένοι καὶ κατεστραμμένοι ὑπὸ τοῦ παμφάγου πυρός! νομίζει τις ὅτι εὐρίσκεται εἰς ἀρχαίαν τινὰ πόλιν κεραυνοβληθεῖσαν ὑπὸ τῆς θείας ἐκδικήσεως! ὦ πόλεμε! πόλεμε! ὅποσα φρικώδη καὶ τρομερὰ ἀποτελέσματα παρέχεις! ὅποσα ἀνθρώπινα θύματα ἐπιτίπτουν ὑπὸ τὴν παμφάγον σου μάχαιραν! Εἰς τὴν θέαν τῶν ἐρειπίων τούτων μυρίοι διαλογισμοὶ διήρχοντο τὴν διάνοιάν μου· οἴμοι! ἐνεθυμήθην ὅτι ἔζων ποτὲ εἰς τὰ ἔρημα ταῦτα μέρη δύο χιλιάδες ψυχῶν εἰρηνικῶν, φιλοπόνων καὶ τιμῶν, καὶ σήμερον πανταχοῦ βασιλεύει μονοτονία καὶ μελαγχολία! Καθ' ἣν στιγμήν σὰς γράφω τὰς γραμμὰς ταύτας, μόλις ὑπάρχει τὸ ἐν τρίτον τῶν κατοίκων! Εὐτυχεῖς ἐκεῖνοι οἵτινες ἔπεσον ὑπὸ τὴν μάχαιραν, διότι οἱ πλεῖστοι ἔγιναν ὀλοκαύτωμα τοῦ πυρός!..

Ἐπεθύμουν νὰ φύγω ἀπὸ τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ πένθους καὶ τῆς θείας ὀργῆς, ὅτε ἐνεθυμήθην ὅτι εἰς παραπλήσιόν τι χωρίον ἔξην γραῖα τις ὑπερεκατοντούτις καὶ ἐν βρέφος μόλις δέκα μηνῶν, οἱ μόνοι ἐπιζήσαντες ἀπὸ μίαν οἰκογένειαν συγκειμένην ἐξ ἑνδεκα ψυχῶν!..

Μοὶ ἐπρότειναν νὰ μὲ ὀδηγήσωσι παρ' αὐτῆ τῆς γραῖας, ἥτις ὀνομάζεται θηρεσία. Διευθύνθην πρὸς αὐτήν· μεγίστην ἐντύπωσιν καὶ

θάμβος μ' ἐπροξένησεν ὁ τρόπος τῆς διηγήσεώς της καὶ τὸ μελαγχολικὸν ὕφος της. Εἶνε ἀδύνατον νὰ ἀφηγηθῶ κατὰ λέξιν ὅτι μοὶ εἶπεν ἡ δὲ περιλήψις αὐτῶν ἔχει ὡς ἐξῆς.

«Ἐζῶν, εἶπε, μετὰ τοῦ νεωτέρου ἀδελφοῦ μου, ἀνύμφου ἔτι, μετὰ τῶν δύο υἱῶν μου καὶ τῶν δύο θυγατέρων μου, τῆς μιᾶς χήρας, τῆς ἄλλης ὑπάνδρου, καὶ μετὰ τεσσάρων μικρῶν ἀνηλίκων. Ἀρκετὰ πλούσιοι δὲν ἤμεθα· πλὴν ἤμεθα εὐτυχεῖς, διότι ἡ οἰκία ἀνῆκεν εἰς ἡμᾶς, ἐπορίζομεθα τὰ πρὸς τὸ ζῆν καὶ διηγομεν βίον εἰρηνικὸν καὶ εὐδαίμονα.

«Οἴμοι! ἡ 30 Αὐγούστου 1870, ἀποφρὰς ἡμέρα! οἱ γάλλοι καὶ οἱ Πρώσσοι ἐπροχώρουν πρὸς τὰ μέρη μας· μολοντοῦτο εἶχομεν εἰσέτι μικρὰν τινα ἐλπίδα, διότι ἠλπίζαμεν ὅτι ὁ ἀσχυροσθῶσιν ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων μας.

«Φεῦ! τὴν ἐπαύριον ἡ μάχη ἤρχισεν ἡ γῆ ἔτρεμεν ὑπὸ τοὺς πόδας μας καὶ ὁ ἀῆρ ἀντήχει ἀπὸ τὰς γοεράς φωνάς μας. Τέλος περὶ τὸ ἐσπέρας εἶδομεν θέαμα φρικτὸν· τοὺς Γάλλους καταδιωκομένους ὑπὸ τῶν Πρώσσων καὶ ἐρχομένους πρὸς τὰ μέρη μας, εἰς τοὺς κήπους μας, εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ εἰς αὐτὰς ἀκόμῃ τὰς οἰκίας μας εἰσέδουν, διασπείροντες πανταχόσε τὴν φρίκην καὶ τὸν τρόμον.

«Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ὁ ἀδελφός μου, ὅστις ὑπῆρέτησε παρὰ τῷ Ναπολέοντι Α', οἱ δύο υἱοὶ μου καὶ ὁ γαμβρός μου, οἵτινες ἦσαν καταγεγραμμένοι εἰς τὴν ἐθνοφυλακίαν, προητοιμάσθησαν εἰς ἀμυνὰν κατὰ τὴν προέλευσιν τοῦ ἐχθροῦ· ἐγὼ δὲ πάντοτε τοὺς ἐνεθάρρυνον... οἴμοι! τὸ πᾶν τετέλεσται πλέον δι' ἡμᾶς! μόλις οἱ Βαυαροὶ καὶ οἱ Πρώσσοι εἶδον ὅτι εἰς τὸν στρατὸν εὐρίσκοντο καὶ ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῆς Βαζέλλης, καὶ παρευθὺς ἐπέπεσον ὡς αἰμοβόροι λύκοι ἐφ' ἡμῶν! Ἡ Βαζέλλη ἀπώλετο· Ὅποια σκληρὰ τύχη! ὅποια φρικτὴν ἐκδίκησιν ἔκαμαν εἰς ἡμᾶς τοὺς ἀθώους, ὡς καὶ ἐκείνους ἀκόμῃ οἵτινες ἐπολέμησαν! Φεῦ! ἀδύνατον νὰ ἐκφράσω τὴν φρίκην, τὴν ὅποιαν τότε ἠσθάνομαι εἶθε νὰ ἀπέθνησκον μετὰ τῶν ἄλλων! διότι ἔταν ἐνθυμηθῶ τὸ τρομερὸν τοῦτο δρᾶμα, τὰ μέλη μου κάμπτονται καὶ αἰσθάνομαι τὰς φρένας μου νὰ σαλεύωσι. Δεξιόθεν καὶ ἀριστερόθεν ὡς κεραυνὸς ἐπιπτεν ἡ μάχαιρα τοῦ ἐχθροῦ· τὰ ὄντα ἐκεῖνα δὲν ἦσαν ἀνθρώποι· ἦσαν τίγρεις αἰμοδιψεῖς. Πλεῖστοι ἀπὸ τὸν φόβον τῶν ἐκρῦφθησαν εἰς τὰ ὑπόγεια, ἀλλὰ καὶ οὗτοι ἔλαβον θάνατον ἐπάδουν, διότι μὴ δυνάμενοι οἱ ἐχθροὶ νὰ τοὺς συλλάβωσι ζῶντας, ἀπεφάσισαν νὰ καύσωσιν ἢ νὰ κατακερματίσωσιν αὐτοὺς ὑπὸ τὰ ἐρείπια τῶν οἰκιῶν τῶν! Φεῦ! οὐχὶ μόνον ἡ κωμολόγος εὐρέθη περιτοισμένη ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ, ἀλλὰ καὶ τὸ νὰ φύγῃ τις ἀπὸ τῆς θείας ταύτης ὀργῆς ἦτο ἀδύνατον· ἔλαι αἱ οἰκίαὶ σχεδὸν ἐγένοντο παρανάλωμα τοῦ πυρός! οἴμοι! πῶς ἠδυνήθην νὰ ἐνθυμηθῶ ταῦτα καὶ νὰ μὴ παραφρονήσω; ὦ! ὅποια σκληραὶ ἀναμνήσεις! Φαντάσθητι, κύριε, ἀπὸ τὰ δέκα τέκνα καὶ βρέφη ὅπου εἶχον τί μοὶ ἔμεινεν! ὦχ! ἀλλοίμονον! ὁ μικρὸς καὶ χαρτεὶς οὗτος ἀγγελοσ, ἡ μικρὰ μου Λουκία, τὴν ὅποιαν βλέπετε ἐπὶ τῆς κοιτίδος ταύτης! Καὶ τὸ βρέφος τοῦτο πῶς ἐσώθη; ἐκ θαύματος! πῶς ἠδυνήθην νὰ δραπετεύσω ἐκ τῆς θείας ἐκεῖνης ὀργῆς; Ἀκούσατε.

«Ἐξῆλλον πρὸς στιγμήν ἀπὸ τὸ ὑπόγειον, ἔνθα εἶχομεν καταφύγει· ἐπεθύμουν νὰ μάθω τί συνέβαιεν. Ἐδραμον ἀμέσως εἰς μικρὸν

τινά θάλαμον, ἔνθα εὐρίσκατο εἰς σταυρὸς καὶ μία εἰκών. Ἔπεσα γονυκλινῆς πρὸ τοῦ ἐσταυρωμένου καὶ ἐδεόμην ἐνθέρμως! Αἰφνης ἀκούω τὴν φωνὴν τοῦ ἀδελφοῦ μου, καλοῦσαν με.

«Ἦλθε πρὸς ἐμὲ μὲ ἦθος ἀποπεπλανημένον, μὲ τὸ πυροβόλον εἰς χεῖρας, φεῦ! εἶχε δίκαιον ὁ τάλας· τὰ δύο μου τέκνα ἔπεσον οἰκτρῶς αἱματόφυρτα πρὸ τῶν ποδῶν του! Ἡ οἰκία μας περιεστοιχεῖτο ἀπὸ τὰς φλόγας. Μοὶ ἔλεγε «φύγετε, φύγετε ἀμέσως ἀπὸ τὴν θύραν τοῦ κήπου.» Τότε ἡ Ἰωάννα καὶ ἡ Ἰουλία (οὕτω, ὠνομάζοντο αἱ δύο μου θυγατέρες) ἐγένοντο ἄφαντοι, ὀδηγούμεναι ἀπὸ τὴν θεῖαν Πρόνοιαν! Νὰ φύγητε καὶ σεῖς ἀμέσως καὶ σεῖς! τῷ εἶπον· ἀλλ' ἐκεῖνος «ἡμῶν τὸ καθήκον ἀπαιτεῖ νὰ ἐμμεῖνωμεν εἰς τὸν κίνδυνον! Ὑγίαινε! σὲ ἀποχαιρετῶ, φιλιτῆ μου ἀδελφῆ!» ἐπρόσθεσε μετὰ φωνῆς συγκοιμημένης καὶ ἐναγκαλιζομένου με, «εἰς τὸν οὐρανὸν θὰ ἐπανιδωμεν ἀλλήλους» εἶπε καὶ μὲ ὤθησεν ἐκτός.

«Οἶμοι! ἀπερίγραπτος εἶνε ἡ καταστροφή ἐκείνη! πανταχοῦ ἠκούοντο κτύποι πυροβόλων, ὁ ἀὴρ ἀντήχει ἀπὸ τὰς γοεράς κραυγὰς τῶν δυστυχῶν, οἶμοι! οἶμοι! οἶμοι! πῦρ καὶ μάχαιρα πανταχοῦ ἤστραπτον!

«Ὅτε εὐρέθην περικυκλωμένη ἀπὸ τὰ φλόγας, δὲν ἐγνώριζον ποῦ ἔτρεχον! αἰφνης εὐρέθην πρὸ σωροῦ τινὸς πτωμάτων ἀφοτέρων τῶν φύλων, ἐκάστης ἡλικίας, ἀπάντων σχεδὸν αἱματοφύρτων καὶ ἐκτάδην κειμένων! οἶμοι! τὸ πρῶτον πτώμα, τὸ ὁποῖον ἀπήντησαν οἱ ὀφθαλμοί μου ἦτο τῆς θυγατρὸς μου! φρικὴ μὲ καταλαμβάνει, κύριε, ἔταν ἀναμνησθῶ τὴν τρομερὰν ἐκείνην στιγμήν. Κατ' ἀρχὰς μὲ κατέλαβε τρομερὰ σκοτοδινίασις, ἀπελιώθη εἶθε νὰ ἀπέθνησκον ἐκείνην τὴν στιγμήν! Πλὴν ὄχι, ὁ Θεὸς ἠθέλησε νὰ ἐπιζήσω ἀκόμη, διότι εἰς τὰς νεκρὰς ἀγκάλας τῆς ταλαίνης θυγατρὸς μου ἔκειτο ζῶν ἔτι καὶ μειδιῶν ὡς ἄγγελος τὸ δύστηνον τοῦτο βρέφος. Ὁ ἄγγελος οὗτος τὸν ὁποῖον βλέπετε ἐπὶ τῆς κοιτῆδος ταύτης! Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ἀγνωστί μοι συνέβη! ἤμην μᾶλλον νεκρὰ ἢ ζῶσα· ἤρπασα μετ' ἀπογνώσεως τὸ ἀθῶον βρέφος εἰς τὰς ἀγκάλας μου καὶ ἔτρεχον ἐν ἀπελπισίᾳ διὰ μέσου τῶν ἀγρῶν, ἀνευ τύψεως συνειδήτος, τέλος ἀπήντησα οἰκίαν τινα· εἰσῆλθον, καὶ αὕτη εἶνε ἡ οἰκία εἰς τὴν ὁποίαν μὲ βλέπετε!

«Ἐμαθα τέλος, ὅτι ἔμεινα μόνη εἰς τὸν κόσμον μετὰ τοῦ ἀγγέλου τούτου, μὲ τὴν μικρὰν μου Λουκίαν,» εἶπε θειξασά μοι εἰς τὴν κοιτίδα ἐν ἀθῶον καὶ χαρῖεν βρέφος, τὸ ὁποῖον μόλις εἶδον, καὶ ἐκυριεύθη ὑπὸ πικρὰς λύπης· δάκρυα πικρὰ ἔρρευσαν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν μου.

Εἰς τὴν κρίσιμον ταύτην στιγμήν ἡ δύστυχος γραῖα εἶχε τὰς χεῖρας πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ἐπνίγετο εἰς λυγμούς· οἶμοι! σκληραὶ ἀναμνήσεις κατέτρυχον ὡς γάγγραινα τὴν βαρυαλγοῦσαν καρδίαν τῆς!..

Ἄφ' οὗ ἀνέλαβεν ὀλίγον, μοὶ εἶπε·

—«Πῶς θὰ δυνηθῶ νὰ ἐπιζήσω τόρα δὲν ἠξεύρω, καὶ ἐν τούτοις πρέπει νὰ ζήσω διὰ τὸν ἄγγελον τούτον, ἐνῷ τὰ μάλιστα ἐπεθύμουν νὰ συναντήσω ἐκείνους οἵτινες ἀναπαύονται ἤδη τὸν αἰώνιον ὕπνον! Ἄλλ' οἶμοι! ὑπάρχουσιν ἄρα γε οἱ τάφοι των! φεῦ! θὰ ἔχω τοὐλάχιστον τὴν ἐσχάτην παραμυθίαν νὰ χύσω ἐν

δάκρυ θερμὸν ἐπὶ τῆς τελευταίας αὐτῆς ζοφερᾶς καὶ ψυχρᾶς κατοικίας των; (Ἐκ τοῦ Γαλ. ὑπὸ Α. Γ. Ξύδη).

Η ΔΙΑΤΡΥΠΗΣΙΣ ΤΩΝ ΑΛΠΕΩΝ.

Τῆ 5)17 Σεπτεμβρίου ἡ ἐπιστῆμη ἐώρτασεν ἕνα τῶν λαμπροτέρων, καταπληκτικωτέρων καὶ θαυμασιωτέρων αὐτῆς θριάμβων — τὴν διατρυπίσιν τῶν Ἄλπεων. Ἀπὸ τοῦδε καὶ εἰς τὸ ἐξῆς τὰ τεράστια ὄρη ἄτινα χωρίζουσι τὸ Πεδεμόντιον ἀπὸ τῆς Σαβοΐας καὶ πρὸς ὧν τὴν διάβασιν ἀπῆρτετο ὀκτώωρος καὶ ἐπιπονωτάτη ἀμαξεία, θὰ διέρχεται ἡ σιδηροδρομικὴ ἀμαξία ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν ἀνὰ μέσον ὑπωρείου σύριγγος, ἐχούσης μῆκος περὶ τὰ ὀκτὼ ἀγγλικά μίλια, ἥτοι δεκατρεῖς σχεδὸν χιλιάδας μέτρων! Ἐντὸς 13 ἐτῶν (αἱ προκαταρκτικαὶ ἐργασίαι ἤρξαντο τῷ 1857) ἐτμήθη ἕρος, ἔχον ὕψος μὲν 3000 μέτρων, μῆκος δὲ 13,000 ἀντὶ δαπάνης 65 ἑκατομμυρίων φράγκων! Τὸ νότιον μέρος τῆς τμηθείσης σύριγγος κεῖται 1291,30 μέτρα ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, τὸ δὲ βόρειον 132,55. Ἡ ἐκτρυπίσις τῶν Ἄλπεων εἶνε ἔργον κυρίως τῶν Ἰταλῶν μηχανῶν Σομεϊλιέ, Γράνδης καὶ Γρατόνη, ἐξ ὧν ὁ τρίτος μόνον ἐπέζησεν ἵνα ἴδῃ περατούμενον τὸ κολοσσαῖον ἔργον, οἱ δὲ ἄλλοι δύο ἀπέθανον καταβληθέντες ὑπὸ τοῦ καμάτου. Ἡ Ἰταλία, ἥτις ἐγέννησε τὸν Κολόμβον καὶ τὸν Γαλιλεῖν, τὸν Σαντόριον καὶ τὸν Τορικέλλην, τὸν Γαλβάνην καὶ τὸν Βόλταν, δικαίως σεμνουμένη συγκατατάσσει εἰς τὴν χορείαν τῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν τῆς καὶ τοὺς τρεῖς περιφανεῖς τούτους μηχανικούς, τοὺς ἐν μέσῳ ἀπέριων δυσχερειῶν καὶ κωλυμάτων κατορθώσαντας ὅ τι ἄλλοτε ἐνομιζέτο ὑπερέφελος φαντασιοκοπία. Ὅτε ἤρξαντο αἱ ἐργασίαι τῆς διατρυπίσεως τοῦ Mont-Cenis ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς φωτεινῆς διανοίας τοῦ κόμητος Καβούρ, πόσα δὲν ἐρρέθησαν πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ἀμυγῆνου καὶ τοῦ ἀδυνατοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως; Ἐρρέθη ὅτι αἱ εἰς τὰ σπλάγχνα τοῦ φοβεροῦ ὄρους ἐπιπολάζουσαι ἀόρατοι λίμναι θὰ κατέκλυζον, ὡς κύματα πόντου, πᾶν τὸ προστυχόν· ἐρρέθη ὅτι τὰ αὐτῶν διαιτώμενα ἄγρια θηρία θὰ κατεσπάραττον τοὺς ἐργάτας καὶ τοὺς μηχανικούς· ἐρρέθη ἐπὶ τέλους, ὅτι, καὶ προϊόντος τοῦ ἔργου, ἡ ὡς ἐκ τῆς μὴ εἰσχωρήσεως τοῦ ἀέρος θερμοκρασία τῆς σύριγγος θὰ ἀπέβαινεν ὀλεθρία εἰς τοὺς διαβάτας, οἵτινες διέτρεχον κίνδυνον νὰ τακῶσιν ὑπὸ τοῦ ὑπερβολικοῦ καύσωνος. Ἄπαντα ταῦτα τὰ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον ρωμαντικὰ προσκόμματα ἤρθησαν ἐκ τοῦ μέσου. τῆ δὲ 5)17 Σεπτεμβρίου οἱ Ἰταλοὶ καὶ οἱ Γάλλοι ἐτέλεσαν τὰ ἐγκαίνια τῆς σιδηροδρομικῆς σύριγγος, διαβάσαντες αὐτὴν ἐντὸς 20 λεπτῶν. Εἰς τὴν τελετὴν τῶν ἐγκαίνιων παρῆν ἄπειρον πλῆθος, προεξάρχοντων τῶν ὑπουργῶν τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Γαλλίας. Διάφοροι ἐξεφωνήθησαν λόγοι ὑπὲρ τῆς εὐημερίας ἀμφοτέρων τῶν ἔθνων· ὁ ὑπουργὸς Σέλας προέπειεν ὑπὲρ τῆς Γαλλίας, ὁ ὑπουργὸς Λεφράγκ ὑπὲρ τῆς Ἰταλίας, ὁ δὲ Λεσέψ ὠμίλησε διὰ μακρῶν, εἰπὼν πρὸς τοὺς ἄλλοις ὅτι ἡ ἐκτρυπίσις τῶν Ἄλπεων εἶνε συμπλήρωμα τῆς τομῆς τοῦ Σουεζ καὶ ὅτι, χάρις εἰς τὰ δύο ταῦτα ἀριστουργήματα, ἕκαστος δύναται σήμερον νὰ περιέλθῃ ἅπασαν τὴν ὑφήλιον ἐντὸς ἑβδομήκοντα ἡμερῶν. Εἰς τὴν πανήγυριν ἐπέθηκε τέρμα συμπόσιον μεγαλοπρεπέστατον, ἐν ᾧ παρεκάθησαν περὶ τοὺς 1250 συνδαιτυμόνας.

Ἡ τράπεζα ἐστρώθη ἐπὶ τοῦ τμηθέντος ὄρους 1250 μέτρα ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης. Χάριν δὲ τῆς εὐωχίας ταύτης ἐδαπανήθησαν ὑπὲρ τὰ πεντηκοντακισχίλια φράγκα. (Κλειώ).

ΤΟ ΕΤΟΣ 1872.

Τὸ ἔτος 1872 δύναται νὰ ὀνομασθῇ ἔτος τοῦ 9. Ὑπάρχουσι δὲ πάμπολλαι πρὸς τοῦτο ἀποδείξεις, ἐξ ὧν ἐνταῦθα παραθέτομεν τὰς κυριωτέρας. Ἐὰν προσθέσῃς τοὺς δύο πρώτους ἀριθμοὺς 1 καὶ 8, θὰ ἔχῃς ἄθροισμα 9. Πρόσθετες δὲ πάλιν τοὺς δύο τελευταίους 7 καὶ 2 καὶ θὰ ἔχῃς τὸ αὐτὸ ἄθροισμα 9. Πρόσθεσον τοὺς δύο πρώτους 18 καὶ τοὺς δύο τελευταίους 72 καὶ θὰ ἔχῃς ἄθροισμα 90, ἧτοι δεκάκις 9. Τοῦναντίον, ἀφαίρεσον τοὺς δύο πρώτους ἀριθ. 18 ἀπὸ τοὺς δύο τελευταίους 72 καὶ θέλεις εὐρεῖ ὑπόλοιπον 54, οὗτινος οἱ χαρακτῆρες ὡς ἀπλᾶι μονάδες θεωρούμεναι καὶ προσ-

τιθέμεναι δίδουσι τὸν ἀριθμὸν 9. Γράψον δὲ πάλιν τοὺς δύο ἄρκους ἀριθμοὺς 1 καὶ 2 ὑπὸ τοὺς δύο μέσους, τὸν πρῶτον ὑπὸ τὸν πρῶτον καὶ τὸν δεύτερον, ὑπὸ τὸν δεύτερον καὶ θέλεις ἔχει ἄθροισμα 99, ἧτοι δύο 9. Πρόσθετες ὅλους τοὺς χαρακτῆρας 1, 8, 7, 2, καὶ θὰ ἔχῃς ἄθροισμα 18, τοῦ ὁποίου οἱ χαρακτῆρες 1 καὶ 8 προστιθέμενοι ἀποτελοῦσι τὸν ἀριθμὸν 9. Ἀφαίρεσον τὸν ἀριθμὸν 9 ἀπὸ τοὺς δύο πρώτους 18 καὶ θὰ εὕρῃς ὑπόλοιπον 9. Καὶ ἐὰν ἀπὸ τοὺς δύο τελευταίους 72 ἀφαιρέσῃς τὸν ἀριθμὸν 9, θέλεις ἔχει ὑπόλοιπον 63, ἧτοι $6 + 3 = 9$. Τοῦναντίον, πρόσθεσον τὸ 9 εἰς τὸ 72 καὶ θὰ εὕρῃς ἄθροισμα 81, ἧτοι $8 + 1 = 9$. Ἐὰν τὸ ἔτος 1872 διαιρεθῇ διὰ τοῦ δευτέρου χαρακτῆρος 8, εὐρίσκεται πηλίκον 234, ἧτοι $2 + 3 + 4 = 9$. Διαίρεσον πάλιν τοὺς δύο τελευταίους ἀριθμοὺς 72 διὰ τοῦ ἰδίου ἀριθμοῦ 8 καὶ θὰ εὕρῃς πηλίκον 9. Ὑπάρχουν δὲ καὶ ἄλλαι πολλαὶ ἀποδείξεις.

Υ Π Ε Ρ Ι Δ Η Σ.

Ο ΩΤΟΣ.

Τὸ νυκτόβιον τοῦτο ἀρπακτικὸν πτηνὸν ὀνομάζεται ἀπὸ μὲν τοὺς Γάλλους μέγας δούξ grand Duc, ἀπὸ δὲ τοὺς Ἑλληνας ὄτος διὰ τὰ ὡς ὅτα ἐξέχοντα ἐκατέρωθεν τῆς κεφαλῆς τοῦ πτερά. Ὁ ὄτος εἶνε ἐν ἀπὸ τὰ γνωστότερα εἶδη τῶν γλαυκῶν, αἵτινες, ὡς γνωστόν, μὴ δυνάμεναι νὰ ὑποφέρωσι τὴν λάμψιν τοῦ ἡλίου, κοιμῶνται μὲν τὴν ἡμέραν, περιφέρονται δὲ τὴν νύκτα πρὸς ἀναζήτησιν τῆς τροφῆς των, πετώσαι ἐλαφρότατα καὶ χωρὶς τοῦ παρμιχοῦ κρότου ἢ θορύβου. Ἄν τις ἐξ αὐτῶν δὲν προφθάσῃ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν φωλεάν της, ἀλλὰ τὴν προλάβῃ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, τότε τὰ πτηνὰ συναθροίζόμενα περὶ αὐτὴν τὴν περιφρονοῦσι καὶ τὴν περιπαίζουσιν. Αἱ γλαυῦνες ἐκτὸς τῶν μικρῶν πτηνῶν συλλαμβάνουσι καὶ μῦς καὶ σαύρας, ἅτινα κατατρώγουσιν ἀδηφάγως.

Τῶν γλαυκῶν ἄλλαι μὲν ἔχουσι πτερὰ ἐκατέρωθεν τῆς κεφαλῆς ὡς οἱ ὄτοι καὶ ὀνομαζονται κερασφόροι, ἄλλαι δὲ δὲν ἔχουσι καὶ ὀνομαζονται ἀκέρατοι. Ἄλλα εἶδη αὐτῶν εἶνε ὁ βύας κοινῶς μπουφος, ὁ Σκῶψι, ὁ νυκτικόραξ καὶ ὁ ἀσκάλαφος.

Τὴν μελαγχρολίην φωνὴν τῶν γλαυκῶν θεωροῦσιν οἱ δεισιδαίμονες ὡς κακὸν οἰωνόν. Οἱ ἀρχαῖοι Ἑλληνες εἶχον τὴν γλαυκὰ ἀφιερωμένην, εἰς τὴν Ἀθηναίαν (τὴν θεάν τῆς σοφίας), διότι αἱ βαθεῖαι μελέται γίνονται ἐν σιγῇ νυκτός.

Ὁ ὄτος.

Ὁ ὄτος ἔχει δύο ποδῶν μῆκος καὶ εὐρίσκεται εἰς τὰ βορειότατα ἀνλίματα τρέφεται δὲ μὲ ποντικούς, ὄφεις, βατράχους, λαγωούς, νεογνά τῶν δορκάδων καὶ παντὸς εἶδους πτηνά.

Εἰς τὴν γλῶσσάν μας ὑπάρχουσιν αἱ λέξεις κοκκουβάγια καὶ μπουφος, ἀμφότεραι σημαίνουσαι πτηνὰ νυκτόβια ἀρπακτικά. Ἡ πρώτη λέξις εἶνε πεπονημένη ἀπὸ τὴν φωνὴν τοῦ πτηνοῦ καὶ ἀπαντᾷται εἰς τὸν Ἡσυχιον, ἡ δὲ δευτέρα εὐρίσκεται παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλησι βουφος, ὅθεν καὶ ἡ παροιμία «βουφος περιφοιτᾷ» ἐπὶ μωρῶν καὶ ἀνοήτων. Οἱ βούφοι εἶνε ἕως δώδεκα εἰδῶν, ἀλλὰ τὰ εἶδη ταῦτα διὰ τὴν μεταξύ των ὀλίγην διαφορὰν ἀδύνατον νὰ προσδιορισθῶσιν ἀκριβῶς. Ὁ παρ' ἡμῶν μπουφος εἶνε ἢ ὁ βύας τῶν ἀρχαίων, ἂν ἀποβλέψωμεν εἰς τὴν φωνὴν του, ἢ ὁ ὄτος, ἂν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὸ σχῆμά του καὶ τὴν ἀνάκαθεν παροιμιώδη εὐφθειάν

του «λάρους καὶ ὄτους, τοὺς εὐθεις φαμέν» ἔλεγον οἱ παλαιοὶ Ἑλληνες, ἡ δὲ κωμῆδία σκώπτουσα τοὺς Ἀθηναίους, «ὦ μόνον ὄτοι τῶν Ἑλλήνων» λέγει κατὰ τὸν Εὐστάθιον (Ὁδ. Ε'), καὶ «τοὺς ἐξαπατωμένους ραδίως ἐκ τοῦ τυχόντος οἱ κωμικοὶ ὄτους καλοῦσιν» ἀναγινώσκωμεν εἰς τὸν Ἀθηναῖον (Θ').

Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλησι τὰ πτηνὰ ταῦτα ἀναλόγως τῶν διαφορῶν εἰδῶν, εἰς τὰ ὅποια τὰ διήρουν, εἶχον καὶ διαφόρους

ὀνομασίας. Ἀπαντῶνται ὅθεν α.) αἱ λέξεις *γλαυξ*, *κίρκυμος*, *κικυμῖς*, *κίκυρος*, *κικκάβη* (Ἀριστοφ. β.) *νυκτικόραξ*, *ἀσκάλαφος*, *αἰγολύς*, *στρίγξ*, *σκώψ* (ὁ μικρότατος ὄλων καὶ συγχεόμενος πολλάκις μετὰ τὴν *κουκουβάγιαν*), *ἐλεὺς* (*κλαφοπούλι παρ' ἡμῖν διὰ τὸ κλαυθμηρὸν τῆς φωνῆς*, βύας δὲ τῆς ἐκκλησίας *hibou d' église* ἢ βύας τῶν κωδωνοστασίων *hibou des clochers* παρὰ τοῖς Γάλλοις, διότι κρούπεται εἰς τὰ κωδωνοστάσια τῶν ἐκκλησιῶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον), κτλ.

ΑΝΘΩΝ.

- Μὴ μόνον ἐπαινεῖτε τοὺς ἀγαθοὺς, ἀλλὰ καὶ μιμεῖσθε.
(Ἰσοκράτης).
- Οὐδεὶς ἐπλώττησε ταχέως, δίκαιος ὢν.
(Μένανδρος.)
- Ἐπιθύμει μᾶλλον νὰ σὲ συμβουλευέωσιν ἢ νὰ σὲ ἀγαπῶσι.
(Boileau).
- Ἡ δόξα δὲν μισθοῦται, ἀλλ' ἀποκτάται.
(Ι. Ζαμπέλιος).
- Ἀπ' ὁμοιοῦς τὰ μεγάλα ἔργα.
(Ἡρόδοτος).
- Τῶν μὲν χρημάτων τὴν ζημίαν διορθοῦσθαι πάλιν ἔνι· λόγον δὲ ἐκπηδήσαντα ἅπαξ ἀνακτῆσαι οὐκ ἔνι.
(Χρυσόστομος).
- Ὁ πανδαμάτωρ χρόνος τὰ πάντα μεταβάλλει.
(Ι. Καρασούτσας).
- Φίλοις ἀτυχοῦσι καὶ εὐτυχοῦσιν ὁ αὐτὸς ἴσθι.
(Περικλῆς).
- Σοφὸς καλεῖται ὁ χρήσιμος καὶ οὐχὶ ὁ πολλὰ γνωρίζων.
(Αἰσχύλος).
- Ἄνθρωπος ὢν, μέμνησο τῆς κοινῆς τύχης.
(Ἰπποθῶν).
- Οἱ πλεῖστοι τῶν φίλων ἐμοιάζουσι πρὸς θερινὸν νέφος, ἔπερ διαλύεται εἰς τὴν μικροτέραν τοῦ ἡλίου ἀκτῖνα.
(Victor Hugo).
- Ψυχὴ μεγαλόφρων οὐδέποτε ὑποτάσσεται.
(Corneille).
- Τὸν ὀκνηρὸν καὶ οἱ θεοὶ καὶ οἱ ἄνθρωποι μισοῦσιν.
(Ἡσίοδος).
- Εὐτυχὴς ὁ εὐχαριστούμενος εἰς ὅσα ἔχει.
(Lehrun).
- Ἀγαπητὴ ἢ προδοσία οὐχὶ ὅμως καὶ οἱ προδότηι.
(Ἡρόδοτος).
- Μηδέποτε δοῦλον ἠδονῆς σαυτὸν ποίει.
(Ἀναξανδρίδης).
- Νηστεία ἀληθὴς ἢ τῶν κακῶν ἀλλοτριώσεις.
(Ἄγ. Βασιλείος).
- Ὅπου ζῆ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖ καὶ εὐδαιμονεῖ.
(Μάρκος Αὐρήλιος).
- Ἡ σιωπὴ δὲν φέρει δῖψαν.
(Ἰπποκράτης).
- Τὸ νὰ ἐπικαλεῖται τις τὰς κακὰς πράξεις ἄλλου πρὸς δικαιο-

λόγησιν τῶν ἰδικῶν του εἶνε τὸ αὐτὸ ὡς νὰ προσπαθῆ νὰ καθαροσθῆ μετὰ τὴν λάσπην.

(Petit-Senn).

Μισθὸς ἀρετῆς ἔπαινος.

(Συνέσιος).

Ἄλλ' ἢ χαρὰ τῆς γῆς αὐτῆς μᾶς εἶνε στιγμιαία.

(Ἀποστολίδης).

Δεινὸν ἐστὶ μέγρα φρονεῖν, μικρὰ πράττοντα.

(Εὐάγριος).

Ἄνδρὸς χαρακτήρ ἐκ λόγου γνωρίζεται· λόγος πολλάκις ἀγέλος διαθέσεως.

(* *).

Ὁ μηδὲνα ἀδικῶν οὐδενὸς δεῖται νόμου.

(Ἀντιφάνης).

Ἀσφαλὴς πᾶς τόπος τῷ ζῶντι μετὰ δικαιοσύνης.

(Ἐπίκτητος).

Μία ἐστὶν ἀρετὴ, τὸ ἄτοπον φεύγειν αἰεὶ.

(Προκόπιος).

Καλλίτερον νὰ διδάσκης τὸ τέκνον σου παρὰ νὰ θησαυρίζης δι' αὐτὸ χρήματα.

(* *).

Ο ΚΟΥΚΛΟΥΤΖΑΣ.

» Σὺ δὲ μένε ἐν οἷς ἔμαθες καὶ
» ἐπιστάθης, εἰδὼς παρὰ τίνος ἔμαθες»
(Παῦλ. πρὸς Τιμόθ. ἐπισ. β'. κεφ. γ'. 14.)

Ἐν τῶν καλητέρων καὶ ὠραιότερων τῆς καλλισύφουρος Σμύρνης χωρίων εἶνε καὶ ὁ *Κουκλουτζᾶς*, κατοικοῦμενος ἀπὸ μόνον ὀρθοδόξους Ἑλληνας καὶ τὴν Ἑλλάδα φωνὴν λαλοῦντας. Ἡ τερπνὴ καὶ εὐάρεστος θεὰ του, τὸ εὐάερον καὶ ὑγιεινὸν αὐτοῦ κλίμα, μοὶ ἐνέπνευσε τὸ παρὸν ποιημάτιον, τὸ ὅποιον καὶ πέμπω τῇ φίλῃ τοῦ *Μέντορος* διευθύνσει, ἵνα καταχωρήσῃ αὐτὸ, ἐλπίζουσα ὅτι οὐ μικρὰν παρέξει τὴν ὠφέλειαν.

Κουκλου-τσαλῆ (*), ὁ Κουκλουτζᾶ, εὐῶδες ἄνθος εἶσαι·
Καὶ ὡς ὠραῖος Κολοσσὸς ἐν μέσῳ πάντων κείσαι.

Ἄρχαιος, ἀρχαιότητα Ἑλληνικὴν μυρίζεις·
Ἄγνός, μετὰ τὴν ἀπλότητα τὴν φύσιν ὠραΐζεις.

(*). Λέξις τουρκικὴ σημαίνουσα τὰ εὐώδη ἄνθη. Λέγεται ὅτι παρὰ τὴν εἴσοδον τοῦ χωρίου πάλαι ποτε ὑπῆρχον ἱκαναὶ πεῦκαι καὶ ἱκανὰ ἄνθη κίτρινωπά, ἅτινα ἔχνον τσαύτην τὴν εὐωδίαν, ὥστε ἐξ αὐτῶν ἐδόθη καὶ τὸ τουρκικὸν ὄνομα *Κουκλουτσαλῆ*. Πρὶν ὀνομάζετο *Ὀπαῖον* ἐκ τοῦ ὄπῃ καὶ ἦτο τὸ καταφύγιον τῶν ποιμένων. Οἱ δὲ νεώτεροι ἀπέδωσαν εἰς αὐτὸ τὸ ὄνομα *Κορυφάσιον* ἐκ τοῦ κορυφῆ (ἐκ τοῦ πλησίον ὄρους, *Καλαμπάκα*, *κάρρα μιάνκακ*, κεφαλὴν λευκὴν). Εἰς αὐτὸ πάλαι ἢ *Ἄρτεμις* λουομένη εἰς τὰ λουτρά αὐτῆς, (τὸ *χαλκα-μπουναρίον*) ἤρχετο ἐπαναπαυομένη, ἐκμαγευομένη τρόπον τινὰ ἐκ τῆς μαγευτικῆς καὶ θελκτικωτάτης αὐτοῦ θεάς.

Χάριτες εἰς τὰ περίξ σου τρέχουν, ὡς κρύα βρύσις.
Τὸ πᾶν γελᾷ καὶ τέρπεται κ' ἡ χρυσομένη φύσις.
Μοσχομυρίζει τὸ πρωί, μετὰ βροχὴν βραχεῖαν,
Νέκταρος ἐκ τοῦ στήθους τῆς πνοῆς χύνει γλυκεῖαν.

Αἰώνων μάρτυς φαίνεσαι ἀκλόνητος, μονάχας.
Κ' ἐξέχων πάντων (*) ἴστασαι μειμονωμένος βράχος.
Μὲ ροδονένιον στέφανον τὰς χειράς σου ἀπλόνων,
Καὶ τὰ τριγύρω σου χωριά φαίνεσαι στεφανόνων.

Τί θεά θελιξικάρδιος, τί μαγικὴ χορεία!
Περίξ σου ἔχεις, Κουκλουτζᾶ, τῆς Σμύρνης τὰ χωριά.
Τὸ ἐν πλευρόν σου ὁ Βουζᾶς σπεύδει νὰ χαιρετήσῃ,
Εἰς τὰ λευκά του χώματα καὶ εἰς τὸ Παραδεῖσι.

Ἄμεριμνος, γαλήνιος κ' ἄφροντις ἐντροφᾶται...
Εἰς τοὺς χρυσοὺς τοὺς κήπους του ἐκεῖσε ἐγκαυχᾶται
Ὁ ἀνοήρδης καὶ εὐθυμος Βουρονόβας μ' εὐφροσύνην
Ἄναθραμμένος ἔκπαλαι εἰς τὴν ἀδροφροσύνην.

Κατέχει εἰς τοὺς κόλπους του σφριγῶσαν νεολαίαν
Εἰς τὰ ἐντός του ἔφερε τὴν Σμύρνην ἄλλην, νέαν...
Ἐκεῖσε τὸ Σεϊδίκιοι εἰς τὰς βοσκὰς του κλίνων,
Παχείας γαίας εὐφοροῦν κ' ὑδάτων κρυσταλλίνων.

Ζητεῖ ἓνα Θεόκριτον (**), βουκολικὰ νὰ ψάλλῃ...
Περίκλυστα (***) (Βουνάρπασι), πολίχνη ἐκεῖ ἄλλη.
Τὸ ὕδωρ τῆς νὰ πῶσι καλεῖ τοὺς ὄδοιπόρους (***)
Ἔχει χάρισματὰ πολλά! πλὴν μένει χωρὶς πόρους...

Τὸν ἠθικόν τῆς ἔχασε κ' ἀρχαῖον χαρακτήρα
Ἡ Λαμπηδών (Σηκκλιάριον) ἡ δὲ πικρά τῆς μοῖρα,
Εἰς τὸνεμά τῆς ἔδωσε λέξιν παροιμιώδη...
Ἐδῶθεν τὸ Ναρκλιον μὲ δάση τὰ μυθώδη,

Μὲ τὴν πληθὺν τῶν ρωδιῶν βαρέως φορτωμένον,
Ε' ἐκεῖ τὸ Χαζηλάριον μ' ἐλαίας κυρτωμένον
Μηγύρουσι τὴν ἐποχὴν τοῦ φθινοπώρου ἤδη.
Δρεψάτω ὁ βουλόμενος καρπῶν ἀφθόνων εἶδη.

(*) Τῶν περίξ χωρίων.

(**) Ὁ Θεόκριτος, βουκολ. ποιητής, περὶ οὗ ὁ Μέντωρ τομ. Α', σελ. 746 καὶ τομ. Β', σελ. 205, 237, 278.

(***) Τόπος δ' ἐστὶν οὗτος τὰ Περίκλυστα ἐγγύς που τῆς Σμύρνης, διὰ πολλοῖς τοῖς ὕδασι περιχλύζεσθαι οὕτω πως κατονομαζόμενος. Γεώργ. Ἀκρόπολ. ἱστορ. § β', σελ. 44.

(****) Πρὶν γεινῆ ὁ σιδηρόδρομος τοῦ Κασαμπᾶ, ἅπαντα τὰ κибράνια τὰ ἐκ Σμύρνης δι' αὐτὸ τὸ μέρος προερχόμενα, διήρχοντο διὰ τῶν Περίκλυστων, ὠφελουμένων οὐκ ὀλίγον ἐξ αὐτῶν. Τῆς χάριτος ταύτης στεροῦνται ἤδη.

Ἄλλ' ἔλων τούτων, Κουκλουτζᾶ, Σὺ πάντων ὑπερέχων
Καὶ ὑψηλὴν περιωπὴν ἐκ φύσεως κατέχων,
Τὴν θέσιν σου τὴν ἔξοχον, τὴν εἰδικὴν, μονήρη,
Τὰ ἦθη σου τ' ἀρχαῖα πιστώσῃ σὺ διατήρει.

Κι' ἂν ἦτο τρόπος ἡ μικρὰ φωνὴ μου νὰ ἀρκέσῃ,
Τὰς φίλας τὰς Σμυρναίας μου ἤθελε προσκαλέσει
Πισταὶ κ' αὐτὰ νὰ μένωσι 'ς τὴν γλῶσσαν, τὴν θρησκειᾶν.
Ἑλληνικὴν νὰ ἔχωσι ψυχὴν τε καὶ καρδίαν.
Κουκλουτζᾶ, 7βριος 1871.

ΣΟΦΙΑ ΛΑΜΠΗΣΗ, θυγάτηρ.

ΚΑΡΦΙΤΣΑ ΚΑΙ ΒΕΛΟΝΗ

Ἐκ τοῦ Ἀγγλικού.

Μία καρφιτσα καὶ μία Βελόνη ἦσαν γειτόνισσαι μέσα εἰς
ἓν καλαθίον ἐργοχειροῦ ἐπειδὴ δὲ καὶ αἱ δύο ἦσαν ἀρχαῖαι, ἤρχι-
σαν νὰ φιλονεικῶσιν, ὡς φιλονεικοῦν πάντοτε ὄλοι οἱ ἀρχαῖοι.

— "Ἦθελα νὰ ἠξεύρω, εἶπεν ἡ Καρφιτσα διὰ τί πρᾶγμα εἶσαι
καλὴ, καὶ πῶς ἔχεις τὴν ἀπαίτησιν νὰ φαίνεσαι καὶ σὺ εἰς τὸν
κόσμον χωρὶς κεφαλὴν;

— Κ' εἰς σέ, παρακαλῶ, εἰς τί χρησιμεύει ἡ κεφαλὴ, ἀπε-
κρίθη μὲ πικρίαν ἡ Βελόνη, ἀφοῦ δὲν ἔχεις ὀμμάτιον;

— Κ' εἰς τί χρησιμεύει ἓν ὀμμάτιον, ἐπανέλαβεν ἡ Καρφι-
τσα, ὅταν μάλιστα ἔχη πάντοτε κάτι τι μέσα;

— Ἐγὼ εἶμαι δραστηριωτέρα καὶ κάμνω περισσοτέραν ἐργα-
σίαν ἀπὸ σέ, εἶπεν ἡ Βελόνη.

— Naί, πλὴν δὲν θὰ ζήσης πολὺ, ἀπεκρίθη ἡ Καρφιτσα, διότι
ἔχεις πάντοτε ράμμα εἰς τὸ πλευρόν σου.

— Εἶσαι κακοροζικὸν καὶ λιγυσμένον ἔνι! εἶπεν ἡ Βελόνη.

— Καὶ σὺ εἶσαι τόσοσ ὑπερήφανος, ὥστε δὲν εἰμπαρεῖς νὰ λι-
γύσης χωρὶς νὰ συντρίψῃς τὴν ράχιν σου.

— Θὰ σοῦ πετάξω τὴν κεφαλὴν, ἂν μὲ προσβάλῃς ἄλλην φορᾶν,
— Θὰ σοῦ πετάξω τὸ ὀμμάτιον, ἂν μ' ἐγγίσης; ἐνθυμήσου ὅτι

ἡ ζωὴ σου κρέμαται ἀπὸ μίαν μόνην κλωστήν! εἶπεν ἡ Καρφιτσα.

Ἐνῶ δὲ ἐμάλλοναν, μικρὸν κοράσιον εἰσελθόν, ἐπῆρε τὴν Βε-
λόνην καὶ ἤρχισε νὰ ράπτῃ· ἀλλ' ἐπειδὴ μετ' ὀλίγον ἐσόντριψε
τὸν ὀφθαλμόν τῆς, ἐπῆρε τὴν Καρφιτσαν καὶ, θέσαν τὴν κλωστήν
περὶ τὸν λαιμόν τῆς, ἐπροσπάθησε νὰ ράψῃ. Πλὴν δὲν ἐπέρασε
πολλὴ ὥρα καὶ ἐξεκόλλησε τὴν κεφαλὴν τῆς. Τότε ἔρριψε καὶ
αὐτὴν εἰς τὰ σαρώματα πλησίον τῆς συντριμμένης Βελόνης.

— Ἀξιόλογα εἶμεθα ἐδῶ, εἶπεν ἡ Βελόνη.

— Τόρα δὲν ἔχομεν πλέον νὰ φιλονεικῶμεν διὰ τίποτε, ἀπε-
κρίθη ἡ Καρφιτσα φαίνεται ὅτι μὲ τὴν δυστυχίαν μᾶς ἦλθε καὶ
ἡ γνώσις.

— Κρίμα ὅτι δὲν μᾶς ἦλθε προτύτερα, ἐπανέλαβεν ἡ Βελόνη!
Πόσον ὀμοιάζομεν τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι φιλονεικοῦν διὰ τὰ
εὐτυχηματὰ των ἐωσοῦ τὰ χάσουν, καὶ δὲν ἐνθυμοῦνται ὅτι εἶνε
ἀδελφοί, παρὰ ἀφοῦ πέσουν μαζί! εἰς τὴν λάσπην, ὡς τὸ ἐπάθα-
μεν καὶ ἡμεῖς!

Μέσον δι' οὗ τις δύναται νὰ ἔχη πάντοτε εἰς τὸ θυλάκιον αὐτοῦ χρήματα.

Κατὰ καιροὺς γίνονται ἐν γένει παράπονα, ὅτι τὰ χρήματα εἶνε σπάνια. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἔργον καλὸν εἶνε νὰ δείξῃ τις εἰς τοὺς ἀπόρους πῶς δύναται νὰ ἔχωσι πεπληρωμένα τὰ θυλάκιά των καὶ νὰ διδάξῃ τὸ ἀληθές μυστήριον τοῦ κερδίζειν χρήματα, τὴν ἀλάθηστον μέθοδον, δι' ἧς δύναται νὰ ἔχωσι πάντοτε πλήρη τὰ βαλάντιά των. Ἡ ἀκριβὴς τήρησις τῶν δύο ἀκολούθων κανόνων φέρει τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο:

α.) Ἐστῶσαν ἀχώριστοι σύντροφοί σας ἡ τιμιότης καὶ ἡ ἐργασία.

β.) Δαπανᾶτε, φίλοι Ἀναγνώσταί καὶ φίλοι Λέσδιοι, πέντε λεπτὰ ὀλιγώτερον καθ' ἑκάστην, καὶ μὴ ἐγγίζετε τὸ καθαρὸν κέρδος σας.

Διὰ τῶν κανόνων τούτων τὸ ἀκένωτον θυλάκιόν σας θέλει ἀρχίσει νὰ ἐξογκοῦται καὶ ποτὲ δὲν θέλετε φωνάζει ὅτι ὁ στομαχός σας εἶνε κενός· δὲν θέλουσι σᾶς ὀνειδίζει οἱ δανεισταί, δὲν θέλει σᾶς παχόνει ἡ γύμνωσις· ὁ μὲν οὐρανὸς θέλει λάμπει ἐφ' ὑμῶν ζωηρότερος, εἰς δὲ τὴν καρδίαν σας θέλετε αἰσθάνεσθαι παλμούς εὐφροσύνης. Ἐγκολπώθητε λοιπὸν ταχέως τοὺς κανόνας τούτους καὶ ἔσεσθε εὐτυχεῖς. Ἀποσκορακίσατε ἀπὸ τοῦ πνεύματός σας τὴν παγετώδη πνοὴν τῆς θλίψεως, ζήσατε ἀνεξάρτητοι· τότε θέλετε εἶσθαι ἄνθρωποι, διότι δὲν θέλετε κρύπτει τὸ πρόσωπόν σας, ὅταν σᾶς πλησιάζῃ ὁ πλούσιος. Ποτὲ ὅταν οἱ υἱοὶ τῆς τυφλῆς τύχης βαδίζωσι πλησίον σας, δὲν θέλετε αἰσθανθῆ τὴν λύπην τοῦ ὅτι εἴσθε μικροὶ ἀπέναντι αὐτῶν, διότι ἡ ἀνεξαρτησία σὺν ὀλίγῳ ἢ σὺν πολλῷ εἶνε εὐτυχῆς μοῖρα καὶ σᾶς ἀποκαθιστᾷ ἰσοτίμους τοῖς ἀλαζόσι καὶ σεμνυνομένοις ἐπὶ τῶν παρρησιῶν καὶ ταινιῶν αὐτῶν. Ἐστὲ λοιπὸν ἔμπροσθεν, ἔχετε συνόδον τὴν ἐργασίαν αὐτὴ ἧς σᾶς συνοδεύει ἀπὸ τῆς πρωίας μέχρι τῆς σιγμῆς καθ' ἣν ἡ ἑσπέρα θὰ προσκαλέσῃ τὸν ὕπνον. Ἡ χρηστότης ἔστω ἡ ψυχὴ τῆς ψυχῆς σας, καὶ ἔχετε πάντοτε διὰ μνήμης ὅτι μετὰ τὰς καλὰς ἐννοουμένας δαπάνας σας πρέπει νὰ σᾶς μένη ἐν ὑπόλοιπον. Τότε ἐπιτυγχάνετε τὸν κολοφῶνα τῆς εὐδαιμονίας, καὶ ἡ ἀνεξαρτησία θέλει εἶσθαι ὁ θώραξ καὶ ἡ ἀσπίς σας, ἡ περικεφαλαία, καὶ ὁ στέφανός σας· τότε θέλετε βαδίζει ἀγερῶχος καὶ δὲν θέλετε κύπτει ἐνώπιον τῶν μεταξωτῶν ἐνδυμάτων, τὰ ὅποια φέρει ἄθλιός τις πλούσιος, ἀλλ' οὔτε περιφρόνησιν θέλετε δεχθῆ ποτὲ παρά χειρὸς ἐξ ἐκείνων, αἱ ὅποια λάμπουσιν ἐν μέσῳ λίθων πολυτελῶν.

Δ. Α. Μ. Χ.

Λύσις τοῦ ἐν τέλει τοῦ Β'. τόμου 11ου αἰνίγματος.

Δικαίως ἀπεκάλεσεν ἡ Μοῦσα Ἰταλίας νῆσον κειμένην ἔμπροσθεν τοῦ κόλπου Κορινθίας τῆς Ἡοῦς ἄνθος ἀληθῶς τὴν ΖΑΚΥΝΘΟΝ τὴν θείαν, ὡς Νηρηΐδα τέμνουσαν θάλασσαν Ἰονίαν.

Πολλὰς τῶ ὄντι ἠδούλευσε ξένας ἐπικρατείας, στενάζουσα, ὑπείκουσα δ' εἰς τὰς βουλὰς τὰς θείας· ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἔφθασεν εἰς τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἠσπάσθη σὺν ἑξ' ἀδελφαῖς μητέρα τὴν ἁγίαν.

Τὸ τέλος τοῦ αἰνίγματος θέλετε νὰ ἔξηγησῶ; ἂν ἀπ' τὴν λέξιν Ζάκυνθος τὸ ζῆτ' ἀποχωρίσω καὶ ἀντ' αὐτοῦ δὲ παρευθῆς τὸ ὕ ψιλὸν προσθέσω, ἔχω τὴν λέξιν Ἰάκυνθος χωρὶς νὰ ἀπορήσω.

Ἐλύθη οὖν τὸ αἰνίγμα μ' ὀλίγον ἔμως σφάλμα· νὰ προσπαθῆσθε πρέπ' εὐθύς νὰ βγάλ' αὐτὸ τὸ φράγμα.

Ἀπὸ τὴν λέξιν Ἰάκυνθος τὸ μέσον υ ν' ἀφήσω καὶ μὲ τὸ ῥῶτα πάραυτα νὰ τ' ἀντικαταστήσω.

N. A. Ἀλεξάνδρου.

Ἐτέρω.

Ζάκυνθος. Μία τῶν νήσων τοῦ Ἰονίου Πελάγους, τὴν ὁποίαν οἱ Ἰταλοὶ διὰ τὴν φυσικὴν αὐτῆς ὠραιότητα ἀποκαλοῦν Fior di Levante ὀνομάσθη δὲ οὕτως ἀπὸ Ζακύνθου υἱοῦ τοῦ Δαρδάνου, ὅστις ἔκτισεν αὐτήν.

Ἐκ τῶν δύο αὐτῆς γραμμάτων ζ καὶ α προκύπτει τὸ παρὰ τοῖς ποιηταῖς εὐχρηστον μόριον Ζά, τὸ ὁποῖον γραμματικῶς συγκαταλέγεται εἰς τὰς προθέσεις· τροπὴ δὲ τοῦ ἀρκτικού στοιχείου ζ εἰς υ καὶ τοῦ παραληκτικού υ εἰς ι γίνεται Ἰάκυνθος, φυτὸν ὠραῖον ἀναβλαστήσαν ἐκ τῆς γῆς, φονευθέντος τοῦ ὀμωμένου αὐτοῦ Ἰακίνθου, κατὰ ζηλοτυλίαν τοῦ Ζεφύρου, παρὰ τοῦ Ἀπόλλωνος.

Αἰνίγμα 1ον.

Καὶ τετραπόδου καὶ πτηνοῦ τὴν φύσιν ἅμα ἔχω,
Οὔτε εἰς σκότος τὸ πολλὸ οὔτε εἰς φῶς ἀντέχω.

Λογογράφοι.

1. Τὸ δυστυχοῦν τιμὴ × γελᾶ.
2. Ο α μὴς σύ ὦ! πῶς; μὴ μὴ Σῆθ εἰς.
Γ. Υ.

Παροράματα.

Τόμ. Β'. σελ. 344 στήλ. α. στίχ. 1 μετὰ τὴν λέξιν χριστιανισμοῦ γραπτέον τὰ ἀκόλουθα—, σήμερον δὲ τοῦ πρακτικοῦ χριστιανισμοῦ.

Σελ. 344 στήλη β'. στίχ. 40 ἀντὶ ν' ἀπονέμωσιν ἀλλήλους γρ. ν' ἀπονέμωσιν ἀλλήλοις.

Γρίφος 1ος.

